

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Usodna plebiscitna nedelja v Prusiji

Obsežni varnostni ukrepi — Prepoved objavljanja plebiscitnih izidov pred službeno objavo — Komunistični izgredi

Berlin, 8. avgusta. Ž. Za jutrišnje plebiscitno glasovanje so se vršile v Berlinu že danes velike priprave. Oblasti se zavedajo, da bo jutrišnji dan huda preizkušnja za nemško varnostno službo. Že danes je bila vsa policija konsignirana in v najstrožji pripravljenosti. Nocoj je policija prepovedala vsa zborovanja in vse obhode po mestu. Prav tako so zabranjene vse agitacije. Na ta način hoče policija preprečiti spopade med pristajši raznih strank. S posebno zasilno uredbo vlade je strogo zabranjeno objavljati kakršnekoli rezultate jutrišnjega glasovanja, preden ne bo izid glasovanja uradno objavljen. Oblasti utemeljujejo ta odlok vlade s tem, da se delni rezultati vedno izkoriščajo za agitacijo, kar bi lahko imelo za posledico krvave spopade med političnimi nasprotniki posameznih strank.

Berlin, 8. avgusta g. Napetost v Berlinu se je zaradi jutrišnjega plebiscita dvignila do mrličnosti. Izgredi radikalnih elementov, ki so se pričeli že snoči s pobijanjem šip na Friedrichstrasse, so se opoldne nadaljevali. Na Bülowplatzu, kjer je glavni stan komunistov, se je zbralo več sto komunistov, da bi priredili demonstracijo in odkorakali v notranjost mesta. Pozvan je bil močan oddelček policije, ki je skušala najprej razgnati množico z gumijevkami. Komaj pa so se demonstranti razšli, so se na drugem mestu zopet zbrali, tako da policiji ni preostalo drugega kakor uporabiti orožje in odati salvo v množico. Neki demonstrant je bil smrtonosno ranjen, več drugih

pa je bilo lažje ranjenih. V prvih popoldanskih urah so se nemiri zopet ponovili v še ostrejši meri. Množica je na več krajih obkolila stražnike in jih dejansko napadla. Tudi tukaj so stražniki odgovorili s strelji, pri čemer je bil en komunist ubit, dva pa sta bila hudo ranjena.

V ostalih mestnih delih o jutrišnjem plebiscitu ni mnogo videti razen propagandnih lepakov, ki kričeče napovedujejo jutrišnji dogodek. V popoldanskih urah je policija znatno ojačila svoje straže v Friedrichstrasse in Leipzigerstrasse. Po drugih cestah hodijo stražniki s karabinami preko ramen ali pa patrolirajo na konjih z nalogom, da morajo vsak poizkus kršenja miru brezobzirno preprečiti. Po mestu ni vrvenja kakor je sicer običajno pred volitvami, ker je vsaka propaganda prepovedana.

London, 8. avgusta. Ž. Vsi današnji listi se bavijo z jutrišnjim plebiscitom na Pruskem. Soglasno prihajajo do zaključka, da bo jutrišnja nedelja usodne važnosti ne samo za Nemčijo, marveč za vso Evropo. Dokaj ostro kritizirajo postopanje pruske vlade, ki je pristila opozicijske liste, da so objavili vladni proglas proti jutrišnjemu plebiscitu. Londonski listi poudarjajo, da je pruska vlada zagrešila s tem veliko strateško napako, ki more vzmiriti še one trezne elemente, od katerih je odvisna pri jutrišnjem glasovanju usoda Braunove vlade. Vsekakor pa večina angleških listov izraža upanje, da bo pri jutrišnjem plebiscitu zmagała treznost.

Finančna reševalna akcija za Nemčijo

Tudi francoske banke so sklenile podaljšati svoje kredite v Nemčiji za tri mesece — Omiljenje nemške devizne zapore

Pariz, 8. avgusta. d. Na včerajšnji seji zastopnikov francoskih bank je bil soglasno sprejet predlog podkomisije, da se podaljšajo francoski bančni krediti v Nemčiji za tri mesece. O tehničnih podrobnostih se mora doseči še sporazum med nemškimi in francoskimi bankami, kar se bo najbrž zgodilo v teku jutrišnjega dne. Kraljkoročni krediti francoskih bank v Nemčiji znašajo približno 1500 milijonov frankov.

London, 8. avgusta. s. Pogajanja londonskih bankirjev in odbora denarnih zavodov z nemškimi bankami so toliko uspešna, da je bilo mogoče natisniti pogoje pogodbe. Kakor upajo, bodo sedaj pristali nane tudi Francozi, Nizozemci in Švicarji.

Berlin, 8. avgusta. AA. Nemška vlada je obvestila nemške zavode, ki se bavijo z nabavljanjem deviz, da tvežkam, ki se lahko izkažejo s potrdilom trgovinskih zbornic, da smejo kupiti devize, lahko izdajo te devize, ker so tem tvežkam deviz

ze potrebne za finansiranje uvoza, izvoza in tranzita blaga.

Basel, 8. avgusta. AA. Danes so se sestali na sejo strokovnjaki, ki imajo nalogo proučiti možnost stabilizacije kreditov Nemčiji.

Berlin, 8. avgusta. AA. Po pisanju lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« se zdá, da je nemška vlada na ponudbo ameriške vlade, da bi dobavila sirovine, izjavila, da se nemška vlada ne interesira za pšenico, ker bi prejel hotela vedeti, kako bo pšenica obrodila v Nemčiji. Glede ponudbe o dobavi bombaža je nemška vlada izjavila, da znaša letošnja potreba kakih 600.000 bal, ki bi se utegnla povečati še za kakih 200 tisoč bal. Glede cen je vlada predlagala, naj bi se vzelo za podlago cene, ki notirajo v Liverpoolu. List zaključuje, da stališče ameriške vlade na te propozicije še ni znano.

Velika železniška nesreča na Poljskem

Ekspresni vlak je na progi z vso brzino zavozil v osebni vlak — 6 oseb je bilo ubitih 35 pa ranjenih

Varšava, 8. avgusta. d. Na železniški progi Varšava—Vilno—Riga je zavozil ekspresni vlak včeraj ob 3.20 zjutraj pri Bialystoku v osebni vlak. Pri trčenju je bilo ubitih 6 oseb, 35 pa jih je bilo ranjenih.

Osebni vlak, ki je bil ves zaseden in ki je vozil iz Varšave proti poljsko-ruski mejni postaji Baranowicz, se je moral ustaviti na odprti progi, ker se mu je pokvaril stroj. Poročilo o tem je bilo sicer od bližnje čuvajnice oddano na sosednje postaje, ki pa niso razumele telefoničnega poročila in tako se je zgodilo, da je bila ekspresnemu vlaku na zadnji postaji do-

voljena prosta vožnja, zaradi česar se je zaletel s polno paro v stoječi osebni vlak. Oba uradnika, ki sta zakrivila, da po nesrečnem naključju poročilo o postanku osebnega vlaka na odprti progi ni bilo prav sprejeto, sta bila aretirana.

Neki potnik, ki je zaradi gneče v zadnjem vagonu osebnega vlaka moral stati, je edini v poslednjem trenutku opazil bližajočo se nevarnost ter je skočil z voza s svojo hčerko. Vsi drugi potniki v vagonu so bili več ali manj ranjeni. Pri reševalnih delih, ki so povzročale velike težave, je bilo še nekaj železničarjev precej ranjenih.

Otvoritev Masarykovih iger

Dosedaj so pretežno zmagali Čehoslovaci — Maratonski zmagovalci je bil Avstrijec Tuschek

Pardubice, 8. avgusta. h. V tukajšnjem stadionu so bile danes popoldne slovesno odprte Masarykove igre. Defile atletov, ki so korakali pod zastavami svojih držav, je spremljala vojaška godba. V sprejeto je bilo 6 Belgijscev, 5 Francozov, 1 Italijan, 5 Jugoslovenov, 2 Madžara, 12 Nemcev, 6 Poljakov, 7 Avstrijcev in končno 112 Čehoslovanov. Inozemske goste je v imenu prireditelja pozdravil mestni župan. Igre se vršijo pod pokroviteljstvom prezidenta Masaryka.

Ob 16.10 je startalo 35 atletov za maratonski tek. Proga je šla najprej 3 in polkrat po stadionu, nato pa na ceste. Med tem so se vršila v stadionu lahkoatletska tekmovalja, ki so se končala naslednje:

Skok v daljino: 1. Hofman (CSR) 7.15 (nov čl. rekord), 2. Sikorski (Poljska) 7.07, 3. Nowak (Poljska) 6.63, 4. Sievert (Nemčija) 6.83.

Krogla: 1. Douša (CSR) 14.55; 2. Sievert (Nemčija) 14.24, 3. Hejlasz (Poljska) 14.05, šesto mesto je z znakom 13.815 m zasedel Jugosloven dr. Narančić.

1500 m: 1. Strnišče (CSR) 4:03.8, 2. Drozda (CSR) 4:06.8, 3. Keller (Francija) 4:10.

V predtekmovalju v teku na 400 m je zasedel tretje mesto Jugosloven Tucan. Maratonski tek je postal plen Avstrijcev. Prvo mesto je dosegel Tuschek, drugo pa tretje pa Čehoslovaka Sule in Stanek. Med Jugosloveni je bil v tej konkurenci prvi Stane Šporn. Točni časi še niso izračunani.

Dan požarov v Italiji

Rim, 8. avgusta. g. V zadnji 24. urah je bilo v Italiji več požarnih katastrof, ki so povzročile več milijonov škodo. V Seici na Siciliji je izbruhnil požar, katerega žrtev je postal mlajši, velika tovarna za testenine in dve drugi poslopji. Škoda cenijo na 2 in pol milijona lir. Na obronkih Astromontea blizu Regia Calabria divja gozdni požar, ki ga do sedaj še ni bilo mogoče lokalizirati in se je razširil že več kilometrov daleč. Škoda cenijo na nad pol milijon lir. Tudi blizu Orgozola na Sardiniji divja gozdni požar, ki je tudi povzročil mnogo škodo in jo cenijo na dober milijon lir. Na kolodvoru v Napolju je zgorel vagon I. razreda, 4 drugi vagoni pa so bili težko poškodovani. Blizu Avellina je nastala v pirotehnični tovarni eksplozija, ki je povzročila velik požar. Detonacijo so slišali več kilometrov daleč. Tovarna je popolnoma porušena. Škoda znaša nad dva milijona lir.

Pogreb Marije Hübnerjeve

Praga, 8. avgusta. h. Popoldne je bil izpred Narodnega gledališča nad vse svečan pogreb velike čehoslovaške umetnice Marije Hübnerjeve na pokopališču na Olšanih. Vsi listi pišejo o današnjem dnevu kot žalnem dnevu vsega čehoslovaškega naroda in beležijo tudi glasove jugoslovenskega tiska o izgubi Marije Hübnerjeve, ki si je s svojo zadnjo turnejo po Jugoslaviji pridobila tudi tamkaj mnogo novih simpatij.

Velik požar na Slovaškem

Praga, 8. avgusta. AA. V Baržajovskij Noví Vesi na Slovaškem je požar uničil 42 hiš. Navzlic velikim naporom ni bilo mogoče požara omejiti.

TESNEJŠE SODELOVANJE MED NEMČIJO IN ITALIJO

Rezultati rimskih konferenc — Enotno postopanje na razorožitveni konferenci — Mussolini vedno iznova poudarja potrebo pomirjenja in mednarodne solidarnosti

Rim, 8. avgusta. AA. Pri včerajšnjem sestanku v vili D'Este v Tivoliju sta predsednika italijanske in nemške vlade ter oba zunanja ministra nadaljevala razgovore, ki so jih začeli včeraj v palači Venezia v Rimu. Razgovori so se nadaljevali tudi danes.

Snoči je predsednik Mussolini priredil svečano večerjo na čast kancelarju Brüningu in zunanjemu ministru Curtiusu. Udeležili so se je tudi nemški poslanik v Rimu v. Schubert, predsednik senata Federzoni, minister za zunanje zadeve Grandi, mnogi drugi ministri in številni ugledni Italijani in Nemci.

Ob koncu večerje je imel Mussolini govor, v katerem je pozdravil nemške goste. Dejal je, da mu je posebna čast, ker jih more pozdraviti ravno v Rimu, ki je bil vsem nemškim mislecem in umetnikom vedno ljubo mesto. Fašistična Italija razume v tem trenutku popolnoma svoje dolžnosti ter je posebno prebrničana, da ustvarja sodelovanje med vladami in narodi najboljši način in najboljšo možnost za premaganje sedanjih težkoč ter ustvaritev napredka in dobrobiti narodov s pomočjo zaupanja in pravo garancijo za mir, nad katerim bo vladala pravica. Italijanski narod spremlja s simpatijo naopre Nemčije, da obvaruje nemški narod pred katastrofo ter mu da novo moč in zavest lastne sile pod modrim in energičnim vodstvom sedanjega predsednika nemške vlade. Na koncu je Mussolini napil predsedniku Hindenburgu, nemškemu ministrom in napredku Nemčije.

Kancelar Brüning je v odgovoru izrazil svoje posebno veselje nad besedami dobroščilice, namenjenimi njemu in njegovemu tovarišu. Prepričan je, da ne more ničesar ustvariti boljših rezultatov kakor osebni stiki ter odkriti pogovori med predsedniki vlad. Spominjal se je starih rimskih tradicij ter novih sil italijanskega naroda. Naglasil je težave, s katerimi se mora boriti nemška vlada, vendar pa upa, da ga razumejo vsi, ki imajo dobro voljo in ki želijo mir na svetu. Velikodušni sklep italijanske vlade, ki je prva priznala dalekosežnost Hooverjevega predloga, je vili nova upanja svetu in si s tem zaslužil splošno hvaležnost. Nato je govoril o veliki važnosti sedanjega sestanka ter važnosti gospodarskega in političnega sodelovanja med

Nemčijo in Italijo. To sodelovanje bo pospešilo medsebojni napredek ter bo ugodno vplivalo na mednarodno sodelovanje. Upa, da pravica ni več daleč in da ni več daleč čas, ko bodo skupni napori prinesli uspeh. Nazdravil je italijanskemu kralju Viktoriju Emanuelu, predsedniku italijanske vlade in srečni bodočnosti italijanskega naroda.

Po večerji so se kancelar Brüning, nemški zunanji minister Curtius, predsednik italijanske vlade in zunanji minister italijanske vlade dolgo razgovarjali.

Službeni komunikacije o konferencah

Rim, 8. avgusta. s. Dopoldne sta Mussolini in zunanji minister Grandi vrnila nemškemu državnemu kancelarju dr. Brüningu in zunanjemu ministru dr. Curtiusu obisk na nemškem poslanstvu, kjer se je vršil še enkrat poldrugourni razgovor. O teh pogajanjih je bil izdan komunikacije, ki ugotavlja, da so nemški državnik in zastopniki italijanske vlade izmenjali misli in znamenju medsebojnega prijateljskega razumevanja in iskrene prisrčnosti. Izčrpno so razpravljali o splošnem evropskem položaju in soglasno priznavajo, da je zaupljivo in odkritosrečno sodelovanje vseh vlad neobhodno potrebno. Sporazumno je bilo tudi ugotovljeno, da je treba napeti vse sile, da bo prišla prihodnja razorožitvena konferenca ugodne in vidne uspehe v interesu miru ter gospodarskega in moralnega podviga na svetu.

Mussolinijeve izjave nemškim novinarjem

Rim, 8. avgusta. s. Ministrski predsednik Mussolini je dal popoldne zastopnikom nemškega tiska v nemškem jeziku naslednjo izjavo:

Zelo sem bil vesel, da sem se mogel osebno seznaniti z državnim kancelarjem dr. Brüningom in zunanjim ministrom dr. Curtiusom. Še bolj me je veselilo, da sem mogel v dolgih in prisrčnih razgovorih, ki smo jih imeli te dni, ugotoviti, da navdaja oba nemška državnika trdna volja, da z odločnostjo zacelita rane, na katerih trpi nemška država. Tudi jaz želim z vašim posredovanjem izreči nemškemu narodu svoje prepričanje, da se mora Nemčija zanešati samo nase in na lastno silo.

Možnost koncentracijske vlade v Angliji

Odgovornost za izvedbo nepopularnih finančnih operacij naj prevzamejo vse tri politične stranke

London, 8. avgusta. d. Gospodarski odsek vlade, ki ga tvorijo ministrski predsednik Macdonald, zakladni kancelar Snowden, zunanji minister Henderson, državni tajnik za domoljone in trgovinski minister, se bo bavil na več sejah, ki bodo v zadnjem tednu meseca avgusta v Londonu, s priporočili komisije za štednjo. Tudi ostali člani angleške vlade, katerih resori se omenjajo v priporočilih te komisije, se bodo vrnili v London, da bodo gospodarskemu odseku na razpolago. Izročitev poročila omenjene komisije je dala pobudo za predloge, naj se osnuje koalicijska vlada vseh angleških strank, ki naj bi izvedla potrebne gospodarske ukrepe. Ko je bilo v zadnji seji parlamentarnega zasedanja v razpravi vprašanje državnih financ, se je govor bl-

žega konzervativnega ministra za narodno zdravje Nevilla Chamberlaina splošno tolmačil kot ponudba konservativcev za delitev odgovornosti pri »nepopularni politiki«. Državni kancelar Snowden je v svojem odgovoru izrazil priznanje izjavam Chamberlaina ter je pritrdil govorniku v tem, da mora odgovornost za izvedbo drastičnih ukrepov štedenja prevzeti vsa spodnja zbornica. »Times« omenja v posebnem članku, da je vlada sklenila predložiti svoje predloge o ukrepih štedenja parlamentu takoj v začetku jesenskega zasedanja, in piše, da bodo ostale stranke parlamenta takrat imele priložnost sklepati, ali naj se vladna politika obsodi ali ne. (Glej članek na 2. strani. Op. ur.)

Borba za ustavo v Španiji

Madridski politični krogi proti katalonski avtonomiji — Ločitev cerkve od države — Možnost demisije vlade

Pariz, 8. avgusta. d. »L'Information« poroča iz Madrida: Katalonski statut je bil sprejet s 692.000 glasovi izmed 792.000 volilnih upravičencev. Proti je bilo oddanih 30.000 glasov, dočim je bilo 12.000 glasov neveljavnih. Poslanci katalonske levice bodo prihodnji tork odstopovali v Madrid, da slovesno izročijo ta statut osrednji vladi. Glede na neprijazno stališče madridskih političnih krogov proti katalonskemu statutu je Macia sklenil, da potuje sam v glavno mesto. Alcalá Zamora in finančni minister Indalecio Prieto proučujeta sedaj osnove, na katerih bi se mogla izvesti združitve posameznih področij. Socialne in gospodarske težkoče morejo povzročiti tudi politične posledice. List »El Sol« pi-

še, da vladna kriza ni izključena v namestu, da se odstranijo trije socialistični ministri iz kabineta. Vlada stremi za tem, da bi bila čimprej sprejeta ustava. Komisija, ki izdeluje načrt ustave, zaseda permanentno.

Madrid, 8. avgusta. č. Komisija, ki sestavlja novo špansko ustavo, je že dokončala načrt poglavja, ki ureja odnose države do cerkve. Po tem načrtu Španija ne priznava nobene cerkve ali vere za špansko državno cerkev, niti ne bo podpirala ali subvencionirala nobene vere in cerkve. Vsi redovi bodo razpuščeni, njihovo premoženje pa zaplenjeno in nacionalizirano.

Nezgoda angleškega zračnega orjaka

London, 8. avgusta. s. Največje angleško potniško letalo, ki je sedaj opremljeno s štirimi motorji, je moralo v bližini vasi Tombridge za silo pristati. Z letalom je letelo 6 potnikov približno 6000 metrov visoko, ko se je nenadoma razletel eden izmed vijakov. Drobci so težko poškodovali tudi druge vijake, tako da je nazadnje deloval samo en motor. Pri zasilnem pristanku se je pilot le za las umaknil udarcu v noko hišo. Potniki so ostali popolnoma neškodovani.

Rodbinska tragedija na Bodenskem jezeru

Friedrichshafen, 8. avgusta. č. Na Bodenskem jezeru so našli danes večer čoln. Ugotovili so, da je najela čoln včeraj dopoldne družina nekega trgovca, ki se je pripeljal z avtomobilom in se nastanil v nekem hotelu v Immersteinu. Pri nastančnem preiskovanju so našli v jezeru truplo enega s.n.a, dočim truplo trgovca, hčerke in dveh sinov še pogrešajo. Ni še ugotovljeno, ali gre za nesrečo ali pa gre morda za kak zagoneten zločin.

Grški tisk o našem kralju

Ateae, 8. avgusta. AA. Grški listi prinašajo izredno toplo pisane članke za desletnično zasedbo prestola kralja Aleksandra. »Ethnos« se spominja hrabrosti kralja Aleksandra I. med vojno in naglašja njegovo visoko modrost, ki jo kaže od prvega dne, ko je stopil na prestol, in s katero vrši svojo visoko kraljevsko dolžnost. V imenu grškega naroda, pravi list, želimo, da bi kralj Aleksander jugoslovanski dolgo živel, da bi videl v celoti izvršeno delo združitve naroda v takem smislu, kakor bi to hotel videti.

»Athenaia Near« piše: Kralj Aleksander I. je vesen suveren velikega patriotizma, ki je pogosto zastavljal svoje življenje v blagor in rešitev domovine. Kralj Aleksander je oboževan od vsega jugoslovenskega naroda, ki mu izkazuje globoko zaupanje. Hraber med vojno je kralj Aleksander I. hraber tudi po vojni.

Izdaja novih potnih listov

Beograd, 8. avgusta. AA. Ministrstvo za notranje zadeve je predpisalo nove knjižice za potne liste. Po naredbi ministrstva bodo izdajale upravne oblasti v vsej državi nove knjižice za potne liste začeli od 1. septembra, ko stare knjižice izgubijo veljavo. Po sporazumu med ministrstvom za notranje zadeve in ministrstvom za zunanje zadeve bodo kraljevska poslanstva v inozemstvu začela izdajati nove knjižice v evropskih državah začeli od 1. septembra v ostalih pa od 1. oktobra.

Iz prometne službe

Beograd, 8. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za načelnika gradbenega oddelka direkcije državnih železnic v Ljubljani v 3. skupini Pavle Staržik, načelnik gradbenega oddelka državnih železnic v Subotici, po potrebi službe.

Požar sredi Ljubljane

Sinoči okrog 9. je iz dosesaj še nepojasnjene vzroka izbruhnil ogenj v skladišču veletrgovca Gregorja v Kapiteljski ulici, t. j. v bivši garaži avtopodjetnika Steleta. V skladišču je bilo 14 zabojev jaje. Iz neznanega vzroka se je vnela lesna volna v katero so bila jajca zavita. Jajca so bila last trgovskega zastopnika Tartaroviča, iz Bosanske Gradiške, Mohameda Sabića. Slučajno je obžalil Sabić sam, da v skladišču gori. Inž. Debelak, ki je prišel slučajno mimo, je takoj aviziral gasilce. V par trenutkih so prihiti gasilci z motornim brizgalno in kmalu pogasili ogenj. Uničenih je bilo 6 zabojev jaje, vsak po 1440 komadov. Ob 10. je bilo že vse pogaseno in vsaka nevarnost odstranjena. Lahko da bi prišlo do katastrofe, če bi ogenj ne bili pravčasno oznanili in bi bil zavzel že večje dimenzije. V tem primeru bi se požar lahko razširil na ves kompleks hiš med Ljubljano in Poljskno cesto.

Znižanje rudarskih mezd

Odičen socialni delavec nam piše:
Suho in kratko je bilo znižanje rudarskih mezd, zabeleženo v časopisu, kakor se na primer poroča o nedeljskih dogodkih. Mnogi so to sporočilo čitali in si zvrzali niso nič mišliti, mnogi pa so to sporočilo sploh prezrli. Zgostilo se je samo rudarji in pa vsi oni, kateri živijo sredi njihovega trpljenja in z njimi sočutijo, kaj je beda.

Znižanje minimalnih rudarskih mezd znaša 5 odst., znižanje akordnih postavk pa do 12 odst. TPD je novo regulacijo prejemkov diktirala, ker rudarji na tak spoznam niso mogli pristati. V koliko in v kakšni obliki so oblasti proti poslabšanju socialnega položaja rudarjev protestirale in podvezle potrebne mere, da se v rudarskih revirjih beda ne potegne do obupa, nam ni znano. Jasno pa je, da oblasti hladno mimo tega dejstva ne morejo iti, ker ta stvar ni privatna zadeva družbe, temveč vevaležno socialno vprašanje, ki ga je treba rešiti v skladu s socialnimi potrebami rudarjev in v skladu z gospodarsko jakostjo družbe v zaščito mirnega socialnega sožitja in zdravega gospodarskega nivoiranja v času krize.

Krize ne sme nihče zase izkoriščati. Napačno je, ako je breme krize neenakomerno preveljeno samo na ena rama, dočim drugi z vso poslednostjo od sebe odvleči vsak vpliv krize na svojo gospodarsko moč in na svoj podjetniški dobiček. Ukrepi, kakor je znižanje mezd v času težke gospodarske krize, ne morejo biti več privatna zadeva podjetja; odtodno ne ingercenno za reševanje tega problema mora imeti država. To je tudi umerno v vidimo, da tako tudi povedo po svetu delajo. Nič ni bolj razumljivo, kakor da močnejše skuša ohraniti svoje interese neokrnjene na račun slabšega. V solah nem prepričanju, da je res vsepovsod kriza, grede tako poskusi pogosto preko mej dopustnosti pod domnevo, da ukrepov itak nihče kontrolira ne bo, ker jih bo vsakdo smatral za same po sebi umevne. Zato se v drugih državah znižavanje mezd, kot vevaležan in celo dalekosložen socialnogospodarski ukrep, vrši pod kontrolo in vodstvom posebnih državnih organov. Na ta način se hoče preprečiti, da dobički bogatašev ne bi ostali neokrnjeni, račun gosnodske krize pa bi plačali samo socialno šibiki sloji. To potrebo je pred kratkim e prav jasnim besedami podčrtala tudi angleška državna komisija za štednjo. Komisija se je po skoro dvestoletnem temeljitestudiju celoga kompleksa vprašanj izrekla proti redukciji mezd in plač, dokler ni podano jamstvo, da bodo v zdravem razmerju reducirani tudi podjetniški dobički. Vsaka napotna rešitev bi pravilno, pravi komisija, povzročila občutek ekrajne socialne krivice.

Trhovelska premožkopna družba je v 1. 1930 izločala 25 Din kot dividendo. Ni znakov, da bo ta odstotek v letu 1931 nadel. Znano je, da so se na primer železnice zajamile večji odjem nremoga. Večjih obratnih omejitvev v naših industrijah tu

di ni. Najbolj omejujejo obratovanje lesne industrije, ki imajo vodni ali električni pogon iz vodnih central. »Gradivo za gospodarsko statistiko v Sloveniji« pravi, da je bilo ob koncu 1. 1925 26.633 obrti, ob koncu 1. 1929 pa že 31.416 in ob koncu 1. 1930 celo že 32.412. Statistika industrije kaže ob koncu 1. 1927 samo 507 industrijskih podjetij ob koncu 1. 1929 že 517, ob koncu 1. 1930 pa 544. Možnost konzuma premoga torej raste. Število socialno zavarovanega delavstva je sicer nekoliko padlo, toda v pretežni večini le v lesni industriji, kjer konzum premoga ne pride v poštev. Zato ni utemeljeno, ako je TPD hotela višino dividendne zaščiti z znižanjem mezd in to celo z odstotkom, ki je previsok, čeprav bi ti razlogi za znižanje držali. V drugih krajih so industrije, ki so bile resno prisiljene k redukciji mezd, znižale mezde le za 2 do 3 odst.

Izkazani čisti dobiček TPD je v letu 1930 znašal 32 milijonov dinarjev in to pri dejstvu, da je družba v tem letu od naprav in strojev odpisala celih 18 milijonov dinarjev in da je vrednost strojev zvišala od 13 na 25 milijonov. Te številke so v svojem bistvu dobiček, ne izguba. Družba je od 1. 1927 odpisala od strojev 72.646.000 Din, dočim je v bilanci za leto 1930 vrednost strojev in drugih naprav rudnika označena samo z 81 milijoni dinarjev. Družba obratuje z lastnim kapitalom in bančne obresti ne pridejo v poštev. V letnem poročilu je ugotovljeno, da dolžniki, zlasti železnice znatno hitreje poravnava svoje obveznosti.

Povprečna cena tone premoga je po podatkih rudarskega glavarstva znašala 170 dinarjev; od tega je padlo na plače 65 Din. Na druge izdatke in na dobiček na 105 Din. Cena premoga je napram ceni iz leta 1925 (160) znašala 71, torej je padla za 29 enot, plače pa so padle od 100 na 66, torej za 34 enot; najmanj so padli drugi izdatki (z dobičkom vred), in sicer od 100 na 79 enot, torej samo za 21 enot. Ta indeksna primerjava kaže, da ni pojavov, ki bi zahtevali znižanje mezd za celih 5 odst. Železnica je znižala cene premoga za približno 6 odst. Te izgube družba ne bi smela kriti z znižanjem mezd, ker je z novimi investicijami dosegla pocenitev produkcije, železnica pa po lastnem priznanju družbe računa hitreje likvidira, kar pomeni dobiček na obrestih.

Prizadetih je 10.000 rudarjev in voščitsoev trgovcev in obrtnikov. Ali bi ne bilo nujno potrebno, da javna oblast v interesu udržitve socialnega miru objektivno ugotovi, v koliko je bila TPD po zdravju socialnogospodarskih načelih upravičena, da tako ostro zareže v socialni položaj revirjev? Finančno najmočnejša družba bi morala imeti več obzira na razvoj našega socialnega življenja. Življenjski indeks, v kolikor je po naših podatkih sploh zanesljiv, se je le neznatno premaknil na boljšo, morda pa tudi samo zato, ker je način preživljanja postal drug — pod silo boje in brezposelnosti.

Predlogi komisije so torej tako radikalni, da celo Jilavi Snowden nima dovolj poguma, prevzeti vso odgovornost na svoje rame. V svojem referatu v spodnji zbornici je zato apeliral na narodno čustvovanje vse opozicije, ker so žrtve, ki jih vlada zahteva od naroda, tako velike, da jih lahko samo ves parlament naloži narodu. A ravno zaradi tega, ker so žrtve tako ogromne, se tudi vsaka stranka, ki se želi držati na vladi, ali pa potem volitev priti na vlado, brani prevzeti odgovornost za nje. Zato iz opozicije ni odmeva. Konservativne »Times« pišejo, da konservativci vladne zakonske predloge o štednji sicer lahko podprejo v parlamentu, nočejo pa prevzeti nobene odgovornosti za Snowdenovo finančno politiko.

V samem vladnem tabornu se je pojavila huda kritika, ker gredo nameravane operacije skoraj izključno na stroške socialnih in kulturnih delov države in na račun prejemkov državnih nameščencev. Docela pravilno očita laboristi komisiji, da je pristranska. Ako ima denar res višjo vrednost, s čemer utemeljuje komisija predlagano redukcijo plač in socialnih dajatev, zakaj potem komisija ne zahteva tudi znižanja rent, tantiem in dividend? Umevno je, da vsi prizadeti sloji prebivalstva tej argumentaciji živahno pritrjujejo.

Snowden in njegovi tovariši bodo imeli sedaj skoraj tri mesece časa, da razmislijo o teh zelo neprijetnih zadevah.

Indeks cen na debelo

Beograd, 8. avgusta. AA. Indeks cen na debelo Narodne banke z dne 1. julija je takle:

Proizvodi:	1. julija 1931	junija 1931
biljni	78,9	77,8
živilnorski	74,7	71,7
mineralni	76,0	77,4
industrijski	71,3	71,7
totalni indeks	74,4	73,8
izvojni proizvodi	75,3	73,7
Uvojni proizvodi	69,4	70,1

Kakor se vidi, je v indeksu cen izvršen preokret v popolnem smislu za agrarne proizvode. Njihov padec ne samo da se je ustavil, temveč prikazuje celo skok, ki znaša pri živinorejskih proizvodih 3 točke, pri biljnih 1,1. Cena industrijskih izdelkov je padla za 0,4, mineralnih za 1,4. Totalni skok indeksa znaša 0,6. Skupina izvoznih izdelkov je narasla za 1,6, uvozna pa padla za 0,7.

Obnovite srečke za

3 razred

Imamo jih samo še nekaj na razpolago. Prodajmo zaključimo v ponedeljek popoldne.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Sofijsko pismo

Razpad Demokratičnega sogovora — Pred izrednim zasedanjem Narodnega sobranja — Spremembe v vodstvu od države odvisnih denarnih zavodov

Sofija, 5. avgusta.

Kakor je bilo pričakovati, se duhovi v »Demokratičnem sogovoru«, sedaj potisnjeni v opozicijo, nikakor niso pomirili po zadnjem zasedanju glavnega odbora, temveč se spor je še razrašča in zaostroje. Prav posebno so nezadovoljni naprednjaki v starozagorskem okrožju, kjer se je te dni zbrala okrožna konferenca bivše naprednjaške stranke, ki tvori sedaj sestaven del »Demokratičnega sogovora«. Na konferenci so posebno ostro grajali delovanje treh glavnih voditeljev Sgovora: Ljapčeva, Burova in Molova. Sklenili so, da naprednjaki sicer še ostanejo v Sgovoru, toda samo pod pogojem, da se ti trije voditelji, ki so v bivši vladi zavzemali najhujša mesta (predsedništvo ter zunanje in finančno ministristvo) odrečejo vodstvu Sgovora in da se vodstvo poveri Cankovu. Če bi se ne ugodilo tej njihovi zahtevi, bi naprednjaška skupina izstopila iz Sgovora in bi v Narodnem sobranju nastopila popolnoma samostojno.

Ker ta sklep starozagorske naprednjaške konference odobravajo tudi nekdanji pristaši naprednjaške stranke drugod po deželi in v Sofiji sicer, je pričakovati, da bo imel res dalekosežne posledice za bodoči razvoj razmer v Demokratičnem sogovoru, tembolj, ker je znano, da je tudi skupina bivšega ministra Molova zelo nezadovoljna s sedanjim položajem v Sgovoru in se slihoje glasovi tudi o njenem izstopu. Sgovor bi se tako razbil v svoje sestavine in prenehal nastopati kot celota. Za vlado narodnega bloka bi tak razcep opozicije pomenil znatno olajšanje.

Ker se Narodno sobranje sestane najbrže že 20. avgusta, je pričakovati, da se politiki in državniki, ki so odšli v izoizestvo na odpočitek in zdravljenje, vrnejo v kratkem v Sofijo, da se razčisti že pred otvoritvijo parlamenta položaj v posameznih parlamentarnih skupinah. »Zarjace« je večerj poročala, da je bil bivši ministristki predsednik Ljapčev operiran, po čemur bi se dalo sklepati, da ne bo pristoval na otvritveni seji Sobranja, ako se ne bo izredno podvil za okrevanjem po operaciji. Sicer bo to zasedanje Sobranja izredno, ker bo redno šele v jeseni, kljub temu bo otvorilo izredno zasedanje kralj Boris s prestolnim govorom, za katerega bo vlada na prihodnji svoji seji sestavila besedilo.

Včeraj se je bavila vlada z vprašanji, ki so v zvezi s Hooverim moratorijem. Malinov je poročal o delu strokovnjakov v Londonu. Ministrski svet se je bavil tudi z vprašanjem imenovanja upravitelja bolgarske Narodne banke in Zemljedske banke, obeh denarnih zavodov, ki igrajo v bolgarskem narodnogospodarskem življenju najvažnejšo vlogo in jima je pri gospodarski obnovi države, ki jo ima v svojem programu nova vlada, določeno kar najtežje sodelovanje. Ker so stali doslej na čelu teh dveh zavodov zaupniki prejšnje vlade, je razumljivo, da se morala sedaj zamenjati z novimi možmi, zaupniki vlade narodnega bloka. Pri tem bo zlasti v Poljedelski banki pripadel odločilni glas poljedelski stranki, ki predstavlja večino bolgarskega poljedelskega naroda. Kakor se čuje, je to vprašanje v načelu že zadovoljivo rešeno.

Prvi avgust, ki so ga komunisti določili za svoj praznik, je po vsej državi minil mirno. Le tu pa tam je prišlo do manjših sporov med komunisti in policijo, ki je že prej ukrenila vse potrebno in še pred 1. avgustom spravila glavne komunistične voditelje pod ključ. Tako so potem same po sebi izostale za 1. avgust nameravane manifestacije in demonstracije. Demonstracijske stavke, ki so jih komunisti hoteli prirediti v večjih industrijskih krajih, so se popolnoma izjalovile. V Sofiji je prišlo do manjših izgrezov, ki so jih povzročili deloma komunisti, deloma pa fašistični »rodzaštinski«; do česa hujšega pa ni prišlo.

Fuzija velikih švicarskih bank

Zeneva, 8. avgusta d. Upravna sveta bank Union Financiere in Comptoir d'Escompte sta sklenila predlagati delničarjem fuzijo obeh zavodov v skupno banko z glavnim sedežem v francoski Švici.

Dr. Danilo Majaron na zadnji poti

Velika udeležba predstavnikov, prijateljev in ljubljanskega občinstva
Žalna seja advokatske komore

Ljubljana, 8. avgusta.

Danes je Ljubljana spremlila k večnemu počitku enega naših najbolj zaslužnih mož, g. dr. Danila Majarona. Še ko je ležal na mrtvaškem odru, so prihajali od vseh strani dravske banovine številni njegovi prijatelji in spoštovalci, da počaste njegov spomin. Danes pa, pred uro pogreba, so se zbirale na Napoleonovem trgu velike množice ljudstva. Na trgu in vzdolž Vegove ulice je tvorilo občinstvo gost špalir, prav tak pa je bil tudi na ostalih ulicah, kjer se je pomikal žalni sprevod.

Po blagoslovitvi krste in cerkvenih obredih, ki jih je ob 17. opravił z asistenco stolni prost g. dr. Klinar, je stopil v vežo h krsti dekan juridične fakultete g. dr. Polec in izpregovoril pokojniku v slovo globoko občutene besede, slaveč njegovo delo za našo univerzo in obeležujoč njegovo plodno življensko pot. Spominjal se je zlasti njegovega zlatega truda za našo univerzo. Nato je spregovoril bivši ministrist g. Ivan Hribar, spominjač se pokojnika kot prijatelja in dolgoletnega delavca na vseh področjih borbe in dela za splošno Slovenec. Predsednik advokatske komore g. dr. Zirovnik se je slednjič zahvalil pokojnemu častnemu predsedniku za ogromno delo v tej stanovski organizaciji, poudarjač njegovo nepristrano in absolutno poštenost, s katero si je pridobil priznanje in spoštovanje vse tovaršev.

In razvil se je s trga v Vegovo ulico in dalje ogromen žalni sprevod, ki so ga otvorili uslužbenci Pogrebnega zavoda s križem in žalno zastavo. Takoj za njimi so nesli vence ljubljanske Advokatske komore, Zveze advokatskih komor v Beogradu, profsorskega zbora juridične fakultete in društva »Pravniki«, nakar je sledil voz z neštevilnimi venci, poklonjenimi od raznih rodbin in poincev, nato pa so zopet nosili akademiki krasen venec univerze, mesta Ljubljane, bana dr. Draga Marušića in Zveze slušateljev ljubljanske univerze. Daleje so v vrstah korakali akademiki, zastopniki raznih akademskih društev: Jadrana, Danice, Borbe, Triglava, Zarje in drugih, potem pa je sledila kočija z duhovniki. Za njo je nosil uslužbenec Pogrebnega zavoda na blazinici pokojnikova visoka odlikovanja. Za vozom s krsto so stopali najozži sorodniki, nakar so sledili zastopniki oblastev, raznih institucij in korporacij. Pogrebu so se med drugimi udeležili gg. pomočnik bana dr. Pirkmajer, župan dr. Dinko Puc, ves profsorski zbor univerze z rektorjem dr. Šerkom na čelu, odvečniki s predsednikom zbornice dr. Jankom Zirovnikom, številni občinski svetniki, načelniki mestnih podjetij, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelac in ml. in generalni tajnik Ivan Mohorič, zastopnik Akademskoga kolegija ravnatelj g. Jeran, zastopstvo Zdravniške zbornice s predsednikom dr. Rusom, docent praške univerze dr. Matko iz Maribora, zastopstvo Delavske zbornice s tajnikom Uratnikom, bivši pokrajinski namestnik Ivan Hribar, dr. Vinko Gregorič, dr. Gustav Gregorin, notar Pletvels za notarsko zbornico, zastopniki sodišča, državnega tožilstva, med temi vrhovni tožitelj pri stolu sedmorice dr. Niko Domenico in še neštevilni prijatelji, znanci in častilci pokojnika. Sledile so vrste narodnega ženstva in ostalega občinstva. Žalni sprevod je po Vegovi ulici krenil na Kongresni trg, v Wolfovo ulico, dalje čez Marijin trg po Miklošičevi cesti v Komenškovo ulico in naprej na pokopališče pri Sv. Križu.

Opasen vaški požar na Kočevskem

V Jelenji vasi so pogorele štiri kmetije, obstoja pa zaradi suše nevarnost nadaljnjih požarov

Kočevje, 8. avgusta

Snoči ob pol 10. sredi najhujšega naliva so se naenkrat začeli po mestu klicati, da gori. Ljudje so prihili iz hiš in se pričeli preplašeno ozirati, kje bodo zagledali plamen. Videli so krvavo rdečo nebo na jugovzhodu, zaradi česar so mislili, da gori v bližini Mozlja. Izkazalo pa se je, da je požar izbruhnil v Jelenji vasi pri Predgradu.

Naš poročevalec je takoj odhitel tjakaj. Ljudje so preplašeni drveli okrog gorečih hiš. Plameni so objeli v hipu štiri hiše in tri gospodarska poslopja, last posestnikov Mihaela Mavrina, Matije Mavrina, Ane Mavrinove in Jožeta Pešla. Vsi po postali v času ene ure popolni bežanci. Najprej je začelo goreti v skednju posestnika Mihaela Mavrina, kjer je požar zanelila strela. Ogenj je takoj objel vsa poslopja in je obstojala nevarnost, da bo postala cela vas žrtev požara.

Marijvin gasilec iz Starega trga, Pred grada, Mozlja in bližnje Nemške Loke se je posrečilo, da so požar omejili. Vendar pa obstojala še danes velika nevarnost, da se požar ne razširi in uniči vse vasi. Zaradi zadnje suše namreč ognja ni bilo moč gočiti popolnoma pogasiti, ker so morali voziti vodo iz Kolpe, ki je oddaljena od kraja 4 km. Danes gore v bližini pogorelih poslopj drevesa, kar povzroča nevarnost, da se ponovi ob majhnem pihljaju vetra ogenj zopet ne razširi na ostala poslopja.

Omenjeni gospodarji so izgubili vse premoženje, ker je škoda krita le deloma z majhno zavarovalnino. Najbolj je oskodoval posestnik Mihael Mavrin, ki mu je zgorel skedenj, poln sena, pšenice, jete, mešana in ovs, v hlevu pa dva prašiča in mnogo perutnine. Pogorela pa mu je tudi hiša, iz katere ni mogel rešiti ničesar drugega kakor golo življenje.

Mlini in skupni davek na poslovni promet

Pojasnila finančnega ministristva — Na moko, zmleto do konca julija, se mora plačati skupni davek na poslovni promet na podlagi vrednosti uporabljenega žita

Beograd, 8. avgusta. AA. Davčni oddelek finančnega ministristva je razposlal finančnim direktorjem okrožnico, v kateri navaja, da so nekatere davčne uprave in finančne direkcije krivo tolmäčile odredbo o pobiranju skupnega daveka na poslovni promet pri moki in ostalih mlinških izdelkih. Da se povesod uvede enotno ravnanje, razglašajo davčni oddelek finančnega ministristva, da morajo mlini plačati skupni davek na poslovni promet po uredbi št. 16.100-31 tako, da se vsa količina zmlete moke pretvori v ustrežajočo količino žita in se za to količino žita po nabavni ceni žita plača skupni davek po davčni tarifi 114-1, to je 2,2 odst. Pri plačilih v naturi se plača skupni davek od vse količine žita, oddanega v mline za mletje, in ne samo od tiste količine, ki jo mlini oddajo. Vse to velja seveda samo za dobo od 1. aprila do 31. julija 1931. (Ker se je s 1. avgustom pričelo pobirati davek od vrednosti moke). V kolikor mlini tega še niso storili, morajo plačati skupni davek na poslovni promet po davčni tarifi št. 114, ki je bila v veljavi do 1. avgusta, in sicer za vso količino. V dobi od 1. aprila do 31. julija zmlata moka se mora torej pretvoriti v ustrežajočo količino žita in od tako dobljene količine žita se naknadno plača za navedeno dobo skupni davek na poslovni promet.

Davčne uprave so dalje dobile nalog, da takoj po svojih odposlancih pregledajo temperatura

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Zmerno oblačno, nestalno, s kratkotrajnimi padavinami. — Situacija večerajšnjega dne: Severnozahodni in južnozahodni del Evrope leži pod višjim pritiskom, dočim je centralna Evropa pod vplivom barometriške depresije, v kateri se formira lokalni minimum in povzroča lokalna neurja. Pritisk je v notranosti naše države prasel za 0,3 do 0,8 mm, na Primorju pa je padel za 1 do 3 mm. Temperatura se povesila po razen v Primorju za 2 do 3 stopinje, dočim so v Primorju narasle za 1 do 3 stopinje Celzija.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Nagel dvig temperature; jasno vreme pa ni zagotovljeno za vso nedeljo. Pozneje nepet val zapadnega zraka z razširjenimi nevihtami in močnim bolj dolgotrajnim padetom.

Naši kraji in ljudje

Peto „Jutrovo“ potovanje v Pariz

preloženo na čas od 31. avgusta do 10. septembra

Peto „Jutrovo“ potovanje v Pariz na kolonijalno razstavo, ki je bilo prvotno določeno za dobo od 2. do 12. septembra t. l., smo morali preložiti na par dni prej in sicer iz naslednjega tehničnega razloga: Za potovanja od 1. septembra t. l. dalje bodo morala kompetentna oblastva izdati glasom nove odredbe ministrstva notranjih poslov potne liste na novih obrazcih in po novih pravilih. Nemogoče bi bilo torej, da bi si udeleženci našega petega potovanja v Pariz, katerih bo — kakor kažejo že dosedanje prijave — precejšnje število, mogli preskrbeti nove potne liste in obenem francoski in avstrijski vizum v tako kratkem roku, če bi hoteli odpotovati 2. septembra. Z druge strani pa imajo že večina stare potne liste v rokah, katerih veljavnost je treba le podaljšati. Stari potni listi na dosedanjih obrazcih pa bodo veljavni za potovanja v inozemstvo, ako potnik izstopi iz države do 31. avgusta t. l. popolnoma, za povratek vsaj še za en mesec.

Ce bi hoteli preložiti peto „Jutrovo“ potovanje na kasnejši čas, da bi si lahko vsi udeleženci oskrbeli potne liste na novih obrazcih in potem še potrebna vizuma, potem bi morali preložiti odhod za najmanj 10 do 14 dni, tako da bi se potovanje izvedlo šele v drugi polovici septembra. Mi bi pa radi na željo izraženo od raznih strani, završili septembrsko potovanje v Pariz še pred začetkom šolskega leta.

Zato smo se odločili, da preložimo naše peto septembrsko potovanje v Pariz na čas od 31. avgusta do 10. septembra. Tako potovanje ne bo dosti motilo dispozicij posameznikov zaradi dopustov in zaradi začetka meseca, bo pa omogočila potovanje še s potnimi listi na dosedanjih obrazcih. Zato je potrebno, da si vsi zainteresirani za to potovanje takoj oskrbijo podaljšanje veljavnosti starih potnih listov ali pustijo izdati nove potne liste, četudi na starih obrazcih. Za naše potovanje z odhodom 31. avgusta bodo veljavni. Ker niso pristojbine za novi potni list pot do sedanjih predpisov visoke, se bo splašalo priiskrbeti si za to potovanje če potrebno, tudi nov potni list, kadar se nima starega s podaljšano veljavnostjo do 31. avgusta.

V ostalem bodo program in pogoji potovanja isti, kakor so bili oni dosedanj, tako dobro uspehi 4 potovanj v Pariz. Na prihodnji strani objavljamo danes tudi podroben program in pogoje septembrskega potovanja z odhodom 31. avgusta zvečer. Prijave za to potovanje pa sprejema že sedaj tajništvo našega uredništva, Ljubljana, Knežjeva ul. 5, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila. Vsem onim, ki so se že prijavili za to potovanje, bomo v tem tednu doposlali po pošti tiskanih prospekt in obrazec za obvezno prijavo. Rok za prijavo bo trajal le do 22. avgusta.

„JUTRO“

Obisk pri ranjenem dr. Cirilu Žižku

Beograd, 7. avgusta.

Kakor je »Jutro« že poročalo, je postal nedolžna žrtev zločinke eksplozije v brzo-vlaku pri Zemunu poleg pokojnega Janka Lešničarja tudi simpatični dr. Ciril Žižek, načelnik oddelka za tujski promet v ministrstvu za trgovino in industrijo. Dr. Žižek se zdravi sedaj v beograjski bolnici, kjer ga je danes posetil vaš dopisnik. Zaradi hudih ran, ki jih je dobil dr. Žižek pri eksploziji peklenkega stroja, zdravniki niso puščali k njemu nobenih obiskovalcev, ker mu je bil potreben popoln mir. Sedaj pa si je že toliko opomogel, da so mi zdravniki dovolili poset pri njem.

Dr. Žižek je nameščen v lepi sobi novega paviljona kirurškega oddelka v beograjski bolnici. Streže mu usmiljena sestra Slovenka. V snažni postelji vidi v prvem hipu samo kup ovoj; ako ne bi vedel, da leži tu dr. Žižek, bi ga sploh ne spoznal, tako je ves v obvezah. Ko sem prišel, da bi ga zadel, zato sem počakal, da se prebudi. Med tem mi je sestra pripovedovala, kakše hude muke je trpel in se trpi bolnik in kako junaško jih prenaša. Glavo ima zelo ožgano in opečeno, ravno tako tudi roke. Sprva zdravniki sami niso upali, da bi ostal pri življenju, sedaj pa si je njegova močna in odurna narava že zelo opomogla. Temperatura je popustila in počuti se mnogo bolje. Tudi govori že lahko, čeprav mu to povzroča še bolečine.

Morda ga je moč sicer tihi razgovor s sestro usmiljenko prebudil. Zastokal je in se premaknil. Ko sem pristopil in ga pozdravil, me je takoj spoznal. Prosil sem ga, naj ne govori, toda smeje mi je odvrnil, da ve, kaj je novinar, in da zato noče, da bi odšel »praznih rok«.

»Nekaj vam že moram povedati,« je dejal, »da bodo vedeli, kako je bilo.«

V raztrganih stavkih mi je pomagala pripovedoval:

»Bil sem na neki konferenci v Splitu. Ko sem se vračal, sem se ustavil v Zagrebu. V zadnjem hipu sem prihitel na kolodvor, kjer me je opazil prijatelj Lešničar in me pozval, naj prisledim v njegov kupe. Tako sem prišel v nesrečni monakovski vagon, ki je imel polovico kupejev prvega razreda, polovico pa drugega razreda. Z Lešničarjem sva sedela v kupeju prvega razreda sredi vagona, tako da sva bila s hrptom obrnjena k steni, ki je ločila naš kupe od prihodnjega kupeja drugega razreda. Lešničar je sedel pri oknu, jaz pa na isti strani ob vratih. Ker se je blizil Beograd, sva pripravila prtljago, potem pa se zopet razgovarjala. Nenadoma je grozansko počilo, dalje pa ne vem nič več jasno. Spominjam se le še, da sem z glavo udaril v nasprotno steno kupeja, v naslednjem hipu pa so me že objeli plameni. Imel sem še toliko moči, da sem skočil na hodnik, tam pa sem se že zgrudil nezavesten. Le toliko še vem, da sem z rokami zakrival

obraz pred plameni, ki so me objeli. Kaj se je zgodilo pozneje z menoj, o tem ne vem ničesar. Zavedel sem se šele v bolnici. Sprva je bilo strašno. Nič nisem slišal ne videl. Tudi bolečine so bile grozne. Šele sedaj mi je malo odleglo in polagoma gre na bolje.«

V tem je pristopila sestra, da menja oboje. Poslovil sem se in odšel. Kar nisem mogel verjeti, da je res, kar sem videl in slišal. Ta dobri, mirni dr. Žižek, ki niti črvice ne more storiti žalega, ki misli vedno le na to, kako bo povzdignil tujski promet in s tem narodno blagostanje, ta dr. Žižek je moral postati žrtev tako peklenkega zločina, ki more izvirati le iz najbolj pokvarjene, prodane duše. Če človek vidi, kaj so ti ljudje zagrešili, potem šele prav čuti, kako neodpuščljivo je postopanje avstrijske vlade, ki take ljudi ne samo tovrstno, marveč jim z dovoljevanjem »političnega azila« naravnost daje potuho. Odgovorni avstrijski državniki naj bi prišli v beograjsko bolnico, da bi vse to videli, pa bi gotovo niti minute ne mogli pomisljati, kaj je njihova človeška dolžnost! N. S.

Čudovita regulacija Bolske

Poučen primer, kako se naj ne dela.

Št. Pavel pri Preboldu, 7. avgusta. Bolska je 15 km dolga mala reka, ki izvira v vranskih hribih in se izliva pod St. Lovrencem v Savinjo. V velikih in goetih vijugah polzi med zamočvirjenimi travniki in goni dokaj mlinov ter vransko električno centralo v Brodeh in tkalnico v Preboldu pri St. Pavlu. Zaradi svojega zverženega toka in malega padca prestopa ob vsakem večjem deževju bregove, blati travo po grajskovaških, kapljevaških in drugih travnikih vse do samega Sent-pavla. Nižje proti izlivu so si pred desetletji uredili po razdelitvi gmajne Laškova lani lepe travnike, ki jih sedaj zaliva in blati počasna Bolska, ki je narasla in deževja Savinjo ne pusti v svojo strugo.

Dolgoletna je želja posestnikov Obbošja, da bi se zaščitili pred kvamnimi poplavi. Vsak strokovnjak je mnenja, da bi bilo začetni regulaciji pri izlivu, kjer so nasipi Savinje, torej tudi gladina narasla Savinje, za dva metra višji od plitvega obrežja Bolske. Dva kilometra nasipa na levem bregu bi branila ves kompleks latkovskih nasipov. S tem nasipom bi se dala Bolska večji pritisk in možnost odtoka tudi v naraslo Savinjo. Od Lapurskega mostu navzgor bi bil potreben na nižjem levem bregu še kratek nasip do Melja, kjer bi morali presekat par ovinkov, ki jezijo vodo, pa bi imeli dober odtok reke vse do Kaplje vasi. Višje gori bi presekali številne ovinkovke mimo Grajske vasi in Gomilske, pa bi

bile v glavnem preprečene vse nerodnosti in škoda pogostih poplav. Tako so sodili soglasno strokovnjaki, vprašani za svet v tej zadevi.

Povsem obratno se je pa prišla v roke in že začela izvajati regulacija. Prvi so se zgenili Grajani ob sredi toka Bolske in so dosegli od bivšega mariborskega oblastnega odbora 100.000 Din za regulacijo Bolske. Ustanovili so si vodno zadrugo, ki je prekopala ovinke reke na grajskih travnikih tja pod Gomilsko. Tako so se rešili poplav na travnikih in so celo nekaj tisočakov prištedili od dobljene vsote. Za nje je bila regulacija v glavnem končana in so bili zadovoljni. Neizodovoljni so pa postali nižje ležeči Kapljančani, ki jim je pričela pretakati voda visoko v hiše, in Sentpavlani, ki so jim hujše poplave delale vedno večjo škodo.

Oškodovani so se pritožili na banasto upravo, ki je razpisalo za 24. julija komisijski pregled, toda brez navedbe ure in kraja. Vsi so sodili, da se bo oglašila komisija najprej v najbližnji občini St. Pavlu in so se zbrali na občini poleg svetov zastopniki treh vodnih obratov in tkalnice Prebold. Pa so očekavali ves dan komisijo. Popoldne so se šele razšli v dobri veri, da se je komisija preložila. Komisija je pa vendarle prišla in sicer kar v Grajsko vas. A nihče ni obvestil o tem glavnih interesentov in pritožnikov v St. Pavlu, da so vedeli nekateri člani grajske vodne zadruge, da ti čakajo v St. Pavlu. Komisija vodnogradbenega oddelka banske uprave je potrdila dosedanja regulacijska dela in odobrila nov kredit v iznosu 130.000 Din za regulacijo navzgor toka proti Gomilski.

Ker se dosedaj ni dogajalo, da bi prišli z regulacijo take reke, kakor je Bolska, sredi toka, in ker grozi nižje ležečim krajem in kulturam še to jesen ponovna katastrofa, se obračajo prizadeti

da se pričnejo regulacijska dela navadno pri izlivu, včasih pri izvru, nikoli pa ne v sredini v vsem toku regulacije potrebne reke. Šempčevski občani.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje še kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže vpora »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ribniški naraščajski prapor

po načrtu ravnatelja I. Trošta. O srebrnem jubileju, ki ga bo prihodnjo nedeljo praznoval Sokol v Ribnici, poročamo v sokolski rubriki.

Blejska tujsko prometna razstava

Bled, 8. avgusta.

Veliko zanimanje bo gotovo vzbudila blejska tujsko - prometna razstava, katero so sklenili prirediti na pobudo banske uprave vodilni blejski krogi na jesenskem velesejnu v Ljubljani. Vodstvo in organizacijo razstave je prevzel gosp. inž. Ulrich z Bleda. Razstava, za katero se že več mesecev zbira potrebni material, bo razdeljena na tri dele.

Prvi del bo obsegal statistiko tujkega prometa od l. 1924. do 1930., iz katere bo razviden natančni razvoj Bleda. Statistiko bo preskrbela Zdraviliška komisija, ki je že pridno na delu. V svrhu statistike bodo služile razne grafične ponazoritve in diagrami. Razne slike bodo predočevale zneške vplačane zdraviliške takse, klavniške pristojbine, doklade na meso in na opojne ojačice, vodovodne, stavbne ter tržne takse itd.

Zanimiv bo tudi drugi del razstave, kjer bodo razstavljene starinske in zgodovinske slike Bleda od l. 1860. Gosp. dr. Schwarz z Dunaja je poslal v to svrhu več slik iz minulih stoletij, kjer se kaže Bled v najprimitivnejši stopnji tujkega prometa. Več zgodovinskih slik je dal v ta namen na razpolago tudi naš poslanik v Ameriki gosp. minist. Svegel. V tem oddelku razstave bomo videli tudi zgodovinska darila ustanovna nisma iz početka blejske župne cerkve, graščine in pogodbo servitutnih pravic z otoka ter dve originalni pismi iz 15. in 16. stoletja, v katerih so popisane servitutne pravice za župnijo Zasip pri Bledu. V tretjem oddelku pa bo razstavljeno več okrajinskih oljnatih slik akvarelov, več litografij in bakrorezov. Slike so v ta namen posodili gg. minist. Svegel, dr. Valenta, Miha Černe, Bamberg & Kleinmayer, Tome, Julia Melnar in Tila Vovk. Narodna galerija pa bo dala nekaj slik gosp. Pernharda na razpolago.

Parkhotel. Toplice in Petran bodo imeli na razstavi poseben oddelak, ki bo prav zanimiv. Skratka: na razstavi bo razviden vsi napredek tujke - prometni, naprav, hotelov, zgradb, adaptacij itd. Razstavljen bo tudi reber Bleda, katerega pripravlja gosp. Slavko Delkin.

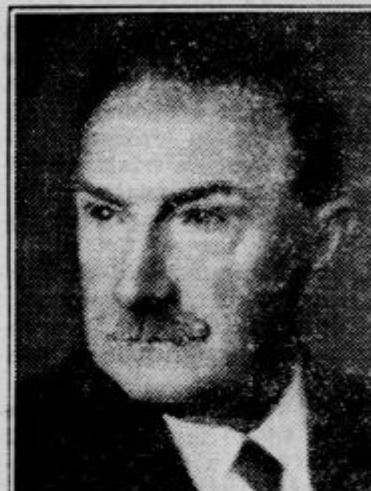
Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mami Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker

SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA

Slavnostni dan učiteljskih veteranov

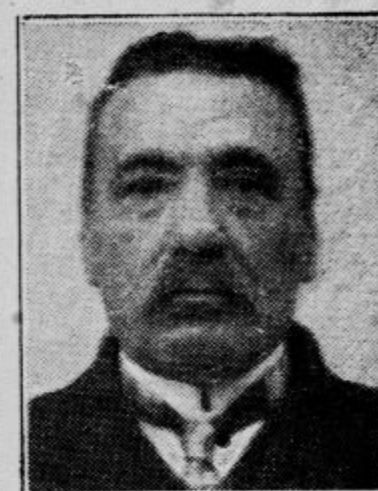
Sestanek maturantov mariborskega učiteljskega iz l. 1880.-81.

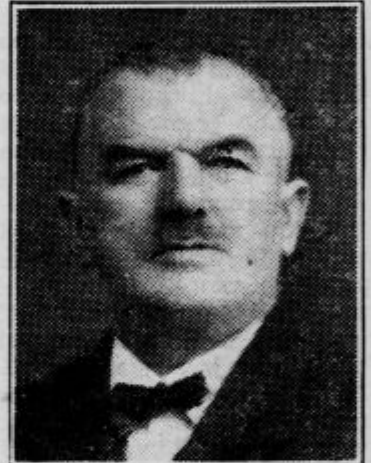
Vinko Jug

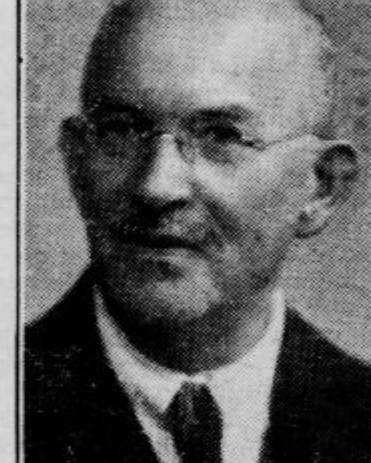
Ivan Smolnikar

Martin Runovec

Fran Megla

Matej Kavčič

Anton Forekar

Včeraj so se zbrali v Laškem v hotelu Tadini učitelji tovariši maturanti iz l. 1880., 1881. in 1882. Prišli so vsi, razen nadučitelja Franca Megle, ki je bolan, dočim je priljubljeni tovariš Ivan Zotter, ki je lani sam predlagal Laško za letošnji sestanek, umrl pred dvema mesecema. — Jubilarji so naslednji:

Vinko Jug, rojen v Šmarju pri Jelšah 21. I. 1861. Služboval je v Vurberku, v St. Jurju ob južni železnici, pri sv. Miklavžu pri Mariboru ter v Podovi pri Mariboru kot šol. uprav. od l. 1903. do upokojitve 31. avgusta 1925. Živi sedaj v Mariboru z obitelji.

Kavčič Matej, rojen v Gornji Radgoni 15. VIII. 1861. Služboval je vsa leta v celjskem okrajnem glavarstvu, zadnjih 30 let kot šolski upravitelj v idiličnem Jurklostru. Upokojen je bil avgusta 1925. Živi sedaj v Studencih pri Mariboru z obitelji.

Megla Franc, rojen v Cvetkovicah pri Sv. Lenartu blizu Velike nedelje 5. septembra 1862. Služboval je pri Sv. Tomažu pri Ormožu, pri Sv. Bolfenku na Kogu pri Središču, pri Sv. Janžu na Dravskem polju, v Svetinjah pri Ormožu in nazadnje od l. 1902.—1925. kot šolski upravitelj pri Sv. Lenartu. Med tem je bil od leta 1914.

do 1918. kot srbofil suspendiran. Živi pri Sv. Lenartu.

Porekar Anton, rojen v Mali nedelji pri Ljutomeru 6. maja 1854. Služboval je v Petrovčah pri Celju, v Ormožu, v Rogatu, v Ptujju na okol. šoli ter 36 let kot šol. upravitelj do upokojitve leta 1924. na Humu pri Ormožu. Med vojno je bil 3 leta in 3 mesece pri vojakih. Živi od l. 1928. v Mariboru.

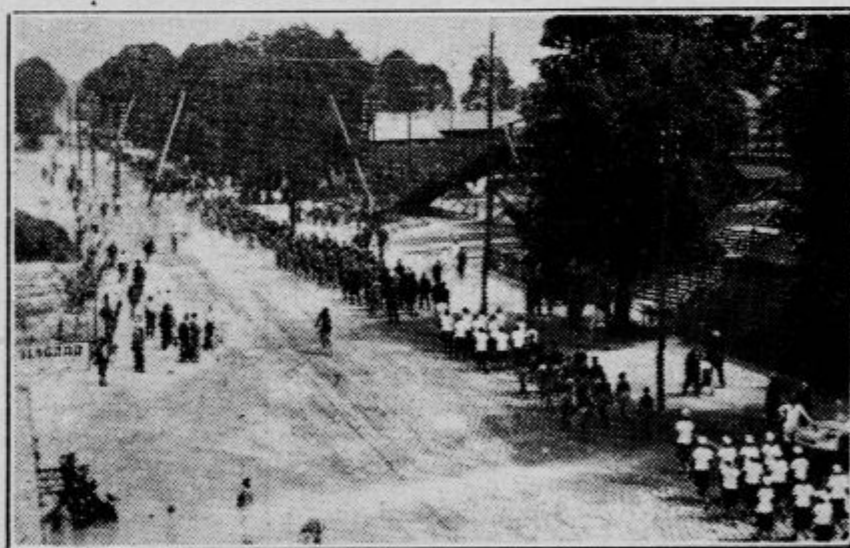
Runovec Martin, rojen v Loki pri Zidanem mostu 12. oktobra 1856. Služboval je v Razboru pri Slovenjgradcu in od leta 1884. do upokojitve v Slovenjgradcu, kjer živi še sedaj.

Smolnikar Ivan, rojen v Celju 19. aprila 1862. Služboval je pri Sv. Janžu na Vinski gori, v Razborju in od l. 1882. do upokojitve 1. X. 1922 v Zavodnji pri Šoštanjju. Dne 1. XI. t. l. poteče 50 let, kar je neprenehoma v šoštanjskem okraju.

Sestanek je bil najboljši dokaz zvestega tovarštva, ki ga ni mogla kršiti pestra razlika življenjskih poti. V spominih na lepa dijaška leta je potekel dan zelo prijetno in ko vživajo sedaj odlični učiteljski veterani svoj zaslužen pokoj, jim bodo prijetne misli na to tovariški sestanek gotovo izpodrinile mnogo spomine na razne prestale križe in težave.

Ljubljanski Sokol III

ki združuje v svojih vrstah Sokole pred vsem iz bežigradskega dela mesta, obstoja komaj pčilo leto, a se je kljub temu že krasno razvil. To je najlepše pokazal tudi javni nastop preteklo nedeljo. O nastopu smo že poročali, danes objavljamo še sliko, ki kaže imponanten spreved po Dunajski cesti

Pestra povorka na kmečkem prazniku

Za godbo krškega gasilskega društva pod vodstvom kapelnika g. Zabkarja se je vila preteklo nedeljo skozi Krško proti Leskovcu dolga vrsta okrašenih voz iz pesameznih okoliških vasi. Na vozech so predstavljali prizore iz kmetijskega življenja, tako: manjce, terice, mlatiče, tesarje in drugo. Povorka je vzbudila na več kilometrov dolgi poti živo zanimanje in pohvalo.

Oblečemo Vas
elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno. — Tudi na obroke!
A.PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Elitni Kino Matica

Senzacija!

Danes gostuje pri nas mojster vseh pevcev, slavni tenorist Metropolitan opere v New Yorku

DENIS KING

v bajno razkošnem vefilnu divne lepote, očarljivih lepotic, krasnih plesalk, omamljivih arij, bleščečega petja

Kralj potepuhov

Po slavni operi: »Si jetais roi« Partnerica slovita primadona

Jeanette Macdonald

Senzacija, kakršne Ljubljana še ni imela!

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Kot dopolnilo Paramountov zvočni tednik!

Premiera! Popolnoma novo! Film, ki je žel triumfe navdušenja po vsem svetu.

Telefon 2124

Peto „Jutrovo“ potovanje v Pariz

na kolonialno razstavo v dnevi od 31. avg. do 10. sept.

(Glej tudi važno sporočilo na 3. strani!)

Peto „Jutrovo“ potovanje v Pariz na kolonialno razstavo je določeno za čas od 31. avgusta do 10. septembra. Vsem gg. interesentom, ki so se že prijavili, in onim, ki se še mislijo javiti, sporočamo v naslednjem natančni program in pogoje izleta:

31. avgusta: Odhod iz Ljubljane ob 20.50 z gor. brzim vlakom. Vožnja v direktnem vozu III. razr. pojde čez Jesenice-Schwarzbach - St. Veit - Innsbruck-Buchs-Curi-Basel-Pariz. Kdor hoče v nočnem delu vožnje od Podrožnice do Buchsa uporabiti II. razred, lahko doplača razliko 190 Din za tja in nazaj toliko za nazaj. Doplačilo za vso vožnjo Ljubljana-Pariz in nazaj v II. razredu znaša 710 Din. Udeleženci se zberejo 31. avgusta med 19.30 in 20.30 uro v vrtnem salonu restavracije glavnega kolodvora v Ljubljani, kjer lahko tudi večerjajo. Družba se bo seznanila in prejme še zadnja potrebna navodila.

1. septembra: Prihod v Pariz ob 23. uri. Po sprejemu na kolodvoru se odprejo udeleženci z avtokari v hotel.

2. septembra: Celodnevna prehrana v hotelu. Ogled Pariza v avtokarjih. Dopoldne: bazilika du Sacre coeur de Montmartre s krasnim razgledom na Pariz, Gare du Nord, delavska borza, Place de la Bastille s Colonne de Juillet, cerkev Notre Dame s slovitimi slikarji na steklo, Pantheon, Quartier latin, senatna palača z vrtovi du Luxembourg, justična palača, Sorbona (univerza), Louvre. — Popoldne: veliki bulvarji, velika opera, cerkev Madeleine, Palace de la Concorde z obeliskom Luxorjem in osmimi veličastnimi spomeniki, predstavljajočimi osem velikih francoskih mest, Champs-Elysee z elizejsko palačo, rezidenca predsednika republike, Grand et Petit Palais, Palace de l'Etoile in Arc de Triomphe z grobnico neznanega vojaka, Avenue du Bois de Boulogne, Dom des Invalides, Parc Monceau. Slednjič ogled Pariza ob ponoči na razsvetljavi.

3. septembra: Celodnevna prehrana v hotelu. Dopoldne: Ogled velikih javnih živilskih tržišč in potem znamenitega muzeja v Louvru. Popoldne: Ogled Trocadera in potem dostop na Eifflov stolp.

4. septembra: Zajtrk in večerja v hotelu. Dopoldne: Izlet v avtokaru v Malmaison. Obisk malmaisonskega gradu, kjer hranijo relikvije Napoleona I. Kosilo v Versailles s čudovitimi parki in vrtovi. Povratek v Pariz čez Bois de Picardie-Ville d'Avray St. Cloud s krasno panoramo na Pariz in Bois de Boulogne. Zvečer: Obisk predstave v veliki operi (balkonska loža). Ako se spremeni operni repertoar, se preloži obisk opere na drug večer.

5. septembra: Zajtrk v hotelu. Celodnevni obisk kolonialne razstave. Kosilo in večerja v razstavnih restavracijah. Po večerji ogled nočnega vrvenja v razstavi. Povratek domov proti polnoči.

6. septembra: Celodnevna prehrana v hotelu. Dopoldne: Obisk velikih bazarov (Printemps ali Louvre). Popoldne: Vožnja na parniku po Seini v Sevres. Ogled znane porcelanske tovarne in muzeja. Povratek po Bois de Boulogne.

7. septembra: Zajtrk in večerja v hotelu. Izlet v avtokaru čez Barbison v Fontainebleau. Obisk gradu. Kosilo v Fontainebleau.

8. septembra: Celodnevna prehrana v hotelu. Ves dan je na prostu razpolaganje udeležencev. Na željo so na razpolago vodniki.

9. septembra: Zajtrk v hotelu. Odhod z jutranjim brzim vlakom iz Pariza. (Prostori rezervirani.)

10. septembra: Prihod v Ljubljano ob 8.40 dopoldne.

Stroški za desetdnevno potovanje in bivanje v Parizu so preračunani na 3300 Din. V tem znesku je obseženo: Vožnja III. razreda iz Ljubljane v Pariz in nazaj v Ljubljano, hotelska prehrana v Parizu (in sicer zajtrk, kosilo in večerja brez pijače) začeniš z večerjo 1. septembra do vstevši zajtrk 9. septembra (prehrano med vožnjo si mora preskrbeti vsak udeleženec sam), nadalje prenočišče v prvovrstnem hotelu v sobah z eno ali dvema posteljama, avtokari, vsi ogledi in izleti glasom programa, vse vstopnine v muzeje in gradove, na kolonialno razstavo in v opero (razen posebnih vpisnin v posamezne specialne paviljone kolonialne razstave), nadalje vodniki, zmožni raznih jezikov po želji, ter napitnine in davščine.

Posameznosti programa se lahko dogovorijo z voditeljem ekskurzije spremenijo. Tudi vodstvo ekskurzije si pridržuje eventualno spremembo kakor podrobnosti programa.

Vsi interesi, ki so se že doslej prijavili ali se mislijo še prijaviti, prejmejo pisмено gornji program z detaljnimi pogoji in obrazci obvezne prijave, katero naj blagovolijo podpisati in vpsolati nam najkasneje do 22. avgusta, in sicer za vsakega udeleženca posebno prijavo. Na prijavi naj udeleženci zabeležijo tudi eventualne želje zaradi II. razreda na vožnji.

Obenem prosimo, da nam udeleženci po položnicah, ki jo prejmejo, nakažejo pavšalno vsoto 3300 Din čimprej, najkasneje do 22. avgusta, ker sicer ne bi mogli prevzeti nobene odgovornosti, da bodo pridržana potrebna mesta. Če kak udeleženec iz katerekoli vzroka po gornjem roku odstopi od udeležbe, mu zapade iz naslova stroškov za priprave in prijavnino 10 % gori določene pavšalne vsote.

Vsak udeleženec naj blagovolj preskrbeti si takoj veljaven potni list, katerega naj nam tudi vpošlje čimprej, najkasneje pa do gornjega roka in še eno sliko, da bomo preskrbeli francoski in avstrijski vizum, katerih stroške bodo udeleženci povrnili na dan odhoda. Stroški za oba vizuma in za razstavno legitimacijo, ki grede posebej na breme interesenta, stanejo Din 13+30+60, skupaj 103 Din. Udeleženci, ki niso poklicno samostojni, nego kje nameščeni, naj vpošljejo zaradi francoskega vizuma tudi potrdilo svojega delodajalca ali službenega predstojnika, da so nameščeni v tem in tem svetu, da imajo dopust za potovanje v Pariz in da se morajo po končanem dopustu zopet vrniti v svojo službo. Vse prijave, dopisi in druge pošiljke naj se naslovijo na: Tajništvo uredništva „Jutra“, Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ki daje vsa potrebna pojasnila.

»JUTRO«.

Vloga dispanzerja v pobijanju jetike

Beseda o snovanju nove ustanove v Ljubljani

Ljubljana, 8. avgusta. Protituberkulozna liga namerava v kratkem ustanoviti svoj dispanzer za tuberkulozo v Ljubljani.

Dispanzer za tuberkulozo je zamisel genijalne Calmette-a, ki ji je programatsko in ekonomsko čvrsto oporo dal Nemec in nezdavnik Pütter. V relativno kratkem času je zavzel po vsem kulturnem svetu širok razmah in postal središče vse protituberkulozne borbe kot ljudske bolezni.

Doba, ko so nekateri mislili, da bodo samo z desinfekcijo in z graditvijo dragocenih zdravilišč iztrebili tuberkulozo, je že davno za nami. Objektivna kritika in spoznavanje tuberkuloze kot svojevrstne bolezni je zahtevala spremembe na tej krivi predpostavki.

Tuberkuloza je infekcijska kronična bolezen vsega ljudstva in ne samo posameznika, ki le slučajno kaže jasne znake bolezni. Že v 14. letu je 95 odstotkov vseh ljudi okuženih z jetiko in v zvezi tem le nekateri izmed teh zbole in ji padejo kot žrtve.

Jetika v odrasli dobi je le konec v otroških letih zapete melodijske. S tem je tudi povedano, kdaj se naj prične uspešen protituberkulozni boj in kje leži vzrok in začetek te bolezni v poznejši zreli dobi.

Vsaka jetična infekcija ne pomeni vedno bolezni, ona je le eden od mnogih pogojev. Ne poznamo tuberkulozne bolezni brez tuberkuloznega bacila, toda vsak bacil ne povzroča vedno bolezni. Tuberkuloza je komplicirana in težka bolezen ne samo za bolnika, temveč tudi za zdravnika. Ona je še vedno nerešen problem, ki zavisi od mnogih konstitucionalnih in še več od zunanjih kondicionalnih momentov. Tuberkuloza je bolezen nekulturne in revščine.

Tuberkuloza je najbolj ozdravljiva, preden pokaže svoje zunanje lice in najboljši zdravnik je organizem sam, dokler ima možnost samobranja. Tu leži domena dispanzerske delovanja v protituberkulozni borbi, kateri je predpogoj izslediti vse tuberkulozne obolete in zdravljati potrebne posameznike ter preprečiti širjenje infekcije na zdravo okolico.

Spoznati sovražnikovo moč pomeni polovico zmage. Povsod, kjer je dispanzer prevzel organizirano protituberkulozno borbo, je v relativno kratkem času padla umrljivost na eno tretjino preddispanzerske dobe. To so uspehi, katere je mogoče samo s tesnim delovanjem z ljudstvom in med ljudstvom proti skupnemu sovražniku.

Zdravilišča za tuberkulozo so pokazala, da niso dorasla te nalogi z ene strani, ker se pečajo samo z individualnim zdravljenjem posameznika, a z druge strani, ker je ekonomsko neizvedljivo, dovesti vse zdravljene potrebne tuberkulozne bolnike v take drage ustanove. V Nemčiji, ki šteje 60 milijonov prebivalcev in ima 300 zdravilišč za jetične, pride le vsak deveti zdravljeno potreben bolnik v zdravilišče, a za vse ostale skrbi 1200 dispanzerjev. Ako povzame tega

presodimo objektivne uspehe zdraviliščnega zdravljenja, bomo videli, da so ti zavrnili le od nadaljevanja začete zdravljenja v dispanzerju. Razen tega nosijo mnoga zdravilišča pečat profita — statistike in reklame — ne le izraz osebnega značaja in neupravičenega prestiža.

Osnredna protituberkulozna liga si bo pod vodstvom svojega neumornega predsednika dr. Jože Bohinjca, ravnatelja OUZD v Ljubljani, kot privatna iniciativa iz ljubljani do sočloveka in domovine ustanovila v dispanzerju za tuberkulozo trajen spomenik svojega visokega etičnega poslanstva.

Naj sledi zgledu ves narod, ki hoče zdrava pokolenja ter močno domovino. Dr. P.

Ob grobu Ivana Pečeta

Ptujška gora, 8. avgusta.

So ljudje, ki vse svoje življenje stoje sredi najhujšega vrveža, ki jih pozna vsakdo in katerih ime se čuje vsek dan. Toda, ko zatisejo oči in jim preživi skušajo živiti njih delo, se premnogokrat pokaže, da je ostalo le malo trajnega in še živega od vsega njihovega prizadevanja. So pa spet drugi, ki v življenju ostajajo skoro neopazeni, a ko pride dan končnega obračuna, se odkrije dedičem nepričakovana žetev. Med teke plodne značaje spada tudi pokojni župan Ivan Pečeta, ki je nedavno nenadoma preminul na Ptujski gori. Sredi dela, v izvrševanju svojih načrtov je padel — zadet od kapi — na strmih haloški cesti, ki jo je kot zadnjo zasnoval svojim občanom.

Ivan Pečeta se je rodil 22. aprila 1860 v Gradcu kot sin trde belokranjske korenine. Po zgodnji očetovi smrti se je izobraževal z lastno energijo brez kakršnekoli pomoči in je dovršil kmetijsko šolo. Z nadaljnjo izobrazbo je dosegel sprejem v državno službo in je celih 20 let pred vojno služboval v Mariboru kot višji poštni oficijal. Znan je bil v takratni maloštevilni narodni družbi in se je vidno udeleževal v vseh narodnostnih bojih ob naši severni meji. Po nenadni neizgodi je stopil predčasno v pokoj in se preselil na svoje posestvo na Ptujsko goro, ki jo je vzbujal bolj od domačinov samih. To je pokazal dejansko povsod in ob vsaki priložnosti, bodisi z ustanavljanjem naprednih, prosvetnih in gospodarskih organizacij, posebno pa v štiriletni dobi svojega županovanja. S počasnimi besedi in z neumornim delom je zastopal interese svoje občine povsod, kamorkoli je prihajal in je dosegel tudi uspehe, kakor nikdo pred njim. Silno težavna obnova zgodovinske in umetniško-visokovredne romanske cerkve je njegovo delo. Za občane je skrbno gospodaril, jim olajšal trg, ustvaril in popravil jim je celo vrsto dobrih cest in potov in oskrbel vzorno vodnjake. Posebno so mu bili pri srcu bolni Haločani, ki jim je pomagal z novimi

Sanatorij Scarpatetti Wetzelsdorf pri Gradcu

Telefon 50—67

za živčne bolezni, za notranje bolezni in rekonvalescente, odpravo alkoholnih in živčnih strupov, terapije malarije, psihoanaliza, diatermija in lečenje revmatizma, kure za odebelenje, dietetične in za shujšanje. Dnevna cena od 10 S. dalje ob izbiri prehrani in stanovanju. Prospekti na razpolago. 10251

in z dejanji ob vseh neprijetnih in težavah. To je zunanji okvir njegovega življenja, ki se je tako nenadoma prekinilo sredi nesebičnega dela in med kopo še nedovršenih načrtov.

Kako dobro so se občani zavedali nenačrtovane izgube, je zgovorno pričal pogreb, ki se je razvil v žalno manifestacijo razsežnih Halož in vseh občanov. Ob poslovnih besedah središnega načelnika dr. Mahničja, ki je jedrnat orisal markantno pokojnikovo osebnost, ob ganljivem govoru g. dr. Salamuna, ki se je poslavil v imenu naprednih in narodnih korporacij in v imenu lovcev ter ob slovesu prvega občinskega svetovaleca je plakala cela srenja. Očeno je stari loveški čuvaj zatrobil v rog in lovski tovariši so izstrelili v zadnji pozdrav staremu drugu, čigar bogato in uravnovešeno življenje je bilo veran odraz pokojnikovega kremenitega značaja in zlahtnega, res zlatega srca.

Kongres NSZ v Trbovljah

Kakor smo že poročali, se bo vršil v dneh 15. in 16. avgusta v Trbovljah kongres nacionalnega delavstva. Na kongres se vršijo že velike priprave in vse kaže, da bo letošnji kongres eden največjih, kar jih je nacionalno delavstvo imelo. Med rudarji je veliko zanimanje za kongres in se po vseh revirjih rudarji pripravljajo na pohod v Trbovlje.

Na kongresu bo imel podpredsednik dr. Jože Bohinjec večen referat o gospodarskem stanju v naši državi in o načelih nacionalnega delavstva. O priliki kongresa se bo vršil tudi delegatski zbor NSZ in sicer se bo vršil v soboto 15. t. m. ob 16. Z dopoldne pa se bo vršila seja Federacije nacionalnih strokovnih organizacij, kateri bodo prisostvovali delegati vseh nacionalnih delavskih organizacij iz vse kraljevine. Nadalje bo v soboto popoldne ob 14. seja uprave Jednote slovenskih narodno strokovnih organizacij, kateri bodo prisostvovali poleg zastopnikov jugoslovenskega nacionalnega delavstva tudi delegati češkega slovaškega nacionalnega delavstva. Na tej važni seji se bo izvolila definitivna nova uprava.

V nedeljo 16. t. m. ob 9. bo slovesen sprejem gostov na kolodvoru. S kolodvora bo šla povorka do rudniške restavracije, kjer bo došle gošče pozdravil trboveljski župan g. Vodusek. Od tu krene sprevod v Sokolski dom, kjer se bo vršil kongres. Na kongres so vabljena vsa nacionalna društva brez razlike in so svojo udeležbo tudi že obljubila.

Kongres Narodne strokovne zveze bo ena največjih manifestacij nacionalnega delavstva in vabimo vso nacionalno javnost, da s svojo prisotnostjo podpre težnje jugoslovenskega delavstva. Trboveljska nacionalna javnost bo v dneh kongresa okrasila okna z zastavami in z njimi pozdravila jugoslovenskega delavca. Narodna strokovna zveza vabi po tej poti vse prijatelje jugoslovenskega nacionalnega delavskega pokreta, da se pridruži veliki manifestaciji delavstva in pohiti 16. avgusta v Trbovlje.

Modernizacija šoštanske pošte

Šoštanj, 8. avgusta

Včeraj in danes se seli naš poštni urad v prvo nadstropje ravnateljskega posloja Wochnagguve tovarne, kjer se je dosedaj nahajal v pritličju. Pošta v Šoštanju je nastanjena že od pametveka pri Wochnaggu. Svoječasno so Wochnaggi bili tudi poštni ekspedijenti, kot zadnja še mati sedanega lastnika tovarne, danes pa je podjetju mnogo na tem, da ima to okno v veliki svet čim bolj pri rokah. Kako močan je promet na naši pošti, se vidi iz naslednjega:

Lani je bilo 97.900 delovnih enot pri stalu 3 uradnih moči. Videč, da to število uradništva ne zadostuje, je poštna direkcija dodala še eno moč za brzojav in telefon, oktobra 1929 jo je pa v juniju 1930 zopet vzela. Da promet vzlic vladajoči krizi narašča, pove dejstvo, da je bilo letos junija in julija 17.083 enot, med njimi 1809 brzojav, telefonskih pogovorov, medkrajevnih in mednarodnih 820, krajevnih pa čez 500, razen tega se še tranzitirajo brzojavke za pošto v Topolšicah, Radonočnikov je 44, telefonskih pa 9. Ves denarni promet gre pa v visoke milijone. Poleg pomanjkanja uradniških moči je bil doslej še velik nedostatek v obsegu in značaju uradniških prostorov. Ti so obstojali iz ene pisarne za upravnika in drugega uradnega prostora za vso manipulacijo.

Če se je že tukaj občutila tesnoba, velja to še posebej poudarjati o prostoru za stranke. Ta je bil, kar se zdi skoro neverjetno, širok le poldrugi meter, stala je pa še tu telefonska celica, pisalni stenski pult in steklena pregrada pri vходу. Jasno je torej, da stari prostori že davno niso več odgovarjali naraščajočemu prometu. Poleg tega so bili vlažni, temni, zaradi severne lege brez vsakega solnca, nezdavni. Ni torej čudno, da se je upravnika g. Pavla Jarhova že dalj časa prizadevala, preskrbeti pošti nove primerne prostore, nujno potrebne za uslužbenstvo in občinstvo.

Po daljših pogajanjih z direkcijo in tovarno kot najemodajalcem se je doseglo, da je dala tovarna pošti nove prostore v prvem nadstropju primerno preurediti. Adaptacija je trajala nekaj mesecev in sedaj je tako daleč, da se pošta že seli. Novi prostori obstojajo iz predstojniške pisarne, uradnega prostora, sobe za špedicijo in iz arhiva. So zelo svetli, na solnčni legi in prostorni, posebej velja to o prostoru za stranke. Dohod k pošti je zlastno po lesenem stopnišču skozi glavni tovarniški vhod, pozneje bodo pa zgrajene posebne stopnice naravnost s ceste. Vso adaptacijo je izvršilo tovarniško podjetje brezplačno, poštna direkcija je dobavila precej novega pohištva, starega pa dala preplestati, postavljena je telefonska centrala za 20 naročnikov in nov prednik

za 42 naročnikov poštne predalov s ključji. Prostor za stranke je od uradnih prostorov ločen po lepi novi stekleni pregraji, tla so pa parketirana. Linic bo četrto, tri redne, ena pa za nedeljsko izdajo pošte in za ojačenje v primeru večjega prometa. Da smo prišli v šoštanju do zares krasnih poštne prostorov, je pripisati prizadevanju g. upravitelja, velikodušnosti tovarne in uvidenosti poštne direkcije v Ljubljani.

Zgodovinska razstava v Škofji Loki

Škofja Loka, 8. avgusta.

Iz vrst tujske prometnih interesentov Škofje Loke je izšla misel, naj se za ožji škofjelški okoliš priredi še pred razstavo mest na jesen v Ljubljani prva zgodovinska razstava v Škofji Loki, ki naj v vsej skrbnosti, obsežnosti in izbranosti gradiva prikaže posetnikom zgodovinske zanimivosti našega starega mesta in njegove sosesčine. Tujsko prometni odsek se je za stvar takoj zavzel in pričel s pripravi, da stvar čim lažje uspe. K sodelovanju so povabile vse javne korporacije, društva, organizacije, ustanove in zasebniki iz Škofje

Loke, pritegnjene pa so s prispevki tudi vasi Suha, Visoko, Poljane in Puštal.

Razstavni prostor bo v štirih učnih sobah zunanje dekleške šole, venetno pa je, da bo potrebno še več prostora, ker je zanimanje za razstavo med razstavljalci, kakor tudi med ostalim meščanstvom prav zadovoljivo. Poleg raznih slik slovitih slikarjev Groharja in Janeza in Jurija Subica bo razstavljena cela vrsta strinskih spisov, dokumentov in tiskovin iz šolstva, cerkvene in sodne gospodke, obrtniki bodo prispevali s spomini čehovstva. Škrinjice, čehovska prava in bandera bodo našla na razstavi svoje hvalno mesto. Na občini je lepa skupina orožja iz polpreteklega dobe, hrani se željo, ki ga je uporabljalo nekdanje sodišče v prostorih meščanstva samega stana; bogat je knjižni arhiv cerkvenih oblasti in samostana; zanimali bodo parametri, narodne vezenine in narodna oblačila, ki so posebno v škofjelškem okraju raznolika. Na vrsto pridejo starinski spomini vseh vrst, tako razni kipci, lesorezi, slike na steklo, leseno orodje, oprava itd., tedaj toliko gradiva, da bo razstava pravcati zgodovinski muzej.

Razstavo pripravlja posebni odbor. Odprta bo od 15. do 24. t. m., nakar prijatelji škofjelškega sveta opozarjamo.

KMETIJSKI VESTNIK

Naše kmetijstvo pred propadom

Zadnja leta bilje naše slovensko kmetijstvo obupen boj za obstanek in kakor vse kaže brez upa zmage. Naše kmetije pridelajo pšenice in drugega žita komaj za lastno potrebo. Edina panoga, ki je doslej dajala kmetu nekaj denarja za davke in najnujnejše potrebe, je bila živinoreja. Vsa leta po volni ni dosegla cena živine predvojnega stanja. Dočim smo prodajali takrat po 1 K je 11 Din kg krave, smo danes do živili, da se ponuja po sejmlj le po 2 Din za kg.

Kje je iskatl vzrok za tako silni padec živinskih cen? Ker so druge kmetijske panoge odtele, smo se vrgli vsi na živinorejo kot poslednjo rešilno desko, zato je zadnja leta število vse živine pri nas znatno poraslo. Velika množina živine pa bi sama na sebi še ne dovedla do takega zloma cen. Pridružila se ji je druga nesreča, ki jo ne moremo predvideti in z njo računati niti najboljši raziskovalec konjunktur, ker je nepredviden elementarni pojav — namreč suša. Že letošnja pomlad na suša je tako zredila naše travnike, da nas je košnja sena močno razočarala, poletna suša nam je vzela eno košnjo lucerne in napravila iz otave le prah redek otavič. Sredi leta se vrnijo spet rezilni stroji na skednjih in koptjo pčile zaloge krme, ki je bila pripravljena za zimske mesece. Zato so cene za krmo vedno bolj na pete. Kje naj vzamemo denar za drago krmo, da prevlečemo živino preko zime. Pa četudi bi ga imeli, se nam pri dragi krmi in nizkih živinskih cenah živina čez zimo zaje.

Za vsako nedeljo in praznik zakolje eden v vasi živinč, da ga vnovč po 10 Din za kg mrtve teže sosedom, ki solidarno skušajo pomagati drug drugemu vkljub silnemu pomanjkanju denarja. Zelo težko je namreč danes dati kovača za meso. Vendar pa ta samopomoč ne bo dolgo trajala, ker, kakor hitro se pričnejo svinjske kolone, poneha vsak konzum govedine na kmetih. Tudi pri svinjah se bo začelo prisilno klanje po domoh. Čudno se le zdi vsem svinjerejem, zakaj plačujejo dražje in sploh kupujejo naši mesarji napolizlahtne hrvaške prašiče, ko je doma dovolj spitanih zlahtnih.

Slovenski kmet visi v zadnjih vzdihih, dočim se prepirata za njegovo kožo mesar in konzument, kdo bo imel od kmetov zube večji dobiček. Nikogar pa ni, da bi se potegnil za kmeta. Glavni odbor Kmetijske družbe je pač zahteval maksimalne cene pri mesarjih in prosto prodajo mesa konzumentom naravnost od kmeta. Obe meri pa sta v prid edino konzumentu, ker mu zagotavlja nizke cene. Kmet pa nima od vsega ničesar drugega kakor nado, da bo že boljše.

Naši gospodarstveniki trdijo, da ni mogoče določiti za kmeta in za konzumenta znosnih minimalnih cen kakor so v veljavi na pr. za pšenico (ki so pa tudi za polovico nižje od predvojnih), ker ni nikogar, ki bi pokupil živino po teh cenah, kakor dela to pri pšenici Priviligirana izvozna družba. Kakor imajo na videz prav, je vendar njihovo tolmačenje položaja napačno. Kolonice izvozne živine v Sloveniji so namreč napram količini domačega konzuma prav neznatne in to vsa zadnja leta. Če se že ne more dati kmetu vsega, kakor je to mogoče pri prodaji pšenice, vendar ta okolnost nikakor ne preprečuje, da bi mu zagotovili vsaj za glavnega odjemalca, ki je naš domači trg, znosnejše cene. Če bo imeli zakonito zajamčene najnižje cene, bomo prišli tudi do potrebnega denarja, da bomo lahko s samopomočjo poklali in sami konzumirali še ostali del presežka naše živine.

Zaradi suše in pomanjkanja denarja za nakup krme se bo do prihodnje pomladi decimiralo število naše živine in bomo imeli izgubo le kmetije, ki bomo morali tudi pri srednjih minimalnih cenah, recimo 9 dinarjev, odprodati dragocen rejski material z izgubo. Pa pravijo bukovski ljudje, da bi moral kmeta že davno vrag vzeti pri vedni izgubi in dvomijo nad to izgubo. Takim povemo kmetije: Pogledite v zemljiških knjigah naše dolgoce, ki so nastali vkljub stotisočim dinarjem kapitala, ki je investiran v vsako našo kmetijo in povprečno 16-urnemu trdemu delu vseh članov družine, kakor da smo prikovani na galeje. Štiri-krat bi zaslužili dobiček, pa imamo vkljub vsemu temu izgubo.

Zastopniki našega javnega življenja vseh strok se morajo že vendar enkrat otresti svoje konzumentarske ozkoznosti, ki gleda le da pride čim ceneje do živil, temveč mora videti, da je nemoralno iskati lastnega dobička pri nezdruzi največjega siromaka, kmeta. Pa ne le nemoralno je tako početje, temveč tudi nesametno je. Saj so podobni naši bukovski ljudje na las tistemu brihtnemu Ribničanu, ki je skušal navaditi konja, da je delal brez hrane. Kar se je njemu zgodilo, preti tudi tem ljudem. Če hočete, da bo kmet še naprej prideloval vst z izgubo cenjen živež, ga ne smete pustiti poginuti. To svetuje kmet v korist konzumenta, saj dobro ve, da so časi, ko bo imel tudi pri nas kmet koristi od svojega dela, še zelo daleč.

Z grozdem na trg

Že v starih časih so zdravniki priporočali uživanje grozdja okrevajočim bolnikom. Svetovnoznan zdravilišč na južnem Tirolskem predpisujejo uživanje grozja. Tjakaj prihaja proti jeseni veliko število bogatih tujcev, Angležev in Američanov, ki se vračajo iz zdravilišč ter kopališč ter da tam nekako zaključujejo svoje zdravljenje. Nedvomno prinašajo ti ljudje v dotične kraje mnogo denarja. Vinogradnikom je s tem silno pomagano, ker odprodajo velikanske množine grozja za drag denar.

Sicer bi se nekaj sličnega delo tudi pri nas organizirati, ko imamo vespoleto letošnje višje in svetovnoznan zdravilišč, ki privabljajo veliko število tujcev v našo kraje.

S samim tarnanjem, da pritiska budna kriza naše vinogradništvo, ne bomo prišli daleč, če se pri tem krčevito držimo starih običajev. Velikanske množine neprodanega vina raznih letnikov, ki so jih polne kleti, pričajo, da se nismo o pravem času zavedali nevarnosti in se popirali novih načinov vnovčenja grozja.

Vzemimo samo Ljubljano s približno 60.000 prebivalci. Koliko grozja bi se dalo to vnovčiti. Sicer so tržne razmere v Ljubljani slabe, o tem bi se dalo mnogo govoriti, toda skrajni čas je že, da se tudi tu tisti, ki imajo gospodarsko vodstvo v rokah, pobrigajo in napravijo tem žalostnim razmeram konec. Zgreb naj nam bo v tem pogledu v zgled!

Omeniti smo morali potrebo ureditve zdravilnih tržnih razmer, v katerih naj se organizira prodaja grozja za sveže uživanje po zmernih cenah. Prebivalstvo, zlasti meščanstvo, ne glede na sloje, naračunost hrepeni po grozju. Samo v Ljubljani bi se gotovo dalo prodati dnevno na stotine kilogramov grozja, če bi se prodajalo na drobno po zmernih cenah.

Na splošno prihaja kot namizno grozje končno le grozje srednjih in debelih jagod v poštev, ki je sladko, sočno in prijetnega okusa. Sicer je pa pojem »namizno grozje« jako raztezljiv. Koliko ljudi uživa najraje grozje raznih ameriških sort. Na primer grozje izabele, otela, huntingtona itd., ali kaj, ko tega grozja na trgu sploh ni dobiti, ali pa le kot manjvredno in nezrelo. Vinogradniki se ga seveda primorani predelati v zdravju škodljivo pijačo.

Namizno grozje v ožjem pomenu je pa le ono, ko ima poleg lepe oblike tudi lepo rumeno ali rdečo barvo, ali celo črno. Namizno grozje naj ima bolj podolgovate nezažete grozdje z redkimi trdimi jagodami, da se med vožjo tako lahko ne zmaže. Najpripornostje vrste so n. pr.: imperial, genueze, beli damascenc, madeleine angevine, madeleine royale, rume na sviljeka ali avgustana, zgodnji rdeči malvezine, razni muškati, n. pr. rdeči muškati, muškata zlahtina, aleksandrijski muškatelec, muškati Ferdinand Lesseppe itd. Od navadnih sort pa španjoli ali zlahtnine, rdeči in beli španjol in od črnih sort zgodnji črni burgundec, črna portugalka in tudi črna kavščina ali žametasta črnina.

Vprašanje nastane, kako spraviti to grozje na trg. V to svrhu nam služijo prav dobro razne košare, pa tudi leseni zabojčki, v katerih se lahko naloži 4 do 5 kg grozja. V nekaterih državah kakor na Madžarskem imajo okrogle koše iz neobdelanega protja za razpošiljanje grozja na manjše daljave. V te košare denejo na dno leseno volno in nekaj trtnega listja ali papirja ter se potem vlaga grozje tesno skupaj. Na vrh pride zopet nekoliko papirja, odnosno listov, čez se pa zašije platno. Grozje se med prevozom ne sme premetavati, zato mora biti tesno vloženo. Najboljši so taki vagoni, kjer se lahko napravijo police, na katere se potem lahko namesti zabojčke ali košare; take vagonne da žele

Ob Vilharjevem slavlju

Danes bodo vrli Planinci odkrili svojemu ožjemu rojaku, notranjskemu pesniku in skladatelju Miroslavu Vilharju spomenik pred njegovo rojstno hišo. Na mestu je, da se podrobneje spomnimo Vilharjevega delovanja kakor tudi dogodkov po njegovi smrti.

Rodil se je v Planini 7. septembra 1818. njegov oče je bil poštar. Iz Planine so se preselili Vilharjevi v Senožeče, kjer se je Miroslav seznanil z ugledno rodbino Dekakovo, katere hčerko je zasnubil in potem poročil. Ze takrat je bil narodno zaveden in delaven, tako da je bil leta 1861. izvoljen za poslanca deželne zbornice kranjskega, kjer je zastopal kmečke občine Notranjske. Mandat je izvrševal tri leta; 1864 ga je izgubil, ker je bil zastran lista »Naprejš obsojen v zaporno kazen, katero je prejel na ljubljanskem zboru... Fran Levstik je bil vstopil jeseni 1858 kot domači učitelj v Vilharjevo rodbino. Zato sta v začetku 1863 z Miroslavom izdajali list »Naprejš, katerega urednik je bil Vilhar. V zaporu na Zablju se je dal

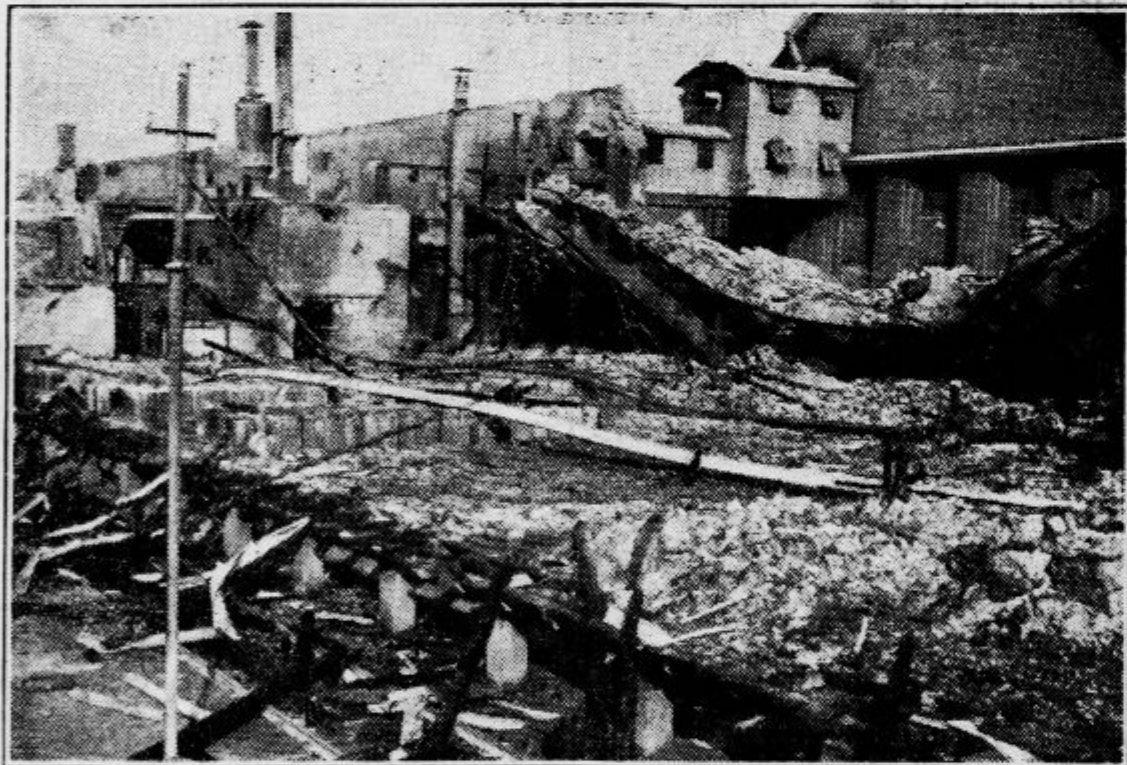
Glede njegovega pesniškega delovanja velja pripomniti, da je bila njegova prva kitica spisana v nemškem jeziku, a s krasnim besedilom. Od njegovih pesmi so čisto ponarodele »Po jezeru«, »Slepec«, »Mila lunica« in »Slovenska deklica«, a »Jamska Ivanka« je bila kot opereta uprizorjena še na starem gledališču v Zvezdi. Leta 1864. je skomponiral koračnico, katero je posvetil takratnemu »Južnemu Sokolu« v Ljubljani.

Miroslav Vilhar je umrl na Kalcu julija 1871 in je pokopan na pokopališču v Knežaku. Takoj po njegovi smrti je vrli narodnjak, dobri trgovec in posestnik Al. Domicelj v Zagorju sprožil idejo, naj bi se zaslužnemu možu postavil spomenik. Prišel je v ta namen nabirati prispevke, ki so splošno se precej dohajali, slednjič pa je akcija zaspala. Domicelj je nabral do 300 gld, katere je naložil v hranilnici, knjižico pa je dal v varstvo in shrambo Slovenski Matici v Ljubljani. Preteklo je več ko 20 let, vendar Domicelj ni opustil svojega namena. Stopil je v dogovor s svojim svakom Josipom Lavrenčičem iz Postojne, ki se je pozneje preselil v Ljubljano, in pa z železniškim uradnikom pesnikom I. N. Resmanom na Rakeku, ki je bil kasneje prestavljen v Zalog. Lavrenčič in Resman sta imela dosti tozadevnih konferenc. Domicelj je hotel, naj bi se postavil spomenik v Knežaku, čemur pa se je Lavrenčič upiral, poudarjajoč, da se mora postaviti spomenik v Postojni, ki je vendar metropola Notranjske. To je slednjič tudi obveljalo. Po smrti I. N. Resmana je Lavrenčič zasnoval v Postojni odbor, ki je pridno deloval, tako da se je mogel odkriti pokojnemu Vilharju namenjen spomenik v Postojni dne 12. avgusta 1906. Doprsni kip pesnika bi imel izdelati pokojni kipar Gangl, ki pa je delo odklonil, ker je bil takrat preveč zaposlen s strukturo sedanega opernega gledališča v Ljubljani. Po nasvetu ravnatelja obrtne šole, vlad. svetnika I. Šubica se je poverila naprava doprsnega kipa kiparju A. Repiču. V Postojni je takrat bival tudi tehnik in kipar Jager, ki je nasetoval, naj bi se doprsni kip postavil na kraško skalo. Napravil je načrt za spomenik, pa takoj odšel v Ameriko, kjer še sedaj živi. Kraške skale ni bilo mogoče v nepokvarjenem stanju spraviti v Postojno, zato je podstavek za spomenik napravil po navodilih kiparja Repiča znani in spretni kamnosek I. Caharija v Nabrežini.

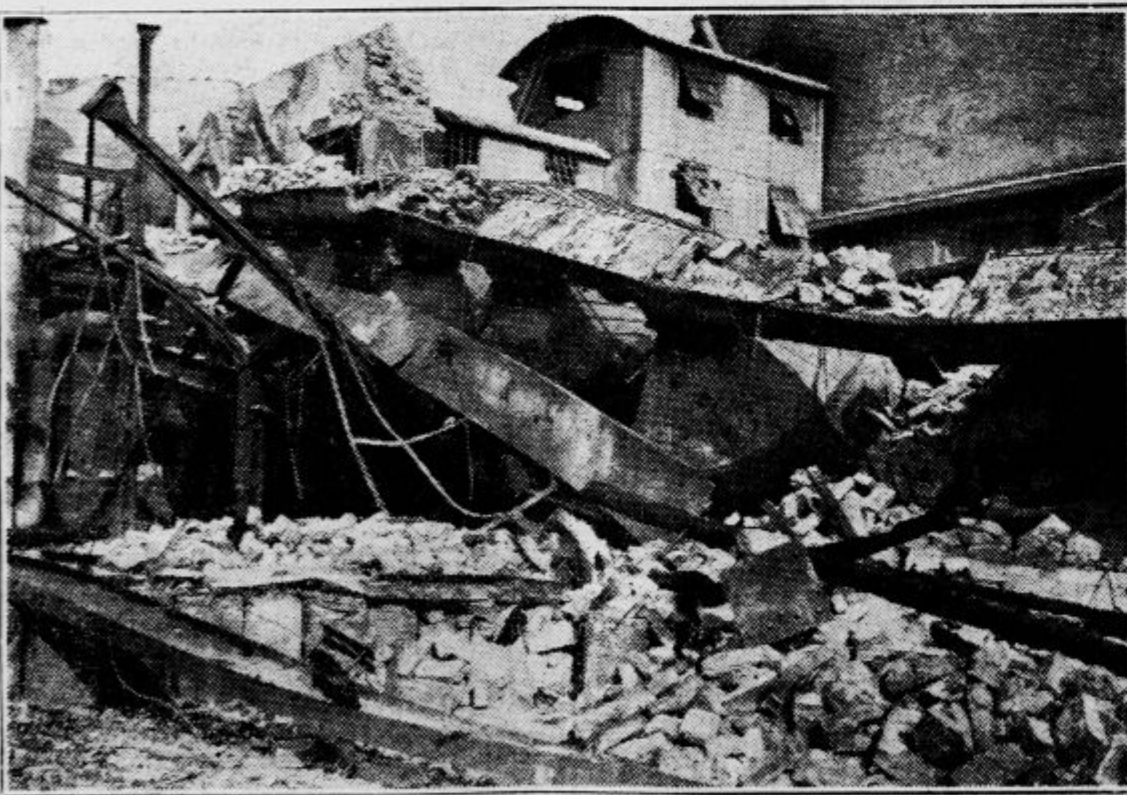
Proslave dne 12. avgusta 1906 se je udeležila v Postojni ogromna množica ljudi, kar tudi današnji proslavi v Planini želimo.

Ker se sedanji spomenik nahaja v Italiji, se je vrlemu narodnjaku I. Blažonu v Planini rodila misel, da bi se spomenik našemu nepozabnemu pesniku postavil v Jugoslaviji pred njegovo rojstno hišo v Planini. To idejo je g. Blažon in na njegovo inicijativno voljeni odbor s pomočjo ameriških rojakov izvršil. Želimo, da bi današnja slavnost na čast našemu »notranjskemu slavčeku« imenitno uspela!

Po velikem požaru v ruški tovarni

Pogled na razdejani opremljeni prostor

Veliki železni silosi, ki so avtomatično polnili zaboje s karbidom in umetnimi gnojili so se med požarom zrušili, ko so se zvrle močne železne traverze, na katere so bili oprti

Ljubljana, 8. avgusta. O požarni katastrofi v Rušah, ki je doletela tovarno delniške družbe za proizvodnjo dušikovih gnojil in karbida, so naši časopisi že med tednom obširno poročali. Danes približujemo še par slik in krajše poročilo za nedeljske bralce »Jutra«.

Požar v tovarni je nastal v ponedeljek zjutraj ob 4. uri v zgradbi, kjer so sušili umetno gnojilo superfosfat, ki ga rabijo kot sestavino mešanega gnojila nitrofoskala. Prav ob izbruhu požara pa je pihal močan veter od sušilnice, ki je zunanje poslopje tovarne, proti skladišču, ki so bila lesena in krita s katranizirano strešno lepenko. V skladišču je bilo shranjeno par vagonov lesa, zakljev, več sto vagonov nitrofoskala in karbida v pločevinastih okroglih skat-

lah. Ogenj je uničil popolnoma oddelke za odpremo umetnih gnojil in karbida, kar je opravljal poleg več manjših strojev 16 velikih železnih silosov — napajalcev. Vročina je bila tako velika, da je teklo steklo kot močnik po zidu, da so se krivile navadne železniške tirnice in debele traverze kot tenka žica.

Sreča v nesreči je bila, da je ob 6. ušli veter nasprotno smer po pogorišču nazaj, sicer bi postal žrtev ognja tudi oddelki, v katerem izdelujejo pločevinaste posode za karbid. V tem oddelku so sami specialni novi stroji, ki delajo po ameriškem sistemu na tekočem traku. Kako precizno delajo ti stroji, kažejo tisoči sodov, polnih karbida, ki so zdržali ogenj in kasneje tudi deževnico, ki so sicer, ako bi vžela v nade,

povzročila veliko eksplozijo, ker bi se iz karbida stvorili eksplozivni acetilenski plini.

Nepoškodovana pa je ostala tovarna, ki še dalje obratuje in bo obrat zopet normalen, kot pred časom, ko bodo postavljena zasilna ali nova skladišča iz železobetona, ki bodo ognja varna.

Vsa škoda, ki je cenjena na 9.500.000 dinarjev, je krita z zavarovalnino pri doma-

ših zavarovalnicah. Nezavarovano je bilo le provizorno skladišče nitrofoskala in bo to škodo trpela tovarna sama.

Prebivalci Ruš so se za časa požara, posebno pa, ko je pričelo deževati, po potrebnem razburjali. Zanje ni bilo nevarnosti, tudi če bi v resnici eksplodirali sodi s karbidom, oziroma acetilenski plini, ker ti nimajo učinka razstreliv in bi vas Rušč, ki je oddaljena od tovarne 10 minut, ostala povsem varna.

Pogled na zgorelo skladišče nitrofoskala, ki ga delavci pokrivajo z zasilno streho, da rešijo spodnje plasti umetnega gnojila, ako bo še porabno.

Od solnca ogorelo zdravo kožo
mladeniške svežosti, zdravega izgleda daje Vam

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

OLJE ZA KOZO IN MASAZO.

Oboje vsebuje edinstven svoje vrste — Eucerit, ki neguje kožo, oboje ublaži nevarnosti solnčarice in daje telesu prekrasno barvo, tudi pri oblačnem nebu. NIVEA-Creme hladi telo, kadar je vroče. NIVEA-olje vas varuje prehlada radi preneglega ohlajenja, kadar je

slabo vreme. Tako se morete tudi v hladnih dnevih kopati na zraku in v vodi. NIVEA-CREMA: Din 5.— do 22.—, NIVEA-OLJE Din 25.— do 35.—, Jugoslovan. P. BEIERSDORF & CO. d. s. o. j., Maribor.

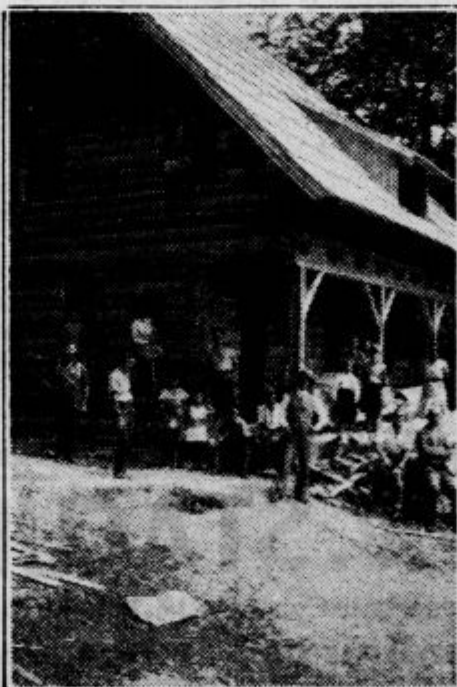
G. Janezu Pretnarju v spomin

Ljubljana, 8. avgusta. Nedavno smo kratko naznanili proslavo zlate poroke g. Janeza Pretnarja in njegove soproge Franciške, rojene Likar. Omenili smo že tedaj veliko prikljubnost jubilarja, ki je bil mnogo let posestnik in

mizarski mojster v Begunjah, kjer se je udeleževal pri raznih društvi, posebno pa med gasilci. Po svoji dobrodušnosti in po svojem zdravem humorju je bil prikljubljen vsepovsod. G. Janez Pretnar se je zelo veselil zlate poroke s svojo dobro življenjsko družico, Kruta usoda pa je ukrenila tako, da je baš na dan, ko se je zbralo šest njegovih sinov, dve hčerki in še mnogo prijateljev, da mu čestitajo, podlegel težki bolezni, ki ga je mučila že danes časa. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v blagem spominu.

Nova planinska koča na Mrzlici (1119 m)

na Trbovljani, katero gradi trboveljska SPD, je še pod streho. Septembra bo slovesno otvorjena v pomen »Šavinskega Triglavca«.

Nov vlom odpuščenega kaznjenca

Ljubljana, 8. avgusta. Včeraj med opoldanskimi urami je bil izvršen izredno drzen vlom v trgovino, odnošno v pisarno trgovca Julija Zupanca na Sv. Petra cesti št. 35. Vlomilec je najbrž že dalje časa oprezoval tam okrog in slednjič napravil načrt. Vedel je, da v opoldanskih urah nihče ne ostaja v trgovini, izvoval pa je tudi, da je mogoče priti v hišo skozi vrata na Resljevi cesti. Tako se je splazil včeraj kmalu po 12. v vežo, od koder je prišel do vrat pisarne, iz katerih je snel šipo in skočil v pisarno. Tam se je predvsem zanimal za suknjič, ki ga je videl viseti na obešalu. Na svoje malo presenečenje je našel v suknjiču, ki je bil Zupancova last, rjavo usnjato listnico s 4182 Din gotovine. V listnici je nada-

Obupane žene

ne imejte nikakega strahu, ako izostane mesečno perilo!

POMOČ

Vam prinaša pri poškodbah ali zastanku mesečnega perila, perilo, dolgoletno preizkušeno in sicer povsem in zdravniki priporočeno, zanesljivo učinkovito sredstvo, ki ni odpušča to tudi se v najtežjih in trdovratnejših slučajih, v nasprotju z drugimi sredstvi, ki niso učinkovale. Prof. dr. Rotblat »Erosca«, ki učinkuje že po prvem urah, ne da bi Vas oviralo pri Vašem delu. Cena 70 Din, za starejše poškodbe 100 Din, za bolj odporne žene 150 Din, dvojno, za stare poškodbe in zelo odurne žvi Din. Uspeh zanj, sicer vrhunske denarji Tisoč! Šen potrjuje nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi povračila se zadovoljstvo. Diskretna pošiljatev po pošti. Ordinacijski damski laboratorij Hawelka, Praga-Ruffe, Bozdech ul. 10. J. 54. poštai predal št. 17 CSR. — Pisite razločno!

Planinski praznik na Sv. gori

Pred letom ustanovljena stavbna zadruga »Zasavska koča«, ki ji predseduje litijki notar g. dr. Krevl, praznuje časten uspeh svojega dela. Danes bo otvorjena na

slovesen način nova planinska koča, o kateri smo v našem listu že podrobneje poročali in smo pričeli tudi nje sliko.

Nova koča stoji na sosednjem gričku kakor cerkev in stara koča, za svetogorsko šolo, kjer se odcepi stranska pot v smrekov gozd. Sredi njega je novi planinski dom. Po prijavah sodeč bo današnji dan velik sestanek zasavskih, ljubljanskih in ostalih planinarjev in ljubiteljev te najprikljubnejše gore v Zasavju, ki tak poest ob prazniku uspeha tudi zasluži.

Ob priliki, ko dobiva Zasavje prvi moderni planinski dom, čestitamo na uspehu tako vodstvu »Zasavske koče« kakor tudi vsem zadrugnikom, ki so pripomogli s prispevki raznehu turizmu v naši dolini. Pri pomnimo, da je najbližji dostop do Sv. Gore, ki jo prikazuje naša slika, s postaje Save, od koder je do vrha le 100 minut.

Praznik domžalskega Sokola

Domžale, 8. avgusta. Člani našega Sokolskega društva praznujejo to nedeljo dvajsetletnico, od kar deluje njihovo društvo pod krovom lastnega doma. Nocoj so v svojem domu priredili dobro uspelo akademijo s pozdravom kumice ses. Blažene Setinove, jutri zjutraj ob 8. pa bo najprej služba božja za umrli člani in članicami, katerim bodo položeni na grobove tudi venci. Ob 14. bo sprejem gostov na kolodvoru ter od tam povorke pred Sokolski dom k razviti družbenega prapora. Po razviti bo zopet obhod po trgu, potem javna telovadba na letnem

telovadišču in velika ljudska veselica.

Pred in med vojno so bile Domžale torišče težkih nacionalnih bojev, v katerih je bil Sokol s svojim požrtvovalnim članstvom vedno v prvih vrstah. Požrtvovalni člani se niso plašili nobenih žrtev in je tudi lep Sokolski dom plod njihovega požrtvovanja. Slika nam predstavlja odbor za zgradbo domžalskega Sokolskega doma ter so v ospredju: Petrovec Tomo, Ravnikar Franc, Skok Anton in Kuhar Franc, za njimi pa: Majzelj Franc, Jenčič Milan, Javoršek Ignac, Adamič Josip in Slokar Andrej.

Dvajsetletnica Sokola v Semiču

Semič, 8. avgusta

Jutri praznuje naše Sokolsko društvo dvajsetletnico svojega obstoja in je ta praznik obenem tudi proslava našega slovesnega napredka, kajti šele z ustanovitvijo Sokola se je pričelo pri nas z intenzivnim delom na telesnem, dušnem in duhovnem. Sokola so se ustanovljale knjižnice, prirejale igre, predavanja itd. Sokol ima v našem življenju sploh veliko pomena in zaslug, tako n. pr. so z njegovo ustanovitvijo prenehali lantovski pretepi in bilo je lo-

nee raznih slučajnostnih zabav, ki so se ponavadi slabo končale.

Mlademu društvu je dal br. Bukovec na razpolago svojo dvorano ter tako razvijalo. Tudi njegova ga soproga ima velike zaslugе za društvo in je takorekoč ta jubilej tudi njun družinski praznik. Udeležencem proslave, ki so se prijavili iz mnogih slovenskih in tudi hrvaških krajev, je dovoljena polovična vožnja in poleg vseh lepših pririditev slavnostnega dne bodo imeli tudi priliko za ogled naših lepih krajev.

Slovita tovarna fotografskega materiala Lumière S. A., Paris-Lyon nas pooblašča, da ji preskrbimo 30 negativov, ki jih imenovana potrebuje za svojo propagando v Franciji in Južni Ameriki.

NAGRADIMO 30 NEGATIVOV

če odgovarjajo sledečim pogojem:

- 1.) Slike naj predstavljajo stvari, ki so karakteristične v Sloveniji. Slovenski običaji, ornamentika, razni slogi, narodni običaji, narodne noše, naše planine in sploh vse, kar more doprinesti k poznavanju Slovencev.
- 2.) Negativi poklicnih fotografov se ne morejo sprejeti.
- 3.) Rabimo 20 negativov, ki so posneti na Lumièreovih filmih in 10 negativov, ki so posneti na Lumièreovih ploščah. Negativov, ki so posneti na drug kot Lumièreov material, ne moremo sprejeti.
- 4.) Do 1. X. 1931 naj se vpošije po 1 slika od vsakega negativa na naslov:

Lumièreov razpis,

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Na hrbtu slike naj se notira geslo. Naslova odpošiljatelja ne rabimo. Gesla izbranih slik se bodo objavila v časopisih ter v našem izloženem oknu, nato bodo lastniki izbranih slik predložili negative in prejeti nagrade. Pri oddaji negativov bodo morali lastniki negativov podpisati reverse, da so negativni res posneti na Lumièreov material. V sumljivih slučajih se bodo negativni zavrnili.

- 5.) Nagradjeni negativni preidejo v popolno last Lumière S. A., Paris-Lyon. Nena-gradjene slike se bodo na zahtevo vrnile. Nagradjene slike bodo odtisnjene v ljubljanskih časopisih in revijah, potem pa — seve — pomnožene tudi v Parizu in drugje.
- 6.) Nagrade:

za najboljšo sliko Din 1000.—
za naslednjo najboljšo sliko Din 750.—
za 3., 4. in 5. sliko po Din 500.—
za 6., 7., 8., 9. in 10. sliko po Din 200.—
za 11. do 20. slike po Din 100.—
za 21. do 30. slike po Din 50.—

Nagrade se bodo izplačale ob predložitvi negativa in reverza kot navaja točka 4. takoj v gotovini.

- 7.) Ocenio slik prevzemo iz prijaznosti gospodje: J. Godina C. M., urednik Ljubljana-Domžale in profesor Božidar Jakac, akad. slikar, Novo mesto.
- 8.) S tem, da vpošije slike, prizna vsakdo te pogoje in sklep ocenjevalne komisije.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

lezeršek Jože in inž. Vajda Branko. V večje položajno skupino pa je pomaknjen arhivski uradnik z. Ivan Rozman.

u—Rajanje pod staro lipo, ki ga je priredila Dvorska knjižnica prošlo nedeljo, je v vsakem oziru prav dobro uspelo. Prireditelj je pokazala, da je med našim ljudstvom še mnogo ljudi, ki cenijo in vpoštevajo kulturno smer tega zavoda, ki deluje že 33 let. Že izprememba Borštnikov-ega trga sanega je prav prijetno vplivala na vseobče veselo razpoloženje. Raz sosednje hiše so plapolale državne zastave, raz lipo mogočna trobojnica, pod njo pa je veselo rajala mladina. Posebno očarljiv je bil pogled ob bajni razsvetljavi. Splošno je bilo mnenje, da se ta prireditelj vsako leto obnovi. Da pa more biti Dvorska knjižnica s svojo prirediteljo zadovoljna v vsakem oziru je v prvi vrsti zasloga našega gospoda župana dr. Dinka Puca, ki je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad prirediteljo, za kar mu budi izrečena prav topa zahvala. Enako dolguje knjižnica zahvalo vsem udeležencem, osobito onim, ki so se spomnili s preplačili, kakor tudi časopisju, ki je s posebno naklonjenostjo prinašalo to-zadavne novice. Hvala vsem, ki so po svojih močeh pomagali, da smo sicer vsakdanji Borštnikov trg mogli spremeniti v veselični prostor. Posebno zahvalo smo dolžni g. vrtnarju Ivanu Šimencu, ki nam je dal brezplačno na razpolago lepotočno drevje in cvetlice. Zahvalo dolguje knjižnica tudi cenjenim damam in gospodičam, ki so rade volje prevzele kavarno, slaščiarno in prodajo vstopnic. Pa tudi gostilničarjem gg. Novaku, Useniku in Vrhovcu hvala, ker so ob navadnih cenah postregli dragim gostom s prav izborno pijačo in jedjo.

u—Učiteljski tečaj za radio amaterstvo. Kakor v drugih naprednih državah, se namerava tudi pri nas uvesti šolski radio, ki bo pričel posloovati že prihodnje šolske leto. Zato pa je predvsem potrebno več strokovno naobraženih moči, zlasti učiteljev radioamaterjev, ki bodo uvažali in razširjali radio po naših šolah. Tako je bil 13. julija odprt tečaj za radioamaterstvo kot odsek splošnega tečaja za ročna dela, ki ga je razpisala kr. banska uprava. Tečaj, ki je trajal 4 tedne, je po-šečalo povprečno 50 učiteljev in učiteljic iz raznih krajev dravske banovine. V 16 zanimivih predavanjih, ki so bila združena s mnogimi poizkusi, je prof. Andrej seznanil in navdušil tečajnike z radiofoni-jo. Pouk se je vršil v fizikalni dvorani I. drž. realne gimnazije. V četrtek 6. t. m. so si ogledali udeleženci tečaja studio na Bleiweisovi cesti, kjer je g. prof. inž. Osa-na razkazoval in pojasnil zanimive napra-ve. Včeraj pa je bil tečaj zaključen s po-učno ekskurzijo v oddajno postajo pri Domžalah. Tako je dobil pokret za šolski radio zopet več sodelujočih moči.

u—Obsojenci in interniranci v L1914-15 iz Ljubljane naj pridejo v ponedeljek 10. t. m. ob pol 21. na sestanku v restavraci-jo »Zvezdo«, da se dogovorimo radi kongresa dne 6. septembra. Na sestanku bomo sestavili akcijski odbor za kongres. — Rasto Pustostemšek.

u—Prosvetno društvo »Tabor«. Pevski zbor sodeluje danes na prireditvi primorskega društva »Zarje« v Kranju. Društveno zastopstvo se tudi udeležijo odkritja sno-menika M. Vilharju v Planini, na katerega položijo z zastopniki kluba jugoslovenskih primorskih akademikov in »Zare« v imenu primorske mladine venec.

TVRDKA 10343
Fotomaterijal
JANKO POGACNIK
se je preselila
iz Tavčarjeve ulice 4
na Dunajsko cesto 20
(nasproti kavarni Evropa)

u—Oblastna strelska družina obvešča svoje članstvo, da je prekinila z rednim streljanjem do 13. septembra.

u—Dar. V počastje blagopokojnega g. dr. Danila Majarona sta darovala Mi-ra in Josip Costapieraria 100 Din za Ciril-Metodovo družbo.

u—Namesto venca za g. dr. Ravniharja sta podarila gospod in gospa Olga in Josip Reich 200 Din za slepe.

u—Z ljubljanskega trga. Sadni trg je bil včeraj izredno založen z vsem sadjem. Na trg je prišlo prvo dalmatinsko grozdje, ki so ga prodajali po 8 Din kg. Lepo in zdravo je. Tržno nadzorstvo je včeraj odredilo zaplenitev 2 zabojev morskih rib. Tržne cene so v splošnem stalne. Kljub veliki gnječi ni bilo večerj incidentov, pač pa so se znova pojavili žeparji, ki so neki kuharici izmaknili ročno torbico s ključi in denarjem ter neki dekletu celo moške hlače, ki jih je nesla za svojega očeta.

u—Tromostovje ali trimostje? Zdaj, ko se poleg zidanega frančiškanskega mostja gradita dva nova betonska mostiča, se je pojavila potreba, dati tej skupini značilno ime. Naše dnevno časopisje jo naziva »tromostovje«. Ta očividno nova tvorba je malce dolgovetna in značaju našega jezika manj prikladna. Bolje bi se prilegalo »trimostje«, kakor imamo že starejše slovenske besede: tridenovica, trikrak, tripetra, trinoga (ponev), triboj, trikrat, tripetra, trikot, trikotnik, tristranski, trikotnik, trikotje, trilete, trimesečje itd. Res da so se udomačili tudi izrazi: trobojnica, tročlenski, troglasen itd., pač po vplivu srbsko-hrvatskega jezika, odnosno po analo-giji tvorbi s števniki »dvo-«: dvorezen, dvoumen, dvočlen, dvokis, dvoboj, vendar našemu jezikovnemu čutu boljše ustreza besedna sestava s »tri-«. Torej: trimostje. W.

u—Zidanje nebotičnika poleg ljubljanske kreditne banke dobro napreduje. Po-clopije je že doseglo višino palače LKB in so napravili tudi že opaž petega nadstropja. Seveda je poslopje še v sirovem stanju in bo do dograditve poteklo še precej Save.

u—Barake podirajo. Nedavno so se od-ločili da podro vse barake, ki so stale na Sv. Petra nasipu še izza časa prvih regulacijskih del ljubljanske. Te barake je uporabljala mestna občina za skladišča te-žaškega orodja in razno drugo ropotijo. Zdaj pa, ko so pričeli z raznavatvijo brez nad zidom ljubljanske, je bilo potrebno odstraniti vse barake, ki že davno niso spadale na prostor sredi mesta. Nekaj barak so podirli že pred dnevi, včeraj pa so spravili v kraj še zadnjo, ki je stala po-jez Fajmoštrove gostilne.

u—Nesreča na cesti. Na Dunajski cesti v bližini mitnice je včeraj okrog 15. podril neki kolesar delavko 35letno Marijo Križ-manovo, doma iz Trzinja. Križmanova se je pri padcu precej poškodovala po rokah in nogah, najbolj pa se je udarila na des-no ramo. Ponesrečenko so prepeljali z re-ševalnim avtom v bolnico, kjer so ugotovi-li, da ima natoljeno klučnico.

u—Prijet tat koles. Policija je bila v petek opozorjena na 21letnega krojaškega pomočnika Simona K. iz Karlovca, ki se je baje namenil ukrasti v Ljubljani več koles ter jih spečati po deželi. Na Simona je pa-zil že policijski agent, ki ga je včeraj zjutraj rez zalotil na Vodnikovem trgu, ko se je Simon baš pripravil, da odpelje dobro ohranjeno kolo neznanega lastnika s prostora, kjer prodajajo cvetlice. K. je bil takoj aretiran in ga je agent odvedel na mitnico. Tam so pri telesni preiskavi našli tablico, na kateri je bila številka ko-lesa, ki ga je K. najbrž ukradel že kje na Hrvaškem. Drznega tatu so vtaknili v zapor.

Otroški zdravnik
DR. DRAGAŠ
se je preselil
v Beethovno ulico 4
pri Hranilnici dravske banovine

u—Tatvine. Te dni je bilo vlomljeno v mesarsko stojnico Antona Škerjanca na Vodnikovem trgu. Ukradeno so bile razne uteži s šatuljo vred, škarje in okrog 6 mesarskih nožev v vrednosti okrog 260 Din. Tatvine je osumljen 45letni mož, ki se je dalje časa sukal tam okrog. Iz predsobe dr. Milana Drobniča na Miklo-šičevi cesti 7 je nekdo ukradel sive dolge hlače in nogavice v vrednosti okrog 300 Din. Z balkona Julijane Nusdorferjeve na Glincah je nekdo ukradel listnico z vse-bino 100.— Din in železniško legitimacijo Ferdinanda Nusdorferja. Predvčerajšnjim je neznan žepar izmaknil Anji Golobovi pred glavnim kolodvorom denarnico z 280 Din in raznimi papirji.

u—Danes vsi v Zgornjo Šiško po bob. Pri gasilski veselici sodeluje godba »Zar-ja« pod vodstvom g. Dolinarja.

u—V nedeljo k »Tičku na Gričku« na prijazen zračni vrt.

u—Kopalnice v hotelu »Slon« je pre-novljeno ter odprto vsak dan razen pone-deljka in nedelje popoldne od 7.30 do 18.30. Maser in pediker sta na razpolago.

u—»Dancing« v hotelu »Tivoli« vsak večer! Ples, mednarodni artisti! Cene običajne!

Iz Maribora

a—Na monakovskem vseučilišču je pro-movirala za doktorja zobozdravništva ga. doktor filozofije, Bosiljak Krajnovič, so-proga obmejnega komisarja g. Steve Kraj-noviča. K drugemu doktoratu najiskrene-je čestitamo.

a—Akcija za zgraditev pohorske že-leznice lepo napreduje. Tekom tedna so se vršili zaključni razgovori med predstavi-niki monakovske tvrdke, ki bo delo izvršila, in člani načelstva zadrage. Pri teh razgo-vorih je bila definitivno določena pogodba za gradnjo železnice, ki bo podpisana 14. t. m. potem, ko pa de odločitev maribor-skega občinskega sveta o prispevku mariborske občine, od katerega zavisi tudi ba-novinski prispevek v višini 500.000 Din. Obenem je bila vložena na banksko upravo prošnja za podelitev gradbenega dovolje-nja ter določitev datuma za prvi komisi-sionelni ogled terena. Pričakovati je, da se bo pričelo z delom kmalu po podpisu pogodbe.

a—Prva strelska družina. Danes popol-dne se bo vršila v Hotinji vasi slovesna otvoritev prvega strelšča in razvite prapora streljaških družin. Otvoritev stre-ljaške družine se bo izvršila pod pokro-viteljstvom g. bana Marušiča, katerega bo zastopal sreški načelnik dr. Hačin. Iz Ma-ribora povede predsednik streljaške dru-zine g. polkovnik Putnikovič z vlakom ob 13.25 vse goste z glavnega kolodvora v prijazno Hotinjo vas.

a—Za drž. žensko učiteljsko šolo v Ma-riboru velja za šol. leto 1931/32 glede vpisovanja, izpizov itd. tale spored: Vpiso-vanje v 1. razred 11.—13. sept., vpisova-nje v 2.—5. razred 12. sept., ponovljalni izpizti za razrede 9. sept., diplomski izpizti 15. sept.

a—Prijava za enoletni trgovski tečaj Slov. trg. društva, Maribor, se sprejemajo dnevno od 10.—11. na Zrinjskega trgu 1. (Drž. trgovska akademija). Sprejemajo se tudi pismene prijave.

a—Uradni dan zbornice za TOI v Ma-riboru se bo vršil izjemoma v četrtek 13. t. m. in ne kot običajno v sredo. Interese-biti iz Maribora in okolice, ki želijo do-biti poljanila, odnosno prijaviti zbornici svoje zadeve, se zato opozarjajo, da se zglašijo v četrtek dopoldan v uradnih pro-storih trgovskega gremija v Mariboru, Jurčičeva ul. 8/II.

a—Železničarska godba igra danes pod vodstvom g. Schönhertra v parku. Na pro-gramu je več koncertnih točk.

a—Kinematografske predstave. Graj-ski kino od nase dalje 100% nemški go-voreči in zvočni film »Končana je pesem«. Union kino od danes dalje 100% nemška govoreča in zvočna veseloigra »Pariska ljubave«.

a—Iz valov Drave je rešil 6. t. m. ob 17. trgovski pomočnik Rihard Mestner gostil-ničarjevega sina Kurata in njegovega pri-jatelja. Vsi trije so se kopali v Dravi pod cerkvijo sv. Jožefa v Studencih. Nenadoma se je pričel Kuralt potapljati in klicati na pomoč. K njemu je plaval njegov prijatelj, katerega pa je tudi zagrabil krč. Videč opasni položaj je skočil v valove Mestner ter se prebil z odločnimi sunki do obeh potapljajočih se mladeničev ter jih z na-porom vseh sil rešil sigurne smrti.

a—Z vrelo vodo se je polil 4-letni Mirko Žugman ter se precej hudo poparil po levi prsni strani in na levem podljetju. Prepeljali so ga v bolnico.

a—Tatvina dvokolesa. Iz veže okrožne-ga sodišča je bilo ukradeno popolnoma novo kolo, zeleno pleskano, upokojenemu detektivu Vencelavju Ščuki. Kolo je znam-ke »Lion«, vredno 2000 Din.

Iz Celja

a—Zadnji dan za obnovo srečk je da-nes, zato nikar ne odlašajte. Zrebanje bo v torek 11. t. m.

a—V oznanilu smrti g. ravnatelja TPD v p. Adolfa Widre se je zgodila pri tele-fonskem sprejemanju zaradi slabe zveze, nastale po hudi nevihti, napaka, ki jo s tem popravljamo. Pogreb pokojnikovega trupla bo danes ob 18. na mestno pokopa-lišče v Laškem, maša zadušnica pa se bo darovala jutri ob 9. dopoldne v župni cerkvi v Laškem.

a—Nočni požar. Predsnočnim okrog 22. so bili obveščeni celjski prostovoljni gasilci, kakor tudi njihovi tovariši v Ga-bevju, da je izbruhnil med hudo nevihto, nekje v okolici Dramelj velik požar. Gasilci so se takoj odpeljali z avtomobilom v omenjeni smeri, vendar niso mogli stopiti v akcijo, ker se zaradi nedostopnega terena niso mogli niti na manjšo daljavo približati pogorišču. Gorelo je baje na Glinskem pri Ljubčini. Brez možnosti intervencije pri požaru, ki je, po silnem svitu in žarenju sodeč, zavzemal velike dimenzije, so se morali gasilci vrniti v Celje.

a—Reševalna postaja ima instaliran svoj lastni telefon št. 1. Stranke naj se v budoče poslužujejo predvsem te zveze.

a—»Kolesarja« zopet na delu. Po več-mesečnem presledu so se zopet pojavili prijatelji tujin koles. V četrtek popoldne je bilo ukradeno iz veže poslopja OUZD v Vodnikovu ulici delavcu v kemični tovar-ni Karolu Kovachu iz Pečovnika moško ko-lo, vredno 800 Din. Včeraj pa je bilo iz

Persil za pranje perila

neke veže v Miklošičevi ulici zopet ukra-deno kolo. Sumi se, da je obe tatvini iz-vršil isti »kolesarski« strokovnjak.

e—Nesreče. V petek je padel z doma-čega skednja 8-letni posestnikov sin Šte-fan Dajčman iz Laz pri Dramljah in si pri tem težko poškodoval desno roko v za-petju. Predvčerajšnjim popoldne pa je za-šla 19-letna posestnikova hčerka Marija Zupančeva iz Podgorja pri Braslovčah pri mlačvi z desnico med pogonska kolesa mlatilnice, ki so ji strla več prstov. Po-trebno zdravniško pomoč je morala kakor Dajčman poiskati v celjski bolnici.

e—Izgubljeni otrok najden. Včeraj smo poročali, da je bil 6. t. m. na cesti proti Trnovljam izgubljen 6-letni posestnikov sin Ivan Vetrinik iz Lokrova. Dečka so včeraj našli blizu Gaberja.

Iz Kranja

r—Primorska delavska veselica. Danes ob 15. se prične na vrtu gostilne »pri Gra-zarju« na Primorskem vrtne veselice dru-štva »Zarja«. Sodelujeta kovinarska godba z Jesenic in društveni pevski zbor. Čisti do-bitek je namenjen za brezposelne Pri-morce.

r—Pogreb Slavka Masterle. Danes ob 17. bo pogreb Slavka Masterle, ki je kot narednik - dijak umrl pred letom na orož-nih vajah. Pokojni je bil vsestransko mar-ljiv sokolski in napredni delavec ter je bil par let vester načelnik Sokolskega društva v Strazlišču. Pokopali ga bodo na pokopa-lišču v Šmartnem pri Kranju. Sokoli in pri-jatelji pokojnika, spremita ga v kar največ-jejem številu na njegovi zadnji poti!

r—Strelske prireditve. Danes se bodo vršile ves dan strelske vaje na strelšču v Struževju pri Kranju. Popoldne pa priredi restavracija »Slavec« veliko vrtno veselico, ki jo bo zaključila zvečer »beneška noč«.

r—Kranjčani se zabavajo. Kljub veliki vročini in splošni krizi naše mesto ni mrtvo; kar na treh mestih se lahko zaba-vaš. Na vrtu in v kavarni hotela »Stara postaja« je vsak večer pester kabaretni ve-čer, pri katerem sodeluje 12 »moč« obeh splovov. Na programu so pesni, pevski, dramski in komični nastopi. — Na Glav-nem trgu se producira »pri Peterku« na sifrerjevo stredo, akrobati iz Ježice. — Končno še zadnja konkurenca: na sokol-skem letnem igrišču prirejajo kubanski kozaki svoje vaje na konjih. Povsod seve-da vsak dan nov spored.

Z Jesenic

s—Sokolsko društvo Jesenice priredi danes 9. t. m. ob 15. uri na svojem let-nem vežbališču poleg doma javen nastop z zelo pestrim sporedom. Sodeluje dru-sodehujeta društveni pevski zbor in dru-štvena godba na pihala. Po telovadbi bo ljudska veselica s petjem, godbo in plesom v vseh prostorih Sok. doma. Prijatelji so-kolstva z Jesenic in okolice ter članstvo bližnjih bratskih društev so iskreno vab-ljeni.

s—Nesreče. V železarni KID na Javor-niku je v sredo zvečer bila skupina de-lavcev zaposlena pri prekladanju ogrom-nih do 3000 kg težkih zabojev. Zaradi ne-kega defekta na žerjavu pa je en tak za-boj padel z obema žerjavovih krempljev. ki so zaradi popusta težje zakolebali ter poškodovali delavca Antona Osredkarja s Save in Jakoba Ravnika z Blejske Dobra-ve. Oba sta bila prepešana v bolnico bra-tovske skladnice. — Klančar Leopold je bil zaposlen pri gradbeni tvrdki inž. Josip Dedek iz Ljubljane, ki gradi nove objek-te v tovarni KID na Javorniku. Ko se je v četrtek popoldne peljal s kolesom h ko-silu na Savo, je na ovinku v bližini Haf-nerjeve gostilne na Javorniku pridrvel na

sproti neki avtomobil ter Klančarja podr-l na tla. Klančar je dobil občutne poškodbe.

Iz Trziča

č—Kino predvaja danes sijajni zvočni film »On in njegova sestra« in Para-mounthov tednik.

Iz Trbovelj

t—Francoski političniki so v četrtek obiskali Trbovlje v spremstvu višjih urad-nikov ministrstva za šume in rudnike, za-stopnikov generalne direkcije drž. želez-nic in zastopstva vojnega ministrstva pod-polkovnika g. Veljkoviča. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki rudnika z g. ravnat-eljem inž. Paurom. S kolodvora so se od-peljali v avtomobilih, ki so bili okrašeni s francoskimi in jugoslovenskimi troboj-nicami, v rudniško ravnateljstvo. Ogleda-li so si vse najvažnejše naprave rudnika, nekatere delavske kolonije in tudi trg, na kar so se vrnili v rudniško restavracijo, kjer jim je priredila rudniška uprava ban-ket. Tu je pozdravil goste v francosčini g. ravnatelj Pauer, v imenu občine na v slovensčini g. župan Vodušek. Obema se je zahvalil akademik g. Dutiel. Med ban-ketom je svirala delavska godba. Gostje so se odpeljali ob 15. proti Varaždinu.

t—Seja občinskega zastopa je bila v pe-tek in so bili soglasno sprejeti pravilniki vodovodne uprave, za občinsko glavni-čno in tržno nadzorstvo, o občinski ekonomiji in dopolnilo za občinsko kopalnico, o nabavi službenega orožja in oblek za občinske redarje ter o pobiranju občinske trošarine. Načrt za regulacijo potoka Boben je na-pravil banksi inženjer in bi znašali stroš-ki blizu 600.000 Din. K tem strojkom bi prispevala občina 25%, banovina 30%, cestni odbor 25% in TPD 20%. Za pre-dela bi se rabilo okrog 6000 Din, ki jih bo plačala občina. Sklene se, da se napravijo najnujnejša dela takoj, končna regulacija pa se začasno odloži.

t—Nogometna tekma med Old boys SK Trbovlje in dramo Sokola bo neprekidno danes popoldne.

t—Kino Sokol predvaja danes ob 16. in 20. »Pekel ljubezni«, dramo iz boljše-vekega prevrta z Olgo Čehovo in »Gospo-dična porednica« z Dino Grallo.

Iz Novega mesta

n—Sanitetna komisija, ki je bila se-stavljena pretekli mesec po občinskem za-stopu na predlog sreskega načelstva, je pričela te dni s svojim poslovanjem. Ko-misija ima nalogo, da odpravi v mestu vse higijenske nedostatke, predvsem pa je stremiljenje, da se izvede popolna kanali-zacija. Podreti se bo moralo tudi precej starih stanovanjskih hiš z lesenimi obodi, ki že same od sebe lezejo k tlom.

n—Krka je v teku minilega tedna do-segla 27 stopinj C. Ni se tedaj čuditi ne-šetim kopalcem, da se drže v tako topi vodi po cele dneve. Zlasti ob večernih urah postaja življenje na Krki sika živah-no in to tja do 21. ure.

n—Na Lokji se odigra danes ob 17. uri priateljska nogometna tekma med SK Karlovcem in domačim klubom SK Ela-nom.

n—Prvo letošnje grozdje so v petek pri-nesli na trg vinčarji s Trške gore in pro-dajali lepe grozde po 1 Din.

n—Neznosna nadlega komarjev. Nena-vadni vročini so se pridružili že komarji, ki se zlasti zvečer radi zatekajo v stano-vanja in povzročajo ljudem srbeče boleci-ne. Nadležne krvoseče obutjosti zlasti lju-de iz okolice, pa tudi v mestu samem je opaziti zabuhle obraze... Nekateri ljudje prenočujejo kar na prostem.

Iz Ormoža

DR. ANTON HROVAT

ordinarij bolnice križn. reda v Ormožu

je odsoten od 10. avgusta do 31. avgusta. V tem času se ne bo sprejemalo operativnih slučajev v bolnišnico. 10285

Nov planinski dom na Ljubniku

Škofja Loka, 7. avgusta. Priprave in dogovori za zgraditev pla-ninske koče na Ljubniku so v toliko uspe-li, da je škofjeloska podružnica SPD pri-čela te dni s prvimi deli za postavitev novega planinskega hrama. Koča bo stala skoro tik pod vrhom, na svetu posestni-ce in gostilničarke ge. Ivane Gudeljeve iz Stenarij, ki je pokazala za uspešni razmah turizma v škofjeloskem okolišu polno raz-umevanje. Na terenu, ki je iz večine skal-nat, podirajo sedaj drevje, nakar bo pod-jetnik g. Anton Ogrin takoj pričel s te-meljnimi deli. Spodnje ogrode koče bo betonirano. V koči bo kuhinja, okrepčevalnica in nekaj spalnic. Načrte je izde-lal škofjeloski stavbenik g. Ogrin. Graditev koče bo združena s precejšnji-

Brani
oči
pred
blestečo
svetlobo!

ZEISS
UMBRAL
ZAŠČITNA STEKLA.

Točna reprodukcija na-ravnih barv pokrajine po nevtralnem Umbral-bar-vanju. Širok razgled ka-kor pri steklih Punktal-Zeiss.

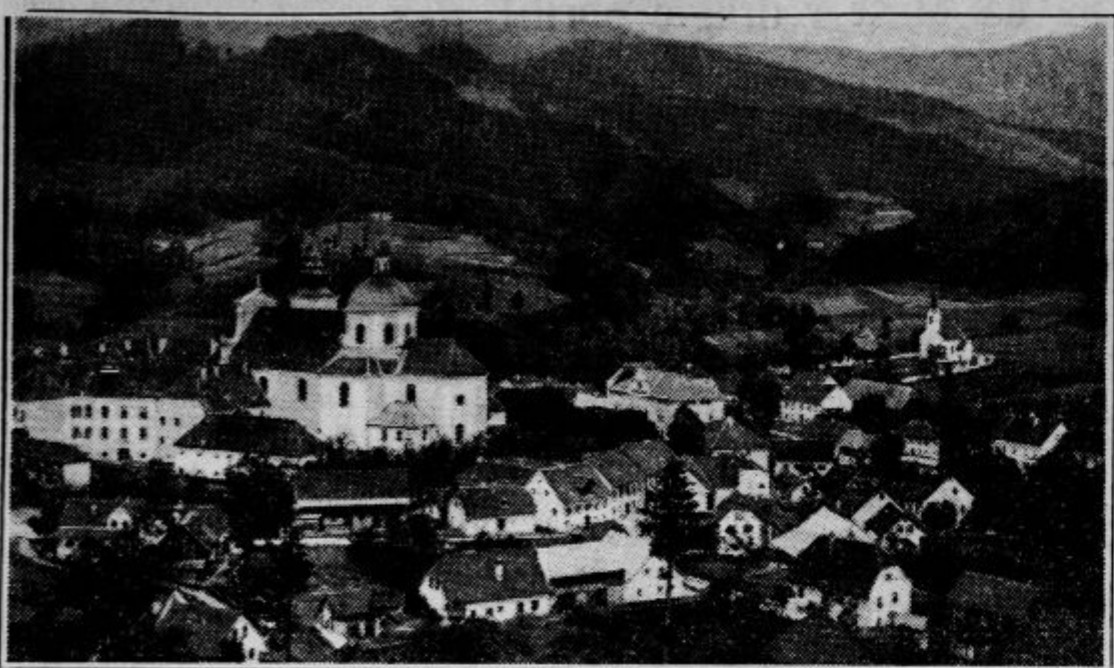
Dobijo se v vsaki strokovno-optični trgovini, ki se odlikuje z reklamo Carl Zeissa.

Prospekti Umbral 8 brez-platno pri Carl Zeiss, Jena ali M. Pavlovic, generalno zastopstvo za Jugoslavijo, Beograd, Milana Draskovi-ča (Sremska) 9. Tel. 37-00

9312

Gornji grad

Mesto po preteklosti, tradicijah in življenju

Mesto je sicer šele od 5. avgusta 1918, kajti od tega dne je naš kralj podpisal listino, s katero je bil prejšnji trg pomaknjen na znatno stopnjo višje. Po številu hiš in prebivalstva, po razsežnosti in obsegu mestnega pomenja ga gotovo prekašajo vsa ostala slovenska mesta in mnogi slovenski trgi in celo nekateri vasi; pa ima vendar mnogo, zelo mnogo res mestnega na sebi, na svojem zunanjem licu, pa nič manj tudi na svoji vsebinni in slavni preteklosti in zato tudi, v vsem svojem življenju, v duši in srcu svojega prebivalstva. K vsemu temu pa se še pridružuje prijetno dejstvo, okolnost in zavest, da je to ljubko mesto postavljeno najbližje izmed vseh osrčju Savinjskih alp in najbližje zelenim izvirkom bistrice Savinje.

Ob njej, takorekoma neprenehoma poslušajoč v njenem šumenju in vrvenju veselo in razposajeno pesem naših visokih, značnih planin, se voziš iz Celja skozi dolge spahirje hmeljskih nasadov po svetli cesti, dokler ne zaviješ za Mozirjem pri Vrhovcu in Nazarijah na levo ob Dretni navzgor v Zadreso dolino. Skozi prijazne in čedne vasi Dupletno, Kolarje, Račje vas, Gorico, Pusto polje, Podgorje, Zg. Kraše, Smartno ob Dretni, Volog in Bočno hiti avto naprej, za njim pa se poizkušajo najraznovrstnejše pokrajinske slike, šumovito Dobrovoje iz dolgo vrsto strmih, a vendar pogozdenih piramidastih in tolstih gor, hrtbov in vršacev, potem pa sevečno pobočje in hladno vznožje Menine planine na levi na južni strani, na desni na severozahodni pa ostroobrezani in izoblikovani Rogatec po svojih značilnih potezah ime novan tudi Kapucinar, in Lepenatka se vedno bolj zblizujejo in pritiskajo na potok in njegovo dolinico tako, da je za njo in belo cesto komaj še dovolj prostora. Zdi se ti, da se voziš v gorensko Kamno gorico ali Kropo. In res! Preden zavije avto v mesto, mora še prejši skozi majhno selo. Samo štiri hiše stoji tam, v katerih imajo blagoslovljeni stari in mlajši kot štirideset otrok; to je vas Kropa ob Dretni. Še nekaj ovinkov skozi ozko, naravnost stisnjeno dolinico, in že se zasvetijo na vznožju temnozeleni Menine planine s prijazno cerkvico sv. Florijana tam, kjer silijo k njej začrti južni razpadki Rogatec in Lepenatka, svetlo beli v solncu in zelenju se lesketajo visoki zidovi impozantne cerkve z visoko kupolo, pred njo pa obširno, dvonadstropno, ponosno grad po obzoru naslopljeno, to je Gornji grad, grad, ki je tesno združen z naselbino, ki je tekoma stoletij nastala okoli njega, dal svoje ime.

Mesto Gornji grad ima samo eno cesto ali ulico. Kar je v njem še drugih prometnih žil in zvez, so same ozke poti in eteje in brvi preko Drete. Pa tudi ona edina cesta je ozka: samo tam, kjer zavije v lepo speljanem loku okoli vzvišeno stojčče, nekdanje ograjene cerkve, se prijetno in mestno razširila tako, da je tu celo zadostno prostora za okusen kratek dvored, v njegovi senci stoji majhen paviljon, pa tudi klopi, ki v vročih poletnih dneh niso nikdar prazne, ker v tem času Gornji grad ni nikar brez množstevnih letoviščajev, ki so zaradi svežega gorskega in gozdnega zraka zaradi prijetne solnčne toplote, pa tudi zaradi zelo umerjen cen vsako leto zopet vračajo semkaj.

Nekaj onega silaja, ki je v srednjem veku in v poznejših časih obdajal gradove, cerkve in samostane, rije tu še vedno skozi line starega stolpa, se zlija skozi okna široke kupole v tiho notranjost v renesansem slogu zidane katedrale in obema kakor bršljan nerazdružljivo bele zidove nekdanjega pomostnega in bogatega benediktinskega samostana. Če stojiš pred visokim portalom cerkve, stojiš ob enem srednjem stolpnu, s cvetličnimi gredicami okrašenega dvorišča, ki ga s odprtimi arkadami, na treh straneh obdaja samostanski poslopje. Iz njega so že davno izginili menihi;

kjer se je nekdanj glasila pobožna molitev in tihi brevir, razglasajo sedaj strogi sodniki svoje pravilne sodbe in uradujejo uradniki sreskega poglavarstva v nekem pritličnem kotičku ima »Brno društvo« svojo društveno sobo. V stolpu podobnem, enonadstropnem poslopju, ki stoji ob vhodu na dvorišče in v cerkev tam, kjer so nekdanj oboževali vojski čuvali grad in cerkev in menihi, prodaja sedaj prijazna ženica tobak, znamke in koleke. Najbolja pa je notranjost cerkve, ki je največja izmed vseh v lavantinski škofiji, da po tem kar se hrani, razbrati kolik sijaj in blesek je ona v boljnih siavnostnih časih že videla in gledala. Ljubljanski škofje, ki so tako

Triglavska kura

»Oj Triglav moj dom, kako si... kako me...« Je nekaka skalnata slovenska Melka, kakor Brezje, cvetček ali kranjska klobasa, samo da je slednje bolj »komot« in brez klinov. Slepokopre se Triglava vsak najde, tisti ki ga pa niso okusili iz grenke strani pa kar naprej noré za njim, prita-jeno zdihujejo, v nedeljskem razpoloženju korenito krulijo in delajo sijajne načrte, ki jih pa v večini požre peza let in obilnega ospredja ali pa vsakdanji kruh. Sivi oča Triglav, ki mu je vrh razorane pleše nastavljal rajski Aljaž fletkan rožiček s štampiljko in spominsko knjigo, oča, ki se mihi z megle in oblaki in brlje z burjo, se samo parkrat poleti zablješči v slovensko deželo vse čist in svež in priskušuje kako brenče v zakajenih ostarijah »sustarbasie« svoj besni »Oj Triglav moj dom« — v vseh durih in molih kratki. Razumem zakaj se zopet odene s kopreno tudi za tiste, ki so si natovorili poslednjih sedem reči v nahrbtnike, brez žulov in voljnih udi, na obisk k godrnjaču užajenemu. Vsi ti so oboleli na bacilu Triglavenski. Razlikujemo akutne in kronične pojave te bolezni morile. Kronično bolne spoznamo po izkaznicah SPD, ki jih nosijo s seboj, akutni bolniki pa hodijo brez njih, včasih si jih pa izposodijo za znižano vožnjo na skupno ležišče v planinskih kočah. Pa pustimo to zadnje, reveži so e posvetnim blagom, idealisti z mrzlico kardar se lažejo. Idealistov ne smemo zatirati, naj žive in »zbršimo to«.

One dni sem akutno-kronično obolen in se znašel na Jesenicah. V Mojstrani me je čakal drugi tovariš-bolnik Gizi pri vlakcu ob tej in tej uri. Stojin pri oknu in obdujem imenitni kolodvor, se pa ustavi, neobdobje, nekakšen »lampenpuce« pred menoj in me vpraša: Kam pa vi? — Mojstrana—Vrata—Triglav — (Takihi tirad se naučš iz planinskih spominskih knjig). — Le brž se presedite za en vagon naprej, kaj hitro! — Jaz in nahrbtnik sva kar sčrčala po povzletu. Vlak (vrag) zatuli in že smo drveli proti — Bledu. Ko so me na Dobravi postavili v čakalnico sem prav pettisotič poslal šegavega lampista k vragovi taši, sebi pa primazal odlični cvek iz zemljepija. Gizi je kiel v Mojstrani, mene je lomilo v Dobravi. Tri ure čakanja! Srečno sem v nesreči spoznal sestro pokojnega doktorja Prešerna, ki sta pokopani na Dobravskem pokopališču.

Tri ure pozneje v Mojstrani. Gizi in jaz v obzemu. Na hitro sva se preskrbela kruh in cigarete in ugotovila kje ni Triglava. Večer krasen, pot krasnejša, najkrajnejši pa pristanek in lepem Aljaževem domu. Na mizah razstava planinskih železcev, za mizo trije ljubljanski visokosolci s huronemkim apetitom. Pri drugi mizi dve Angležinji, s katerimi se seznanil Gizi že v Mojstrani s pomočjo nemško-angleške jezikovne berglje. Minuto kasneje smo se že poznali in bučali s harmoniko propagando naše narodne umetnosti An-

rekoč na podlagi svojega gornjegradskega posvetva zrasli v svoje sedanje bogatstvo, so vsikdar znali ceniti ta biser svoje škofije, si ga ponovno izbrali za svojo rezidenco, za svoj dvor s številnimi slugami in dvorjani, pa ga znali tudi vsikdar gojiti, štiti in braniti proti vsakomur. Cerkev ima sicer samo eno ladjo: a pozivljajo jo stranske, visoke in prostorene kapelice z umetniškimi slikami, ki jih je slikal Kromserschmied. Lepa je tudi Marijina slika v prvi stranski kapelici na levo, ki jo je l. 1860 slikal P. Künl z napisom: »Lepa si vsa — madeža ni nad teboi.« in njej nasproti v prvi kapelici na desno z beseda: »mi: »Jozef njen mož — je bil pravica.« Izredna višina cerkve, v notranjosti, polna svetlobe, ki prihaja skozi številna okna cerkve, in kupola, snežočista, svetla barva visokih sten, okrašenih s kapiteli korintskih soh, srebrne zvezde na obokanem stropu zazibljuje človeka v pobožnost, v katero z rdečo barvo ljubčev zasijejo številne dragocene zastave sv. Florijana, sv. Lenarta, sv. Joba, sv. Hermagora, sv. Alojzija in drugih svetnikov, pa ti pri vsem tem še prav posebno ugaja, da v cerkvi najdeš povsod same slovenske napisne. Naslednji Tomaž Hrena, ki se je tu znal ubraniti upornih kmetov ravno tako, kakor drugod svojih verskih nasprotnikov, so v tej cerkvi slovenski besedi dajali vsikdar prvo mesto in jo baš s tem povzdignili v to, kar je sedaj.

Ob vhodu v okusno mestno hišo vidiš stari gornjegrski grb triperesno deteljo v temnozeleni barvi; za njo strmo goro s cerkvico na vrhu po eno srebrno zvezdo; simbočno prikazana ona pot, po kateri je Gornji grad iz malih početkov že pozabljenega gradišča v tesni dolini Drete, eestrice poskočne Savinje med Menino planino, Rogatecem in kranjskim Črničcem, vzrasel v jugoslovensko mesto, v mesto Savinjskih planin.

Dr. Fr. Mišic.

Tramp, tramp... Nas ne zanimajo krasote, tramp, tramp, svišč, resje, vijolice in mačke ob potu. Tramp, tramp, je pesem naših žebčev. V četrtem jezuru ni rib. Voda je kar plava od mraza in zaradi vtraja v kurji polti. Tramp, tramp... Koča pri jezeru mora biti tamle za ovinkom... Gizi je izgubil peto. Govorico vsi. Tramp, tramp... Se pet minut, nas tolaži izkušeni jurist. »Ojti« — zavriska Gizi. Odneval mu pomaga. Tam! Na skali napiše! Napiše ne pomenijo prida. A v tem slučaju, pozdravljen. Da bi te ne rodila skala! Vsi, ki ste šli tod mimo, ste se brez težav naveličali zakleti kakor Romeo. Plavalji smo že v obzemu mehke postelje. Sedaj pa tuš. Rdeče na sivem je zapisano: se štrideset minut do kočel! — O prevarani up, prokleti napiši! O jej, te noge brez tolažbe. In jaz pa ti, za židana marelja; naprej! Na vislice. Oni napis naj tuški promet odstrani, brez robcev in nagrobnih govorov. Nimam morda ročca za to žalost. Saj ne denem, v kočel se napiši in ti je dobro. Padli smo na ležišča kakor po izgubljeni bitki. Blagoslovljen ti dan lenobe in kopanja v kočel pri jezeru. Vpliv nadležnega bacila se je zopet pojavil. To pot s komplikacijo: popoldne sva se (mesečnost ali kaj) nenadoma znašla na polici Tičarice. To je hrib. Planike! To je nevarna strast pogubna past. Imam 84 kilogramov, polica je široka 2 decimetra, prepada kakih sto metrov. Kdo mi pomaga v varni pristan? V kolonih me več ne drži, roke se pote, ob meni pa planik, da se kar bliska. Delam propagando za monopol tobaka. ZETA — je akademski odgovor na to vprašanje. Ko sem jo pokadil, sem jo srečno prilomil na tla, vseh toliko funtov, manj dva funta dvojnikšle aquae destillatae. Iz kota sem, se je poleg Lepe spice prijazno mrgodilo Čelo, kakor bi razmišljalo kdo ga najprej poseti. Jaz že ne... V bližini lovski kočel so botanizirali ljubljanski filozofi. Zvečer so tamburali in peli v naši kočel in želim sijajnih uspehov. Življenje je lepo. Samo ta bacil (zopet), to pot v žepu. Soloh morda napišem o bacilih podrobnejšo studijo. Le dalje po kameniti poti. Noge so lažje in lažje. To je tako kot z greh. Komarč. Najmanj, recimo 100 metrov visoka skala nad izviru Savice nima zvez s komarji Hva'n bozu, zadosti me pikajo doma. Po trebuhu strme Komarč v bobinski paradiz. Za 10 Din smo se vozili po jezeru celo uro. Gizi in bobinska vila, ki izposojuje čolne, sta imela pri slovesu zanimive pogovore, v katere se nisem vtikal. Tod se je nehala moja kura, amen.

Kitajsko zelje

Novost za ljubitelje salate

V Nemčiji so začeli gojiti novo vrsto salate, kitajsko zelje, ki se je že precej razširilo zaradi svojega dobrega okusa. Ta nova salata tvori glavo dobro zvito kakor pri endiviji, salati starih Rimljanov. Da se lepo rezati in pripraviti za prikuh in jo hvalijo tudi razvijani salatkiki. Druga prednost kitajskega zelja je ta, da se da pripraviti tudi kakor pravo zelje, pri tem pa je mnogo okusnejše od navadnega zelja.

Ta povrtovina je doma ne, kakor bi iz imena sklepali, na Kitajskem, temveč v Severni Ameriki in je bila doslej le malo znana. Zadnja leta so jo pa začeli mnogo saditi na Holandskem in lani tudi v Nem-

izcimiti iz tega nesrečnega čeka.

Nazadnje se je le zopet prikazal mladi visoki mož z hladnim prezirljivim pogledom. Mrko je položil pred očeta nekaj bankovcev in jih poštel samo z očmi. Očividno se mu ni zdelo vredno odpreti usta za tako vsotico. Ko je porinil bankovce v razmaknjenimi prsti očetu pod nos, je izginil, kakor da ni imel z rečjo nobenega opravka.

Rentnik Rusoglavac je pri izhodu iz banke srečal očeta. Zelo se je začudil in od samega začudenja privzdignil kloboč, kajti navadno je bilo narobe. Oče se je moral brzditi in premagovati, da ni prišel takoj na dan z besedo o čerkovnem postopku. Šele potem, ko sta oba drug drugega izprašala o vsestranskem zdravju družine in s par besedami ošvrknila vsakdanje razmere, je oče znil:

»Veste, pravkar sem si dal izplačati ček. Recite kar hočete, ta način izplačevanja je res prijeten. Ne le da je praktičen, ampak je tudi na moč preprost in ne dopušča nikakih dvomov o denarju, ki vam ga izplačajo...«

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

čiji. Na Holandskem se je že prav posebnopriljubila.

Pridelovanje kitajskega zelja je prav enostavno in se prav dobro izplača. Seje se šele v začetku avgusta, ker se preje ne sme, ker ga sicer velika vročina požene v cvet. Čeprav tako pozno sejana salata nam da na isti gredi še en drugi pridelek. Sadi se v vrste 40 do 15 cm v kvadratu. Zemlja mora biti dobro pripravljena in dobro ugojena. V 8—10 tednih napravi glave in doraste. Nemci gojijo zlasti vrsto cantonner in si mnogo obetajo od nje.

SOKOL

Jubilej Sokola v Ribnici

Letošnje poletje je bilo že precej jubilejnih proslav ustanovitve sokolskih društev širom Slovenije. Društva so praznovala desetletnice, dvajsetletnice pa tudi petindvajsetletnice. Slednjim se pravkar pridružuje tudi ribniško Sokolsko društvo, ki je bilo v starem naprednem mestu ustanovljeno leta 1906.

Takoj po sokolskem zletu l. 1906 v Zagrebu so se združili napredni Ribničani in ustanovili lastno sokolsko društvo. Prvi člani so bili le starejši in debelejši možje, ki so koj po ustanovitvi društva pričeli z redno telovadbo in sedanjem 36 kv. metrov velikem skladišču E. Pakiža, ki so ga takrat preuredili v zasilno telovadnico. Društvo je hitro naraščalo in leto po ustanovitvi je že razvilo svoj prapor. Isto leto se je tudi ustanovil odsek društva za zgradbo doma, ker je bila telovadnica za naraščajoče število telovadečega članstva vse premajhna, čeprav je dal l. 1908 gostilničar in posestnik Andrej Podboj na razpolago svojo novozgrajeno dvorano.

Pred šestimi leti je dala posojilnica brezplačno na razpolago prostore, ki so pa po velikem razmahu sokolstva v naši svobodni državi postali tudi za Ribnico premajhni. Zamisel lastnega doma je dobila realnejšo podlago, ko je darovala Posojilnica ob priliki 40letnice svojega obstoja stavbno zemljišče na najprimernejšem prostoru ob Kolodvorski cesti tik meščanske in osnovne šole. Do letošnjega leta je gradbeni fond narasel na 156.000 dinarjev in se je društvo odločilo, da proslavi svoj četrdesetletni jubilej s pričetkom gradbe.

Po načrtih, ki jih je izvršil domačin stavbeni tehnik Fr. Arko, so pričeli na zemljišču l. 1. julija kopati temelje. Na 2600 kv. metrov velikem zemljišču bo 590 kv. metrov zazidane ploskve. Večji del doma bo zavela telovadna dvorana s stransko ladjo in s prostornim gledališkim odrom, ki bo jamstvo, da bo nekdanj v Ribnici tako živahno diletantsko delovanje zopet oživljeno. Kot otvoritveno predstavo namerava društvo uprizoriti »Legionarjev« z orkestrom, igro, ki se je Ribničanom izmed vseh drugih vedno najbolj dopadla.

Z graditeljem doma Alojzijem Hrenom je društvo pogodbeno domenjeno, da spravi stavbo letos v surovem stanju pod streho, l. 1. julija prihodnjega leta pa izroči društvu ključ popolnoma dogotovljenega doma.

Da bo društvo v tako kratkem času lastnik svojega doma, je predvsem zaslug Posojilnice, ki je bila vedno največja podpornica vsega naprednega in kulturnega življenja v Ribnici. Zaslug gre pa tudi darovateljem za nabiralno akcijo, med drugimi knezu Auerspergu, ki je daroval 300 kub. metrov stoječega lesa, grajščakoma A. Rudežu in O. Koslerju iz Ortneke, ki sta darovala les in gotovino. Opekanar I. Klun in tovariši je daroval 20.000 zidakov, ključavničarski mojster in instalater Alojzij Češarek pa bo zastojal napeljal vso vodovodsko napravo. Hvala gre tudi ostalim darovalcem manjših zneskov, ki pa so skupno zbrali le delež za zgradbo doma.

Ob priliki proslave 25letnice društva, ki bo 15. avgusta, pa bo slavnostno razvit tudi naraščajski prapor, drugi v ljubljanski župli. Načrte za prapor je narisal ravnatelj meščanske šole I. Trošt, ki je zanj uporabil le ornamentalne motive iz Ribnice in okolice. Velik bo 80 x 80 cm, drog bo napravila znana tverka sokolskega telovadnega orodja Oražem, Sokola bo zmodeliral prof. A. Sever, prapor in slikarski tehnik z iglo pa veze gđ. Fr. Frčova, učiteljica ženskih ročnih del na meščanski šoli.

Društvo šteje sedaj 150 članov in 70 naraščajnikov. Od ustanovitve mu je nepretrgoma 20 let starostoval pokojni zdravnik dr. Schiffrer. Sedanji starosta je lekarnar Josip Ančik, podstarosta br. Oražem, načelnik pa Ivan Delbajak.

K proslavi se bodo danes teden zbrali v Ribnici Sokoli z vse Dolenjske, da počaste praznik svojega bratskega društva in pokažejo, da je ideja Sokolstva v tem lepem delu naše domovine trdna in živa.

Sokolsko društvo Ljubljana - Šiška pozivlja vse svoje članstvo, da se danes dne 9. avgusta t. l. udeležijo sokolske slavnosti v Domžalah. Člani v kroju. Zbirališče na gorenjskem kolodvoru ob 13. uri.

Sokolsko društvo na Vranskem priredi danes javni nastop na vrtu br. Franca Oseta. Po telovadbi, sodeč po pripravih in prijavah, obeta biti zelo pestra veselica. Pri vsej prireditvi svira godba iz Trbovelj. Vsi prijatelji sokolstva iz bližnje in daljne okolice vabljene!

Sokolsko društvo Ribnica - Josipdol na Pohorju bo priredilo 15. t. m. ob 15. prvi javni nastop v zvezi z otvoritvijo letnega telovadišča v Josipdolu. Po telovadnih točkah bo prosta zabava ob godbi in plesu. Ker se nahaja naše društvo v lepem zelenem Pohorju ob vznožju Jezerskega vrha in ker je drugi dan po prireditvi nedelja, se nudi ugodna prilika udeležencem in vsem ljubiteljem narave, da se povzpnejo k Jezerskem vrhu uživajo lepoto Pohorja. Na Jezerskem vrhu se nahaja tudi dobro oskrbovano zavetišče in je možno tudi prenočevanje. Ako žele posetniki prevoz, naj to javijo društvu, ki ga bo po možnosti preskrbelo. K obilni udeležbi vabimo sestre in brate ter vse prijatelje sokolstva in ljubitelje narave.

Gimnazijci — vlomilci Policija v Kielbas na Poljskem je prijela toplot mladih vlomilcev, o katerih se je izkazalo, da pripadajo naiodličnejšim meščanskim rodbinom in bodijo že v gimnazijo. Tolpa je izvršila več vlomov v šole in trgovine, poglavitno z namenom, da bi si prisvojila čimveč orožja, ki naj bi ji služilo za nadaljnje podvige. Mladolletni vlomilci so se bili dobro založili celo z ročnimi granatami, ki jih je zdaj policija zaplenila.

C. Kr:

Ček

Oče je bil prvič dobil nakazilo v obliki čeka. Ko so mu ga izročili, ga je skrbno otipal, prečital in obrnil proti luči. S strahom je ugotovil, da je papir brez vodnega tiska. Ozrl se je na moža, ki mu je bil dal nakazilo in ko je videl, da se smehlja, je zatrl v sebi izbruh dvoma, ki mu je bil že na koncu jezika. Delal se je, kakor da pozna to vrsto plačilnih sredstev. Z ravnodušno kretnjo je vtaknil ček v žep, češ, je že v redu. To je storil zato, da bi ljudje mislili, da ima vsak dan opravka z bankovci, čekovnimi nakazili in kreditnimi pismi. Na cesti pa je potegnil ček zopet iz žepa in ga skrbno zaprl v listnico.

Najboljše bi bilo, če bi jo zdaj mahnil naravnost v banko in dvignil denar. Vendar je to odgodil, deloma iz pedagoških razlogov. Hotel se je doma postaviti s čekom in ga pokazati vsej družini, ki se je zaradi tega polnoštevilno zbrala okoli mize. Vsi so strmeli v ček. Oče je pokazal na rjav madež v ketu. Na čeku je bilo zapisano: »Depozitna blagajna Trgovske banke V naj izplača prinoscu tega čeka iz mojega tekočega računa toliko in toliko...«

Beseda »prinoscu« je bila prečrtana,

namestu nje je stalo očetovo ime in priimek. Tega je bil posebno vesel. Saj se mu je bilo že nekajkrat primerilo, da se je komu predstavil, pa mu je odvrnil: »Močno obžalujem, jaz vas ne poznam.« — Zdaj bo vsekako drugače. Ha, zdaj stoji njegovo ime črno na belem! Oče je vzel ček še enkrat v roko in se postavil v pozno krotica. Rekel je:

»Vidite otroci, to je ček. Ček. Pravijo, da je beseda angleškega izvora...« Sin je pripomnil, da se tega niso učili. Materi se je zdelo, da posluša še nekaj bolj učenega, kakor se pripoveduje v cerkvi, kjer je vedno slišala kaj lepega, poučnega in zanimivega.

Ta vtis je bil očetu tako pogodu, da je snel površnik s klina in se napotil v banko, da mu izplačajo denar. Vzlic vsemu ni imel v ta čudno potisnjeni in popisani papir nikakega zaupanja.

V banki so sedeli za zelenimi mizami mladi ljudje, moški in ženske. Nekateri so tudi stali pri pulth. Svetile so jim svetilke z zelenimi senčili. S sklonjenimi glavami so pisali, da so peresa škripala. Eden izmed njih, ki se je kazal zelo visokega in je s prezirom ošinil vsakega došleca skozi vrata, je pristopil leno vračal, kaj želi ter mu vzel ček in rekel:

»Podpisali se niste.«

Oče je prebledel.

»Tako sem si mislil, da nekaj ne bo v redu,« mu je šinilo skozi možgane.

In je dejal uradniku:

»Opazil sem, da manjka vodni tisk.

Takoj bom ovalil izročitelja.«

»Koga boste ovalili?« je rekel visoki one pri okencu. »Ček je vendar v redu. Tu, tukaj na drugi strani se morate podpisati!«

Oče je tedaj vzel v roko pero in se podpisal. Visoki, hladni in prezirljivi gospod pa je izginil s čekom za okencem in se izgubil med pulth in zelenimi svetilkami. Oče je bil razburjen. Prečital je bil nebroj kriminalnih romanov in skoro v vsakem se je primerilo, da je prišla kriminalna oblast kakega sleparja s ponarejenimi čeki. To mu je bilo nekako utrdilo prepričanje, da pravih čerkov vobče ni, ampak da krožijo namestu njih samo falsifikati v bančnem prometu. Zato je zdaj trepetal. Bal se je, da ne bi vsak trenutek stopil iz kakšnih vrat civilno oblečen možki, ki je na videz brez poklica, pa ima vendar poklic, da opazuje in zalezuje ljudi. Tak bi mu lahko položil roko na ramo in ga v imenu postave pozval, naj gre z njim... Če bi pa prišel v pest pravici, kdo ve, ali bi še kdaj videl ženo in otroke? Svoboda je draga stvar, kdor jo imaš, je nikar ne nosi naprodaj! Oče je postal kar žalosten, ko je pomislil, kaj vse bi se utegn-

SPORT

Državno prvenstvo na vseh frontah

V Ljubljani: Gradjanski (Zagreb): Primorje, ob 17.30 na igrišču Primorja; rezervi ob 15.45

Dvemaisto kolo drž. prvenstva pomenja sicer zadnje fazo tega tekmovanja, je pa v kljub temu eno najvažnejših. Po svojem obsegu — ker prvič sodeluje vseh dvajset klubov — in po svoji vsebini: skoro gotovo se bo danes odločila usoda preostalih šestih kompetentov za jensko tekmovanje za državno prvenstvo.

V tem pogledu bo usodopolna, v naši ligi, tekma Hajduk: Concordija. Zmagovalcu bo pot naprej prosta. Ilirija lahko pokvari Hašku šanse, če mu odšepne vsaj eno piko, v nasprotnem primeru Hašk se vedno ni odžagan.

Primorje lahko pokvari Gradjanskemu samo placement. Sicer je Gradjanski že izven nevarnosti.

Toda, ali imajo Primorjani šanse? Gradjanski nekada, in Gradjanski sedaj sta dva povsem različna pojma. Veže ju en sam moment: borbenost in neizmerna volja po uspehu. Lani je bil Gradjanski sploh vržen iz tekmovanja za drž. prvenstvo. In tudi v letošnjih tekmovanjih ni delal duždev. Zadovoljil se je običajno z enim golom razlike, tako je od tekme do tekme nabiral točke, ki so ga s prav skromno diferenco golov spravile na čelo tabele. Ilirija je pokazala, da se mu da celo na lastnih tleh priti do živega. Ali ima Primorje šan-

se? To zavisi samo od moštva!

Črno-beli so nekoliko handicapirani. Realizator v napadu, Erman, je nastopil kadrovske službe, desni krilec Zemljak leči posledice Cindričeve »neznosti«, sicer pa bodo kompletni. Dovolj so močni, da lahko računajo na uspeh, če bodo zaigrali pametno in pogumno. Predvsem srce na pravem mestu! In malo opore pri občinstvu, kajti Zagrebčani so si preskrbeli cel vlak take opore!

V predtekmi se bosta ogledali rezervi obeh klubov. Tudi za ta nastop vlada prilično zanimanje, ker ni rezervna Gradjanskega doslej uspela niti proti Iliriji v dveh tekmah) niti proti Primorju.

Purgerji so prispeli sinoči z zadnjim zagrebškim vlakom.

Za današnje prv. tekmo Gradjanski: ASK Primorje je delegiran zagrebški sodnik g. Mikulić. Mi ne dvomimo o sposobnosti in objektivnosti g. Mikulića, vendar se nam vsiljuje vprašanje, zakaj se za važno prvenstveno tekmo delegira sodnik iz kraja, odkoder je eden izmed nasprotnikov.

Sličan primer se je pripetil za tekmo Hašk: Ilirija, za katero je odbor za delegiranje pri JNS delegiral g. Goranića, tudi Zagrebčana.

Državno prvenstvo v plavanju in waterpolu

Ob številni udeležbi občinstva so se danes ves dan nadaljevala plavalna prvenstva v kopališču Ilirije — Doseženih je bilo pet novih jugoslovenskih rekordov — Jug (Dubrovnik) sigurni favoriti za drž. prvaka v waterpolu

Ljubljana, 8. avgusta 1931.

Letošnja seniorska konkurenca se vsi razven skokov, ki so bili že absorbirani v Karlovcu, v sportnem kopališču Ilirije. Če jo presodimo po samih začasnih fazah, moramo priznati, da je nekoliko in opadanju, predvsem kvantitativno. Že prijava se bile zelo skromne, za damske discipline so pa priporočljive izločilne tekmovanja, ker je prišlo za vsako disciplino po največ osem prijav, tako da se je lahko določil takoj final. Pozneje je pa odločevalo svojo udeležbo eden naših najmočnejših klubov, Victorija s Sušaka, ki si je še nedavno priborila drž. juniorsko plavalno prvenstvo; baje je bil gromotni moment merodajen za ta korak.

Prva izločilna tekmovanja v waterpolu so se vršila že v petek popoldne, današnji dan je bil ves posvečen moškim predtekmovanjem, v kolikor so bila potrebna, in nadaljevanja waterpola. Med spored sta se vrnila poskusa rušenja rekorda na 100 m prosto (Wilfan) in 100 m prosto (Lampretova); oba sta uspela.

Dopoldanski program

Seniorji 1500 m prosto, predtekmovanje se ni vršilo, ker so nekateri tekmovalci odpovedali udeležbo in gredo ostali naravnost v finale.

Seniorji 200 m prosto. (Jugosl. rek. Birimiša, Jadrani, 3: 13.1). Midžor (Jadrani) 3: 10.9; 2. Kramar (Ilirija) 3: 28; 3. Jelč (Jug) 3: 33.3; 4. Jamnik (Ilirija) 3: 34; 5. I. Franković (Gradjanski-Karlovac) 3: 17.6; 2. in 3. Sever (Ilirija) 3: 18.7 in Birimiša (Jadrani) 3: 18.7; 4. Fabris (Jug) 3: 41.4; — III. Ferček (Gradij) 3: 24.2; 2. Nikolajević (Beograd) 3: 28.8; 3. Pazinović (Jadrani) 3: 33.6.

Od 11. prijavljenih jih je startalo dobra polovica 11; od teh se jih je osem z najboljšimi časovnimi rezultati za finale: Midžor, Jelč, Kramar, Sever, Franković, Birimiša, Ferček in Nikolajević.

V prvi do naslednje točke je bil Drasko Wilfan (Primorje) pripisane k poskusu rušenja rekorda. Oficielen drž. rekord: Senjanović (Jadrani) 1: 05.9. Wilfana sta spremljala na progi Ciganović (Jug) in Matjan (Jadrani) vsak po 80 m. Prvih 50 m je preplaval v 27.8 in prišel v cilj v času novega rekorda 1: 03.2; torej je poskus uspel.

Seniorji 100 m prosto. (Jugosl. rekord Senjanović Jadrani 1: 05.9. svez. rek. Wilfana 1: 03.2). I. I. Matić (Jug) 1: 04.8; 2. Brainović (Jadrani) 1: 06; 3. Marović (Jadrani) 1: 07.3; 4. Bettner (Jug) 1: 12; — II. I. Senjanović (Jadrani) 1: 04.8; 2. Gazari (Jadrani) 1: 05.3; 3. Zirovnik (Ilirija) 1: 09.1; 4. Turnšek (Ilirija) 1: 10; — III. I. Fritsch (Ilirija) 1: 03.4; 2. Grbić (Jug) 1: 11; 3. Cvjetković (Jug) 1: 11.2.

Prijavljenih je bilo 25 tekmovalcev. Na start jih je prišlo 11. Osem finalistov: Marović, Brainović, Matić, Senjanović, Gazari, Zirovnik, Turnšek, Fritsch.

V prvi je poskusila Nada Lampret (Ilirija) zrušiti lasten rekord na 200 m prosto, 2:59.6. Po 50 m so jo sremljali: Kodre, Jamnik (oba Ilirija) in Ciganović. Plaval je 50 m 38.3, 100 m 1: 24.4 in prišla v cilj v času novega rekorda 2: 56.9. Waterpolo: Ilirija: Bob 8: 5 (3: 1), (4: 4), (2: 0), (2: 1).

Ilirija: Povzar-Jamnik, Zirovnik-Turnšek-Jelč, Otruba, Fritsch.

Bob: Velicković-Gurjić, Dukić-Redovano- vič, Popović, Kangra.

Ilirija je v startu dobro odrezala, vodila

je 3: 0, pravtako se je obnesla v podaljšku z ostrim finishem, ki ji je prinesel zanesljivo zmago. Taktično je bila znatno nadmočna. Bob, taktično šibkejši, je pa utegnil sredi igre izravnati, na koncu so pa bili njegovi igralci povsem izčrpani in so bitko po vsej pravici izgubili.

Sodnik g. dr. Ozanić.

Po točkah se bodo torej borili: Jug, Jadrani, Ilirija in Primorje za prva štiri mesta. Peto in šesto mesto bo odločila tekma Bob: KSU, ker Gradjanski ni nastopil proti KSU.

Popoldanski program

Popoldne se je vreme zboljšalo, temperatura je poskočila, tako da tekmovalci niso bili v toliki meri vremensko ovirani kakor popoldne.

Program se je začel z disciplino:

1. Seniorji 400 m prosto. (Jugosl. rekord Bulat Gajo, V. K. Beograd 5:44 min.). I. Senjanović Ante (Jadrani, Split), 5:33.8 min., 2. Bibica Marko (Jug, Dubrovnik), 5:52.6 min., 3. Dabrović Jozo (Jug, Dubrovnik), 6:14.2 min., — II. I. Bončić Filip (Jadrani, Split), 5:44.8 min., 2. Bulat Gajo (V. K. Beograd), 5:45 min., 3. Jesih Julij (Ilirija), 4. Turnšek Viktor (Ilirija, Ljubljana), — V finale prišlo: Bibica Marko, Senjanović Ante, Dabrović Jozo, Jesih Julij, Turnšek Viktor, Bulat Gajo, Bončić Filip, Marović Uroš, Jadrani Split, ki se je v prvi grupi plasiral kot tretji, je bil radi postojanja pri obratu diskvalificiran. Prijavljenih je bilo šestnajst tekmovalcev, startalo jih je devet. Senjanović Ante (Jadrani, Split) je izboljšal državni rekord, ki ga je doslej branil Bulat Gajo, V. K. Beograd, z 5:44 min., na 5:33.8 min.

2. Kot naslednja točka se je vršil rekordni poizkus na 50 m prosto, ki ga brani Wilfan Draško, ASK Primorje, Ljubljana, z 28 sekundami. Nastopila sta Wilfan Draško in Matić Ante (Jug, Dubrovnik).

Matić je rekordni poizkus uspel in je progo preplaval v novem rekordnem času 27.8 sekund. Wilfan Draško je zaostal za eno desetino sekunde, in beleži poraz samo radi prepozna starta in ker je parkrat zaletel v progo med plavanjem.

Kot naslednja točka bi se bila morala vršiti seniorji 100 m hrbtno predtekmovanje. Ker pa se ni javilo na startu od dvanaest prijavljenih več kot osem tekmovalcev, se ta disciplina vrši danes takoj kot finale.

Plavalni program je s tem bil zaključen, tekmovanje se je nadaljevalo z dvema waterpolo tekmama, ki jih obe po pravici lahko imenujemo derby-tekme. V prvi tekmi sta se srečala domača rivala Ilirija in Primorje iz katere je Ilirija izšla kot siguren in zaslužen zmagovalec z rezultatom 7:1 (3:0).

Moštvi sta nastopili v postavah: Ilirija: Hovar, Jamnik, Zirovnik, Turnšek, Jesih, Otruba, Fritsch. Primorje: Trampuž, Sketeli, Sonday, Bleiweis M., Erbežnik, Kolar, Gahrček.

Ilirija je znatno prevladovala v hitrosti in taktiki, zaradi česar je tudi zaslužen zmagovala. Moštvo ASK Primorja, akoravno handicapirano, ker je moralo nastopiti z dvema rezervama, je taktično in v kritju mnogo grešilo in ni znalo izrabiti par zre-

lih situacij. Sodil je tekmo g. Serić, rigorozno, objektivno in dobro. Publika je to tekmo spremljala z velikim »drukanjem«.

Kot drugi par sta nastopili moštvi državne prvega Juga iz Dubrovnika in njegovega starega rivala Jadrana iz Splita. To tekmo, ki je vsakoletni waterpolo derby našega državnega plavalnega prvenstva, je zaslužen odločil v svojo korist moštvo dosedanjega državnega prvaka, Juga iz Dubrovnika z rezultatom

3:1 (3:0)

in si je s to zmago takorekoč že zagotovila naslov waterpolo državnega prvaka za leto 1931., ker je z njo odpravil sigurno svojo najresnejšo tekmečo Jadrana.

Moštvi sta nastopili v postavah: Jug (Dubrovnik): Fabris - Samardžić, Cvjetković - Ivica Dabrović - Jozo Dabrović, Bettner, Stanger.

Jadrani (Split): Majić - Kuzmanić, Čulić - Birimiša, Zdravko - Roje, Senjanović, Bončić Tonko.

Akoravno je Jadrani poslal v boj hitrejša plavalca, za je Jug tehnično, taktično in tudi glede odločnosti nadkriljeval za razred. Zlasti se je to opazilo v prvem polčasu, ko je Jug diktilal pekleni tempo in ima Jadrani zahvaliti le sreči, da ni bila razlika še večja kot za tri gole.

V drugi polovici je tempo znatno ponušt; Jadrani si je onemogel in beleži svoj častni zaslužen zgođitek po Bončiću. Omeniti pa je treba, da je tudi v tej polovici Jug po Stangerju zastreljal par sigurnih šans. Zelo ostro tekmo, ki so jo diktilali v veliki meri Jadranaši, je rigorozno in dobro sodil g. Kramaršić.

Kot zaključek se je vršil rekordni poizkus na 200 m prosto, pri katerem so nastopili Wilfan (ASK Primorje), Gazzari (Jadrani) in Bulat (V. K. Beograd), ki je tudi uspel, kajti Wilfan je preplaval progo v novem rekordnem času 2:28 min. in s tem izboljšal svoj lastni rekord za preko dve sekundi. Sledil mu je Gazzari v času 2:34 min.

To, tekmovanje ni v polni meri doseglo namena. Vodstvo saveza je želelo sestaviti izmed vseh najboljših jugoslovenskih sprinterjev stafeto 4x200 m, ki naj bi zastopala našo državo na prvenstvu Evrope. Tekmovalci bi za to izbrali morali nastopiti popolnoma spošiti; v ostalem tudi niso nastopili sigurni kandidati, kakor Senjanović, Bončić, Marović, Brainović itd., zaradi utrujenosti ali iz razloga, ker so imeli težko waterpolo tekmo Jadrani: Jug v nogah. Zlasti se nam zdi pogrešno forsirati na tako težko progo najboljšega sprinterja v naši državi, Wilfana, ker je že v par tekmovanjih dokazal svojo absolutno superiornost v disciplinah 100 in 200 m prostega stila.

VSK Triglav: VSK 16. art. polk

Danes ob 17.15 bosta na igrišču SK Ilirije odigrali vojaški enajstorici Triglava in 16. art. polka prvo javno prijateljsko tekmo. Igra z žogo je našla mnogo pristavev tudi v naši vojski, kjer se zanimanje zanjo vedno bolj širi. Triglavski klub obseja že od l. 1928. in je letos odigral že tri tekme z vojaškimi tekmeci, dve pa s civilnimi enajstoricami. Obe moštvi imata v svojih sredah odlične moči iz naših najboljših klubov, ki služijo sedaj obvezni vojaški rok v Ljubljani. Za tekmo vlada med vojaštvom veliko zanimanje; prepričani smo, da bo tudi ostalo občinstvo v lepem številu posetilo prireditel ter tako pokazalo, da hoče podpreti sportno misel, ki jo goje naši vrli sinovi tudi tedaj, ko služijo kralja. Vstopnina za tekmo je neznatna (10 Din za sedeže, 5 Din za stojališča ter 2 in 3 Din za dijakne in vojaške) in gotovo ne bo nikomur v spodbiko, če bo hotel pogledati, kako zaigrajo Triglavci in artiljerijci med seboj.

Smuk!

Mogoče smo malo zgodnji s tem pozdravom, saj po snegu niti še diši ne in se smučarji sedaj, z bosimi nogami seveda, smučajo v ilirijanskem bazenu, Savi in drugih takih tekočinah.

Je pa ta naš pozdrav vsekakor umesten, ker velja agilenemu odboru SK Ilirije, ki si je nadel hvalevredno nalogo postaviti lep smučarski dom v Ratečah v Slatini, ki naj nudi prijazno in ceneno zavetišče vsem smučarjem in turistom pozimi in poleti tudi ugodno bivališče letovisčarjem.

Graditelji si niso mogli izbrati prikladnejšega kraja; saj so ravno Rateče, odnosno Planica znani po svojih naravnost idealnih smučarskih terenih, na katerih leži sneg od najzgodnejše jeseni do najpoznejše pomladi — celo do binkošti.

Parcela je kupljena, z graditvijo se bo pričelo v najkrajšem času, tako da bo prvi sneg padel že na streho smučarskega doma.

V svrhu financiranja tega projekta je SK Ilirija izdala obveznice po Din 100.—, ki bodo amortizirane v nominalni vrednosti z izrežanjem pod državnim nadzorom in sicer vsako leto 100 km. Vsak posestnik 5 obveznic ima pravico do prostega vstopa, znižano ceno prenočišča ter ugodnost rezerviranja sob.

Denar bo torej varno in koristno naložen ter vsled tega priporočamo vsem smučarjem in turistom, da pridno segajo po teh obveznicah, agilenemu odboru pa hvala — Smuk!

Posebni izletniški vlak v Zagreb, ki ga je pripravljala SK Ilirija povodom današnje prvenstvene tekme Hašk: Ilirija v Zagrebu, je odpovedan, ker se do večeraj ni prijavilo dovolj udeležencev.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije. Na igrišču Ilirije nastopijo danes popoldne ob 8. juniorji Slovani in Korotana I., ob 9.30 pa juniorji Reke in Istre. Vsaka tekma traja dvakrat 35 minut.

Sportni klub »Rudar« v Hrastniku bo imel danes ob 19. v gostilni gospoda Dragana Logarja prvi letni občni zbor, na katerega, poleg članov, vabi tudi vse ostale prijatelje sporta, ki nameravajo pristopiti h klubu.

Poraz SK Jadrana v Trbovljah. Preteklo nedeljo je odigralo moštvo ljubljanskega SK Jadrana prijateljsko tekmo z Amaterjem iz Trbovljah. Tekma je potekla v rahli premoči SK Amaterja in Trbovljčanov, ki so vodili z 0:4. Drugi polčas se je SK Jadrani malo rehabilitiral in popravil rezultat na 3:4. Tekma je bila zadnja, ki se je vršila na starem igrišču SK Amaterja. Novo moderno igrišče bo otvoril SK Amater v dnevih 15. in 16. t. m. ob priliki

kongresa NSZ, ki je za takratne nogometne tekme podarila krasen pokal.

Lep uspeh Concordije nad praško Slavijo v hazeni. Odlična hazenska družina praške Slavije, ki je, kakor znano, odnesla v Ljubljani proti družini Atene pičlo zmago 6:5 je morala v četrtek zvečer v Zagrebu spravi poraz 5:7 (3:1) v srečanju z našo najboljšo hazensko družino. Concordija je s to zmago dokazala, da je res najboljša hazenska družina v srednji Evropi. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje; igro je spremljalo skoraj 200 gledalcev. Danes igra Slavija v Murski Soboti.

Iz odbora za delegiranje sodnikov. Namesto obolelega g. Mahkovca vrši službo stranskega sodnika pri tekmi Gradjanski: Primorje I. g. Zuccato.

ASK. I. g. Hermes. (Nogometna sekcija.) Službo na igrišču vršijo danes sledeči gg. Zupanc, vrhovno nadzorstvo, blagajna: Vondina, Sancin M., Saksida, Bogataj. Bilje-terji: Bačić in Glinčec. Reditelji: Fuchs, Čuk, Podbevsek, Jumes, Jurkas, Gorjan, Coradini, Sketeli ml. Vsi nominirani morajo biti na igrišču ob 14.30 uri. Ob 15.15 uri morajo biti v garderobi sledeči igralci: Peter, Sinkovec, Gjorgjević, Hassl, Baum I., Pišek I., Pišek II., Trajković, Jež, Begović, Vukadinović, Peterlin, Caleari, Golob. Ob 16.30 pa Jantigaj, Svetic, Jug I., Jug II., Sočan, Slamič, Slapar, Cebolin, Uršić, Vrhovnik. Prvo moštvo se mora javiti v garderobi najdalje do 16.30 ure.

Z. S. K. Hermes. (Nogometna sekcija.) Pozivljem vse igralce, da se danes udeležijo kuluka za ogradi. Naslednji igralci naj prinesejo do srede na vpogled šolsko izpravevalo ali pa rojstni list zaradi nastopa za juniorsko tekmovanje: Oblak, Ferjan, Jeglič, Bežan, Simić II., Kretić, Močnik, Zupančič, Primar, Kerpan II., Runko, Martinšek, Starman. Vsi igralci, ki še niso oddali podpis legitimacij ali slike za nove sav. legitimacije, naj to storijo do srede. Redni treningi se vršijo od danes dalje ob torkih in četrkih. Za druge dneve glejte objavo v garderobi na igrišču.

Drobiž iz Bolgarije

Sportni pokret v Bolgariji se je v zadnjih letih silno razmahnil. Med bolgarsko mladino je zavel nov duh in želja, da bi čimprej dosegla druge narode v borbi na sportnem polju, je v kratki dobi razvoja rodila lepe sadove.

Med sportnimi panogami, ki so se najhitreje in najbolj razširile, je na prvem mestu lahka atletika. Prva lahkootletična prvenstva so se vršila l. 1924., tik pred pariško olimpijado. Zanimivo je, da je na tem tekmovanju sodelovalo komaj 40 atletov. Ideja pa je našla pristave, uspehi so bili vedno višji in l. 1926. se je število udeležencev ob enaki priliki že podvojilo. Padlo je nekaj rekordov in polagoma so lahko Bolgarije primerjali svoje rezultate z inozemskimi. Zaradi pomanjkanja sportnih prostorov, metodičnega vžebanja in dobrega tehničnega vodstva je bil napredek počasen in skromen. Toda na lanskem prvenstvu v Sofiji je bilo izboljšanih zopet nekaj rekordov; prireditelji in atleti so dokazali, da so tudi organizatorno in tehnično storili pošten korak naprej. Na teh tekmah so bili izbrani atleti za balkansko olimpijado, ki se je vršila malo pozneje v Atenah, kjer so Bolgari doživeli svoje prve mednarodne zmage. Takratne najboljše znamenke so bile n. pr.: Gančev (100 m — 11.2, 200 m — 24), Nikolov (400 m — 54), Pejev (800 m — 2.04), Petrunov (skok v daljino — 6.49 m) itd.

Poleg lahke atletike uživata vedno več simpatij — sabljanje in tenis. Zanimanje za sabljanje se je iz vojske polagoma preneslo tudi na meščane in l. 1925. je bila ustanovljena sabljska zveza, ki prireja vsako leto več dobro obiskanih prireditev. Znana sabljska, ki sta ponesla glas o bolgarskem sabljskem sportu preko meje, sta poročnik Vasiljev in kapetan Lekaraki. Bila sta na Madžarskem in tudi v Franciji so jima bili le s težavo kos.

Tudi beli sport je že pred leti pognal v Bolgariji zdrave korenine. Največ teniš imajo Varna, Burgos, Sofija in Plovdiv. V Sofiji je močan teniški klub, ki ima nekaj prav dobrih igralcev. Trenutni mojster v tenisu je Vladimir Surugjev iz Sofije, ki že tri leta zaporedoma brani svoj naslov.

Najbolj razširjeni sportni panogi pa sta v Bolgariji nogomet in kolesarstvo, ki štejeta na tisoče navdušenih pristavev. Državni prvak v nogometu je sofijska Slavija; znane enajstorice so dalje Vladislav Varni, Botev in Plovdivu in Levski ter FCB v Sofiji.

Početi bolgarskega nogometa segajo v leto 1912., po končani balkanski vojni. Igra se je naglo priljubila najširšim krogom in kmalu je imelo vsako mestce svojo enajstorico. Med vojno je seveda zopet vse počivalo. Po vojni so se zbrali stari prijatelji žoge (tudi zgodovina nogometa v območju ljubljanske nogometne organizacije je približno enaka, obnovili predvojna društva in ustanovili številna nova. Organizacija je lepo napredovala in v zadnjih petih letih se vršijo vsako leto tekme za državno prvenstvo, zvezane obenem s tekmami za kraljev pokal. Prvaki so bili doslej: 1. 1926. in 1927. F. C. Vladislav iz Varne, l. 1928. Slavija iz Sofije, l. 1929. Botev iz Plovdiva in sedaj Slavija iz Sofije. Nogometna zveza žrtvuje mnogo za razvoj svojih klubov; med drugim ima angažiranega odličnega trenerja Nemca, ki je uvedel skoraj v vseh moštvi prizemno igro kratkih kombinacij.

Končno kolesarji! Ceste po Bolgariji niso ravno idealne, tako da so jim bolgarski vozači izročeni na milost in nemilost. Zaradi slabih cest trpijo v nemali meri tudi rezultati, ki se zaenkrat še ne dajo primerjati z mednarodnimi. Industrija za kolesarstvo nima smisla in zato se kolesarji-amaterji zbirajo v svojih številnih kolesarskih društvih. Kljub težkim pogojem za razvoj so že večkrat potrdili svoj sloves tudi v inozemstvu. Cestnega prvaka imajo v vozaču Nikolovu iz Varne, ki vozi s povprečno hitrostjo 31 km na uro. Hitrost sicer ni neverjetna; vedeti pa je treba, da je bilo še to treba doseči na cesti, ker so maloštevilna dirkalnišča primitivna in neprimerna za mednarodne kolesarske dirke.

Naši stiki z bolgarskimi sportniki so v splošnem skromni. Razen oficijelnih srečanj v nogometu za balkanski pokal je naš le nekaj klubov (med njimi tudi ljubljansko Primorje), ki so navezali vezi z bolgarskimi klubi. Vsekakor gre tudi med nami in Bolgari sportna ideja zmagovito pot!

V Hočah in tam okrog

Hoče, v avgustu Komaj stopiš v Hoče iz vlaka, že ti splava pogled na vinske gorice ob obronkih Pohorja. Ni čuda, če so poleg drugih krajev v prelepi mariborski okolici tudi Hoče ena najprijetnejših točk za nedeljske izlete. Prijetno je že v dolini sami, kar hitro pa se lahko povzpneš do vil in hišic, skritih med vinogradi in kosatim sadnim drevjem. V njih prebivajo gostoljubni ljudje. Na mizo ti ne prinesejo samo sladkega vina, ki ga hranijo v velikih sodih, marveč tudi drugih dobrot za zob, izmed katerih pohorska specialiteta »ašenkol« in pa svinjska ribica, vložena v mast, nista od muh.

Ce se zbere prijetna družba takole pod kosatim orehom in vidiš na mizi vse tisto, kar se ti ponuja, zraven pa še kmetičadomačina, njegovo zgovorno ženico in še kako mlajše sorodstvo, si zaželiš prebiti svoj dopust kar tam in pozabljaš celo na vročino ter hladno Dravo, ki te vabi spodaj v dolini. Da se ohladiš v njenem narodu. Z našim kmetičem se lahko pomeniš marsikaj prijetnega in bo mož cel celo pozabljati na krizo in težave, ki ga tarejo iz dneva v dan:

»Saj kruha bi bilo tu gori pri nas zadosti, toda manjka denarja za vse drugo. Iskati je treba zaslužka v dolini in se včasih tudi najde. To se pravi, najdejo ga mladi ljudje, ki delajo v tovarnah, na progi in drugod. Celotekleta pridejo do zaslužka, odkar imamo spodaj v Hočah tovarno za čokolado.«

Pogovor se suče še nadalje o vsem mogočem, toda čas teče in treba je spet v dolino.

Ustavim se za nekaj ur v Spodnjih Hočah, v prijazni vasi, ki si jo ogledam vzdolž ceste. Zares, prikupen kraj. Od nekdaj prihaja duh po čokoladi — o, saj stojim baš tik tovarne »Sana«. Stopim bliže in že me povabijo v poslopje, kjer me zajame še močnejši vonj po čokoladnih izdelkih. Bože, saj to je pravcata Indija Koromandija za otroka, a bogme tudi za naše punčke in slednjič tudi za nas velike, ki se nikakor ne bnamo sladkosti življenja...

Tovarna »Sana« obratuje že okrog 8 let in zaposluje lepo število delovnih moči. Odkar je obrat pod strokovnjakim vodstvom sedanega ravnatelja, je se podjetje popolnoma prenovilo in pričelo delati s polno paro. Izdeluje najfinišne mlečne čokoladne izdelke, druge fine mešanice v najrazličnejših oblikah in navadno jedilno čokolado. Tovarna je razdeljena na več prostorov, kjer delajo stroji s pomočjo večšakov in ženskega osebja, ki je v večini. Pokušamo najrazličnejše izdelke in se samo čudim, čemu je treba, da si nabavljajo nekateri naši trgovci še vedno blago raznih tujih tovar. Tovarna nudi tudi fine bonbone »Soleil«, produkte sestrinskega podjetja. Zanimam se za cene in čujem, da je naše domače čokoladno blago na razpolago celo cenejše nego tuje, pri tem pa garantirano higienično pripravljeno. Iz najboljših sirovin. In če pomislim na zaloge lesnikov, mandeljev in kakaoa, se mi še zdajle cede sline.

Odhajam zadovoljen iz naše mariborske okolice, ki zna dati kruha ljudem iz mesta in hribovcem naokoli in sem ponosen, da znamo i mi izdelovati stvari, ki sladijo življenju. Stvar naših trgovcev pa je, da podpirajo tudi te vrste domače industrije. Tako bomo dali kruha samim sebi!

Iz akvaristove torbe

Lepega nedeljskega popoldne se me podal s kolesom čez Log proti Bevkam, da pregledam glade rib tamosnjih potokov in jarkov. Posebno me je mikal »črni potok«, katerega je g. dr. A. Munda v knjigi »Ribe v slovenskih vodah« omenil kot rečico, kamor prihajajo androge, ribice z rdečimi plavutmi in s ploščatim životom. V stari specialni karti sem našel samo »Crnica potok«, Mielec, da je isti, sem med Bevkami in Blatno Brezovico stopil na mostu čez Crnico s kolesa in šel vzdolž potoka proti izlivu v Ljubljano. Našel sem pa samo klino, zelenke, pisance, pisance. Na nekaterih mestih je bilo dno kakor posejano s črnimi luknjicami: to so bile skokljave »svojimi dihalnimi odprtinami, zarite do roba v blato. Zelo težko sem prišel iz potoka, ker sem se do pasu pogreznil v blato...

Dosepši do Ljubljane sem šel navzdol proti Komunu v peset g. Lichtenbergu, ki je vsem ribičem znan strokovnjak. On mi je objasnjal, da Crnica ni identična s črnim potokom ter da teče Črni potok pri vasi Sap, 1 km pred Vrhniko, čez cesto in od tod vzdolž Sinje Gorice v Ljubljano. Objasnil mi je tudi, da naziv »Crnica« ni točen, ker narod pravi »Zrnica«. (Avstrija nam je poslala mape, ki niso znali slovensčine, ki so pač vsa imena po svoje prekrstili in spaccili. Zanimivo je n. pr., kako je tak nepoznavalec slovensčine prekrstil »Sinje Gorice«. Nazval jih je »Schweinsbüchle«, ker je pač zmenjal Sinjo s Svinjo).

Ker je bilo že pozno, nisem mogel več v Sap, zato sem se pa odzval povabilu, da si ogledam vrt lokvanjev v bližini Komuna. V mrtvem, skoraj usahljem rokavu Ljubljane je

Iz življenja in sveta

Zvezde tolmačijo zgodovino

Visoke kulture pred Egiptom in Babilonom — Kolar v podobi solnčnega svetišča

Antropologi in kulturni filozofi so že dolgo časa trdili, da so morale obstajati davno pred Babilonom in starim Egiptom na drugih koncih našega planeta zelo visoke kulture, ki so bile teoma dveda morda učiteljice. Sledovi takšnih kultur so našli v novem času tako v Aziji, kakor v Južni Afriki in v najnovijem času tudi v Afriki.

Posebno zanimive so razvaline ogromnih mest na bolivijski visoki planoti, v bližini glavnega mesta La Paz. Etnolog Artur Posnansky se je zlasti specializiral za raziskovanje tega ozemlja in je ustanovil muzej v Tihuanacu, v katerega je rešil vsaj del ostankov praidijanskih kultur.

Koliko časa je minulo, od kar so cvetele te kulture? Tu prihaja zgodovina na pomoč astronomom. Med drugim so našli namreč tudi razvaline ogromnega svetišča, ki je bilo posvečeno solncu. A tu niso samo solnca častili, temveč so ga učeni duhovniki tudi skrbno opazovali. Točke njegovega vzhajanja in zahajanja v teku leta so natančno ugotovili, kajti tako visoko razvito ljudstvo, kakršno je bilo tihuanasko, je imelo gotovo tudi visoko razvito poljedelstvo in je potrebovalo zanesljivega kolesarja. Tisto veliko svetišče ni bilo nič drugega nego mogočen kamenit kolektor, nekakšna ogromna solnčna ura, zgrajena za večnost. Za kazalec in označevalec mesecev, tednov, dni in ur je rabil zamotan sistem vrat, stebrov in oken, ki so bili med seboj v določeni zvezi. Seveda je ta zveza bila določena za tisto dobo, v kateri je tod obstajala svojevrstna, visoka kultura za solnčni položaj tistega časa. Toda v teku dolh razdobj se pot solnca na nebu spreminja in na podlagi te znane poti je astronom Rolf Müller lahko izračunal, da je solnce zavzemalo položaj, ki ga kažejo »kazalec« tihuanaska svetišča, pred 14.000 leti, torej približno 10.000 let pred zgraditvijo piramid! In vendar niti tihuanaska kultura ne more biti najstarejša na svetu, brez

dvoma je tudi ona izvirala iz še starejših kultur, o katerih nam pa danes še ni nič znanega.

Astronom je bil torej tu v položaju, da je mogel zgodovinarju priskrbeti točne časovne podatke o predavni zgodovinskih dejstvih. Toda ne samo v tem primeru, temveč še v mnogo drugih. Tako so astronomi lahko točno določili čas, ko se je zgradila slavna Keopsova piramida. V notranjosti te piramide poteka namreč hodniki, ki so bili kakor daljnogledi usmerjeni proti določenim nebesnim telesom, n. pr. zvezdi severnici, proti točki solnčnega vzhoda ob času obratov itd. Toda severnica za Keopsovih časov ni bila današnja severnica, temveč neka druga zvezda iz ozvezdja Zmaja. Ker se vsi zvezdni in solnčni položaji na nebu v teku časa zakonično premenijo, je bilo lahko določiti kdaj so začeli piramido graditi in koliko časa so za to rabili. Rabili so okroglo 30 let okoli l. 2400 pr. Kr.

Stari narodi so bili veliko bolj zvezani z naravo, nego smo dandanašnji, in posebno radi so zabeleževali kakšne važne dogodke v zvezi s kakšnim pojavom na nebu. Sporočilo, ki pravi, da se je bitka ob Halisu med Lidijci in Medijci končala zaradi solnčnega mrka, nam je dalo možnost izračunati, da se je bitka vršila natančno 30. septembra 610. pr. Kr.

Po svetopisemski zvezdi, ki je vodila modre z Jutrovega do novorojenega Mesijca, so ugotovili, da se je moral Kristus roditi prav za prav 12 ali najmanj 7 let pred našim štetjem in da bi morali danes torej pisati l. 1943, ali 1938. Ta zvezda je morala biti namreč Halleyeva repatica, ki se je pojavila v l. 12. pred našim štetjem, ali pa je menil evangelist z njo trikratno srečanje planetov Jupitra in Saturna v l. 7. pred našim štetjem. Vsekakor je napačno pisati leto to in to »pred Kristusom« ali »po Kristusu«, če se v našem štetju ne odločimo za korekturo sedmih ali dvanajstih let.

Dve francoski konstrukciji za v stratosfero

V bližnji prihodnosti bodo preizkusili dva nova praktična izuma za polet v stratosfero. Prva naprava izvira od Farmana, je opremljena s propelerjem na štiri dele in meri v premeru 4,6 m. Motor razvija 350 k. s. Inženjerji upajo, da se bo dalo s to napravo vzleteti do najvišje višine 17.000 m in doseči brzino 900 do 1500 km na uro.

Druga letala je izdelal konstruktorja Guerchais in je iz lesa. Pri zaplinjaču ima posebno črpalko za kisik, ki dovaja iznad višine 6000 m zrak z močnejšim pritiskom. Zgraditelji te naprave se nadeja, da bo mogel doseči v 60 minutah 11.000 m višine, in to pri obremenitvi letala s 3000 kg tovora. Če se pa obremenitev skrbi na polovico, bo doseglo letalo v 45 minutah višino 16.500 m.

Poletna oblačila

jopiče v modernih karo-vzorcih, modre, platinene in modne letne hlače v veliki izbiri pri

Drago Schwab, Ljubljana

Lord in njegova tajnica

Kakor smo že poročali, se je lord Reading, bivši podkral Indije, oženil s svojo tajnico, 37letno Stello Charnaud. Poroka je vzbudila v angleških diplomatskih krogih velikansko senzacijo

Ne smejo v cerkev, zato ležijo pred njo

Pri Bielanih blizu Krakova stoji cerkev, v katero je ženskam prepovedan vstop. Vernikom je tudi prepovedano govoriti med seboj. V cerkev smejo samo moški, zato ženske ležijo pred njo, da bi si izprošile milost

Iz besednega zaklada našega časa

Kaj pomenijo izrazi: Kriza, moratorij, inflacija, deflacija

Ves svet govori danes o gospodarski krizi in čem in tja letijo najrazličnejši strokovni izrazi, ki jih jemlje v usta celo marsikdo, ki se njihovega pomena niti prav ne zaveda.

Kaj pomeni n. pr. beseda »kriza« sama? Prvotno ni izražala slabega položaja, temveč v jeziku zdravnikov višek kakšne bolezni, ki mu je lahko sledil obrat na bolje ali na slabše. V gospodarskem življenju je kriza doba najnižje konjunktore, najslabši izgledov za kakršnekoli posle.

Današnja kriza v Nemčiji je n. pr. »kreditna kriza«, ker so tej državi inostrani upniki nenadoma odpovedali svoje »krat-

korodne kredite«, posojila, ki se imenujejo »kratkoročna« zato, ker se morajo vrniti najdlje v treh mesecih.

Pri izplačilih inostranskih kreditov se običajno močno zmanjšajo »zlate« in »devizne« zaloge državnih bank. Zlato hranijo te banke v obliki zlatih kovancev in palic. »Devize« so menice ali čeki, ki se glasijo na inostrano valuto in se v inostranstvu izplačujejo. Inostrani bankovci niso devize, temveč »sorte«.

V zadnjih časih zelo čisto srečujemo izraz »moratorij«, ki so ga države zmagovale dovolile Nemčiji v zadevi reparacijskih plačil. To se pravi, da so ji dovolile »odgoditev« teh plačil za določen čas, v tem primeru za eno leto, zato da si uredi svoje gospodarsko stanje. Tudi v mejah posamezne države lahko pride do takšnega moratorija vseh obstoječih dolgov, a takšni ukrepi so prav izredni in so se do sedaj prakticirali skoraj samo v vojnih časih.

V zvezi s krizo gospodarstva čujemo čisto, da mu preti »inflacija«. To se pravi, da mu preti dvigovanje cen blaga in število bankovcev, za katere ne bi imela država dovolj »pokritja« v zlatu. In to se spet pravi, da bi vrednost teh bankovcev in valute sploh padla, draginja pa bi ostala. Nasprotje »inflacije« je »deflacija«, padanje števila bankovcev ob istočasnem padanju cen.

Rusija naroča »Zeppeline«

Ruska vlada je naročila v Friedrichshafnu dva zrakoplova »Zeppelinskega« tipa. Zrakoplova bosta nekoliko drugačna kakor dosedanje konstrukcije. Trup bo meril v dolžino 288 m, v premeru pa bo imel 41,2 m. Ograjenje bo popolnoma iz aluminija. Prostori za potnike bodo v notranjosti zrakoplova in ne kakor pri dosedanjih zrakoplovih, v zunanji gondoli. Novi tip bo imel prostorne jedilnice, dvorano za čitanje in pisanje, mnogo hodnikov in balkonov. V njem bo tudi 50 spalnih kabin za potnike.

Klub ženskih reševalk

V avstralskem Sydneyu imajo klub ženskih reševalk, ki so najboljše domače plavalke. Slika nam jih prikazuje pri skupni vaji na treningu

Hormoni za novorojence

Kako pomagajo otrokom, ki se prezgodaj rode

Med nosečnostjo izločajo spolne žleze in možganski podaljšek v materinem organizmu preobilico hormonov, ki jih je mogoče izslediti n. pr. v seči, s čimer se da po Eschheimu in Zondeku dokazati baš nosečnost. Našli so jih pa v najnovijem času tudi v organizmu novorojencev in to še nekoliko dni po rojstvu. Ti hormoni povzročajo med drugim doslej nerazumljivi pojav »pasjega mleka« pri novorojencih, prehodno izločanje prsnih žlez po isti poti, kakor spravljajo hormoni matere mlečne žleze v delovanje.

Ti hormoni v novorojencih pa imajo še ves drugačen pomen. Ugotovili so namreč, da so potrebni za razvoj in življenjsko silo dojenčkov, kar se kaže posebno očitno pri onih novorojencih, ki se rodijo prezgodaj in čestokrat niso življenja sposobni baš zato, ker jim manjka krepilnih snovi materinih hormonov.

Doslej so poskušali takšne otroke ohraniti pri življenju s toploto in primerno hrano, pred kratkim pa so napravili poskus, da bi jim umetno dovajali hormone snovi, ki se dajo danes z lahkoto pridobivati iz materinih izločkov. Te snovi so primečali v manjših količinah dojen-

kovi hrani in uspeh je v polni meri krojal pričakovanje. Življenjska slabost, premajhna teža predčasno rojenih otrok, počasna rast so izginile, število smrtnih primerov je začelo padati. Na dunajski ženski vseučiliški kliniki je prof. Schiller uvedel še bolj praktično dovanje hormonov v takšne dojenčke in sicer z vsakodnevno vbrizgavanjem najmanjših količin.

Pri nekem poskusu, slo je za predčasno rojena dvojčka, se je posebno očitno pokazala uspešnost nove metode. Enemu izmed dvojčkov je prof. Schiller vbrizgaval materin hormon, drugemu ne. Prvi otrok se je v kratkem tako okrepil, da je postal kakor normalni otroci njegove starosti, drugi je ostal slaboten in nerazvit, dokler niso pričeli tudi njemu vbrizgavati krepilnega preparata. Profesor Schiller pa pravi, da te metode ne smemo smatrati za edino zvečevalno v vseh primerih; lahko je mogoče, da kdaj odreče, kakor je mogoče, da bi za tega ali onega otroka bila uspešna stara metoda, vsekakor nam pa umetno dovanje hormonov v življenjsko slabotne novorojence v večini primerov ohrani otroka živega in zdravega.

Arhitektura kosti

Kosti so zgrajene po posebnih zakonih, po katerih se tudi celijo

Vitaminska hrana in kostolomii

Ko je pred kakšnimi šestdesetimi leti anatom Hermann von Meyer na nekem kongresu naravoslovcev prvič pokazal notranjo arhitekturo kosti, je spoznal znameniti statik curiške tehnike visoke šole prof. Culman takoj, da sledi ta arhitektura v vsem zakonom železnih konstrukcij.

Za poskus je postavil svojim slušateljem nalogo, naj bi narisali notranjo gradnjo žerjave, ki mu je dal obliko gornjega dela nožne kosti. Slušatelji so narisali načrt žerjave natančno tako, kakor je v svoji notranjosti zgrajena kost. Pozneje je dokazal berlinski kirurg in ortoped Julius Wolff, da se tudi zlomljena kost izceli po teh zakonih in v najnovijem času je to s svojimi raziskovanji potrdil profesor

Max Jondek, ki je ugotovil, da stoji vsaka masa celic v kosti natančno na mestu, kjer lahko opravi na najbolj prikladen način svojo statično funkcijo, a vsaka posamezna celica v masi mora imeti tisto stopnjo odpornosti, ki jo zahteva njena posredna statična funkcija, čeprav so videti na zunaj vse celice enake. Snovi za obnavitev zlomljene ali drugače pokvarjene kosti vsrkavajo novo nastajajoče celice iz krvi.

Raziskovalca Israel in Frankl sta pokazala, da z vitamini bogata hrana pospešuje ozdravljenje kostolomov, nasprotna hrana pa ga zavira ali pa se celo lahko zgodi, da se stari kostolom obnovijo. Tako se godi n. pr. pri ljudeh s starimi kostolomi, če jih napade skorbut z zauživanjem zelenjave pa se jim spet ozdravi.

Tromboza – posledica avtomobilskih plinov?

Zdravniki ugotavljajo, da se v zadnjih letih primeri zamašitve ven zelo množijo in da nastopa smrt zaradi embolije mnogo česse kakor v prejšnjih časih. Vzroka temu dogajanju ni mogoče točno dognati. Kirurg Payr iz Lipskega pa izraža domnevo, da se embolija pojavlja tako pogosto, kot posledica velikomestnega življenja. Nesnaga in dim, dalje benecine in benecolove pare, ki jih izpuščajo avtomobili in jih ljudje vdihavajo s pljuči, pripravljajo ugodna tla za trombozo in jo močno pospešujejo. Docent dr. Kuntzen je napravil zadavne eksperimente na živalih in je ugotovil, da živali, ki dnevno vdihavajo majhne količine avtomobilskih plinov, zapadejo trombozi, katero navadno plačajo z življenjem.

Američani – najidealnejši zakonci

Filmska zvezdnica Pola Negri se je po treh letih vrnila v ameriški filmski raj Hollywood, kjer je najela hotel s 13 sobami. Zdaj bo začela zopet filmati. V nekem razgovoru z novinarji je izjavila, da se čuti močno osamljeno. Često se ji vidi, da je najsamotnejša ženska na svetu. Zato ima v mislih možnost nove poroke. Zadnje zakonsko razočaranje je ni moglo zagreniti do stopnje, ki bi ji popolnoma ubila vero v ljubezen. Pač pa ji je pomagalo do spoznanja, da so Američani najidealnejši zakonci. V Ameriki sodijo na podlagi tega izjav, da je novi zaročenec filmske dive Američan, in sicer najbrž ugleden finančnik.

Roža, ki vedno cvete

Ameriški patentni urad je izdal prvi patent na rastlino. Patent je dobil Henry Rosenberg iz New Brunswicka v New Jerseyu. Mož je vzgojil rastlino-plezavko, ki cvete skozi vse leto, zaradi česar je svoj izum postavno smrtilec.

Tragična smrt lepote

V Braili je ustrelil neki carnik odnotno lepoto Silvijo Cernescu, ker ga ni hotela za moža. Ko je lepota omahnila na tla, je ustrelil še sebe do smrti. Lepotica je še nedavno doživela razburljivo pustolovino. Neka roparska tolpa jo je prišla in jo izpustila šele proti visoki denarni odškodnini.

Polom ruskega konsumnega sistema

Ruske konsumne zadruge so v zadnjih letih pod pritiskom razmer narasle na 80 milijonov članov in beležijo 16 milijard rubljev prometa. Navzlic temu pa ni ruska vlada z njimi prav nič zadovoljna. Razlogov je več. Poglavitno je kriva nezadovoljnosti birokracija, ki se je močno razpasla ter izrablja svoje monopolno stališče v škodo odjemalcev. Čeprav so skladišča preskrbljena z vsemi potrebščinami, ni nikoli dovolj blaga na razpolago, tisto, kar se proda, pa je slabo in drago, da kupujejo ljudje že rajši pri zasebnikih.

Zora voda

proti slivim lasem!

Ne barva, temveč vrača slivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašl. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trazen. Cena steklenici brez poštne Dln 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb Radićeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Vsak dan ena

Pred ključavnico

»Milostiva vedno naroča, da moram do bno poslušati, kaj govori.«

Žuželke – živi toplomeri

Kobilice, črčki in čebele pod vplivom temperature

Žuželke so v splošnem zelo občutljive za temperaturne spremembe. Kobilice so na primer kakor črčki, kakor so pokazala dolgoletna opazovanja, izredni, naraščajo zanesljivi toplomeri. Ameriški učenjaki so dognali, da so črčki najbolj glasni pri 95 stopinjah Fahrenheita, če pa pade temperatura na 62 stopinj, se sploh ne oglašajo več. Pri temperaturi 45 stopinj kobilice ne morejo več leteti, pri 36 ali 37 stopinjah pa ne morejo niti več skakati.

Henrietta Hallenbeckova trdi, da si z lahkoto izračuna vsakokratno temperaturo, če šteješ 14 sekund klise domačega črčka in jim pristeješ potem 40 stopinj. Tedaj dobiš temperaturo, seveda v Fahrenheitskih stopinjah. Prof. Dolbear je spravil prepevanje bele drevesne kobilice istotako v matematično formulo. Trdi, da za črčki 4 krat na minuto pri vsaki stopinji temperature nad 40 stopinj. V ostalem je bolj zanesljiva kot toplomer, nego domači črček, ker se ta drži po hišnih kotih, kjer so toplotne razmere lahko povsem drugačne nego na prostem.

Tudi čebele reagirajo na spremembe temperature. Dočim se zbirajo pri 102 stopinjah Fahrenheita izven panja, se spravijo vanj, čim pade temperatura na 57

Podmornica pod ledom

Ali je misel Avstrala Wilkina, ki hoče s podmornico pod ledom na severni tečaj, res nova? Za tistega, ki pozna vožnjo Ruske Pogorelskega v l. 1918, ni. Pogorelski se je namreč v marcu 1918 pripeljal iz Helsingforsa na Finskem v rusko pomorsko oporišče Kronstadt s podmornico pod zaledenelimi Vzhodnim morjem.

Najprimernejše sredstvo za plovo v zeledelem vodovju po naziranju strokovnjakov ni močna podmornica, ki lahko vrta led, kakor namerava Wilkins, ampak ledolomilec, ki bi ga kot matično ladjo spremljale podmornice. Prva podmornica za raziskovanje — sicer ne severnega tečaja — je bila že pred vojno zgrajena na Reki pri Whiteheadu. To je bilo nesrečno, l. 1914, tik pred svetovno vojno. Podmornica je bila opremljena s fotografskimi in kinematografskimi pripravami in je razpolagala tudi s potrebnimi žarometi. Seveda pa ni prišla v rabo, ker je zaradi nateglega položaja niso bili popolnoma dogradili po načrtih konstruktorja docenta ing. dr. Kleina.

Najdaljši železniški most čez Ocean

Je most, ki veže Florido z otokom Key West v Mehikem zalivu

Kozji čudež

Vsa naša dolina pozna mesarja Tonča Soboto, vi ga pa ne poznate? Širokopleč, zastaven in zaripel možak je.

»Saj takih je devet in devetdeset na sto mesarjev povsod po svetu in ni tisti vaš savinjski Tonček med njimi pač nikako sejmško čudo.« Mi ga hočete dati povsem v nič. Telesno je res podobno mesarju Tonču, tisočim drugim sotrpom mesarjem. Kakor pa se loči že povprečni Savinčan — pa brez zamere, prosim — od navadne človeške vsakdanjosti, tako ima tudi Tonček Sobota prav do virtuoznosti stopnjevanje odlično čednost, ki ji pravimo potegavnost. Prav v ozkem sorodstvu je sicer ta čednost z nečednostno lažljivostjo, vendar jo pa že od daleč ločimo od te po njeni nezlonamerjenosti. In enega resničnega umetnika sem se poznal v tej stroki, ki je Soboto prekalšal, Dajčmanovega očeta v Solčavi, oštrija in cerkovnika. Če ga ni vzel zadnja zima, je še menda živ. Nekoč je očeta zavijalo po črevih in je srknil za zdravje seveda nekoliko slivovke, preden je pozvonil k maši. Ko je oblačil duhovna gospoda v zakristiji, je neprijetno dahnil v starega župnika, da je ta vzdignil obrvi: »Vi, Dajčman, kaj ste ga že spet na vse zgodaj?« Začuden je pogledal ata sivolasega gospoda: »Jaz že ne! Kaj pa, če so ga gospod kaplan!« Vsi trije so se zasmeli. Kaj so se hoteli jeziti? Kako bi se tudi kdo jezil, če ata Dajčman zavali še tako debelo. Da naš Tonček Sobota tudi ne zaostaja mnogo za svojim vzorom, vam dokazuje naslednja resnična zgodba.

Zgodaj zjutraj jo je mahnil mesar Tonček po kupčiji. Vso šaleško dolino tja do št. Andraža je pretaknil, a nič pripravnega ni bilo. Kjer mu je ugaljal rep, mu ni bila po godu cena, če cena ni bila napeta, je bilo pa bedro preohlapno. Pozno popoldne si je baš ogledoval pri Petraču na Kaleb zastavne voliča in ga v duhu tehal in shranjeval čisti dobiček. Petrač je pa trd in nikomur ničesar ne da pod ceno, najmanj pa mesarju. Težko se loči Tonček od dobrega kosa.

»Osem pa pol. Udari, Petrač! Lep denar je,« prigovarja mesar in otipava menda že desetili voliča pri repu.

»Devet sem rekel, pa amen. Lep denar sem, lep denar ti. Bo pa počakal. Na Petrih je še vedno dovolj detelje,« je odločil kratkomo Petrač.

»Se žal ti bo, Petrač, če... namah je utrgal mesarju besedo krepak sunek odzadaj, ki ga je nemilo porinil proti jaslim. Da se ni ujel zanje, bi bil telebnil Tonček prav na kravjo posteljo.

Razsrjen se ozre mesar nazaj in vidi, kako trese poleg voliča zastaven kozel svojo redko brado in se pripravlja za nov naskok.

»Kaj ga imate tako naučenega, da meče kupce iz hleva?« se smeje Tonček.

»Otroci so ga spali in je kar za nadelgo pri hiši,« odvrne Petrač. Nagajiv nasmešek šine preko mesarjevega obraza: »Da bo vsaj nekaj kupčije, koliko hočeš za kozla, Petrač?«

»Kozla vendar ne boš kupoval, če potrebuješ vola?« ga je odbijal gospodar.

»Če ga kupim, ga pa kupim! 150 dinarjev ti dam zanj,« je odpiral mesar svojo brejo listnico.

Za 160 dinarjev sta se pogodila; deset jih je dobil pa pastir, da mu povede zverino domov.

Petráč je stopil na prag in je zadovoljno gledal čudno trojico, ki je poskakovala v dolino.

»Bog ve, kakšnega vraga si je Sobota spet zmisli! Pri cerkvi v nedeljo bom že izvedel.«

Mesar Tonček se je zadovoljno muzal, ko si je v duhu sestavil načrt za kozlovsko potegavščino: »Čakaj me ti, bradat! Mihevc, zavežem ti jezik, ki ga opletas, kakor krava rep na levo in desno! Še čez sto let se ti bodo smejali.«

Mrak je nastopil, ko so prispeli kozel, pastir in mesar po zavrtih do Sobotnega hleva, kjer je ostal kozel. Pastir jo je ubral domov, Tonček je pa stopil k Anželakovi Zefi:

»Zefa, posodi mi za nočjo tvojo kozo. Eno kilo mesa imaš zato pri meni.«

Poznala je Zefa Tonča, da je dobrih rok, če gre za kakšne muhe in ni nič vprašala, kako, kaj in zakaj, temveč je pripeljala iz hleva svoj meketavko.

Mesar je privezal kozo pred svojo gostilno, iz katere je vse prevpil glasn Mihevc, in je stopil med goste navidezno prav ozlovoljen:

»Dobro večer!«

»Kaj se pa tako držiš, kakor da bi ves dan same kisle kumarce jedel,« je zgrozil nadenjen bradat Mihevc. »Kaj nisi mogel nikogar oslepariti, duša mešetarska?«

»Slaba je bila kupčija, zares. Sem se pa nate spomnil, čeprav me vedno grdiš,« je mirno odgovoril Tonček.

»Name si se spomnil: Da bi od mene kupil vola, menda ja ne. Razen žene in mačke tako nimam živega pri hiši,« je ugalil Mihevc.

»Pa sem le mislil nate. Kozo sem ti kupil, kakor si me večkrat prosil.«

»Glej ga, glej! Kozo si mi kupil? Kako bo moja stara vesela! Samo denarja nimam...« je mencial Mihevc.

»Boš že poravnal, saj vem, da si poštenjak,« je zamahnil Tonček z roko.

»Kje jo pa imaš, kje jo pa imaš? je hitel veseli Mihevc.

»Zunaj je privezana. Kar poglej jo, če bo zate,« je rekel mesar in je stopil na prag. Dekla je prinesla iz kuhinje luč. Vsa pijana družčina se je zgrnila z Mihevcem pred gostilno in pretipavala ubogo meketavko, ki je začudena gledala nezane obrazce.

»Ne bo slaba!« je odločil kovač Julež, ki se je razumel na živino, ko je pogledal kozl na zobe. »Tratnica je s šestimi sekavci. Te imajo sladko mleko. Gosnice, ki obrirajo le grmovje, imajo le štiri sekavce in grenko mleko.«

»Pa ringelce ima. Kakor mestna gospa!« je vpil Kozarek in jo cukal za kožna izrastka pod brado.

»Kako te žaljubljeno pogledava. Nema- re se ji kar zdi, da si tudi Kozarek,« ga je dražil veseli Mihevc.

»Vimič, pogledj Mihevc, vimič. Kako ga bo vesela tvoja Jerka!« je hitel zapiti krojaček žmrgovec in je skušal kozjo revo molsti. Ker se je pa revež preveč pripognil, se je vpijal na glavo pod kozo, ki ga je vsa splašena preskočila.

Spet so se zgrnili pivci v sobo in je ostala kozja sama v temi.

»Da me ne boš zmiraj zmerjal, bom dal še sam za likof. Minka, postavi ga štefan na mizo!« je ukazal mesar Tonček.

»Saj vem, da si dober. Tudi mi ne boš za hudo štel, če te kdaj s svojim umazanim jezikom oplazim. Kaj bi se kislilo držali na tem polomljenem svetu,« se je opravičeval Mihevc.

»Prav imaš Mihevc; le dajmo ga na kozino srečo in dobro prirejo,« je trkal mesar in so hrumeli z njim gostje, da se je slišalo na konec vasi.

Prav lahko se je izmuznil iz sobe v tem dirindaju Sobotin pomočnik in izmenjal kozo pred hišo s kupljenim kozlom iz hleva. Prišedši nazaj je še zvrnil z Mihevcem kozarec, potem mu je pa s skrbjo pristavil: »Od opoldne ni bila pomolžena. Jo boš moral peljati domov, da jo mleko ne obišči. Skoda bi bilo živati!«

Prav imaš. Kako bo stara vesela, ko si tako kravico pripeljem v klev,« je pritrdil Mihevc in se odmahnil ven, odvezal živalico in krenila sta proti domu.

»Pridna meketavka, pridna!« je božal veseli Mihevc svojo kozo in si predstavljaval v duhu, kako bo presenetil svojo Jerko. Norčavi kozel pa je začel uganjati svoje burke in se zaletavati v svojega gospodarja.

»Le igray se, le! Si še pač mlada, kozika,« je kramljal Mihevc in vdano prenašal vse napade hudomušnega kozla. Naenkrat se je pa pospel kozel na zadnje noge in na sredo ceste položil svojega gonjača. Nič mu ni zameril Mihevc. Še vesel je bil pri misli: »Prireja bo, prireja. Do zjutraj boš pa že morala počakati.«

Počasi sta prilomastila domov. Da preseneti svojo ljubo Jerko, je postavil Mihevc »kozo« kar v hlev in je stopil ves blažen pred svojo ženko.

Z jeznim pogledom je ošinila Jerka nadelanega moža, ki jo je potapljaj po ramih: »Ne uganješ, kaj sem ti pripeljal lepega!«

»O, saj vidim. Kakor vsak večer, pijano moro. Kdaj te bo prečala pamet!« je godla Jerka.

»Vzemi lešerbo in lonec in pojdi pomolst koziko, ki sem jo privezal v hlev!« ukazuje prav slovesno Mihevc in gleda ves zadovoljen, kako lezejo jezne gube ženinega obraza v prijazen nasmehek. »Objemi me, ljuba Jerka!« sili Mihevc v ženko.

»Ne budali vendar, stari, in zlezi spat,« ga odrine Jerka, obrise s predpasnikom glinast lonec, prižge svetilko in izgine v hlev.

Počasi sliči Mihevc suknjič in se pogovarja sam s seboj: Ni bil slab dan. Vina do cementerenge zastoj, kozo na upanje —

»Boš ti dedec nemarni,« je planila naenkrat nanj z jevševim paklezom Jerka, »se s svoje poštene žene norčeval. Jaz ti pokažem!« je padalo presenečenemu možu po glavi in koder je zadelo.

»Kaj si ob pamet?« je komaj prišel h sapi Mihevc.

»Ti pač, ti! Kozla molzi sam s svojimi pijanimi pajdaši. Pa še lonec mi je ubila nemarna žival, ko sem segla pod njo, da jo pomolzem. O, jaz nesrečna žena...« je planila Jerka v jok.

»Kako kozel? Sam sem videl in otipal vime,« se oteplje zaprepadeni mož.

»Kar v hlev pojdi, pa si pogledj svojo kozo. Pa še potipaj, če hočeš, da ti salutira. Saj pravim, pijanci si še nikoli niso kake baterne zmislihi!« jadrkuje razjarena žena.

Naglo je nateknil Mihevc suknjič in stopil v hlev. Posvetil je »koziki« pod vampič in je videl, da je njegova kozika res pravi kozel.

»Cigan nemarni Sobota! Kozla mi je podvrgl. Jaz mu že pokažem,« se je hudoval Mihevc, odvezal kozla in ga nemilo meknil iz hleva ter se napotil z njim nazaj v gostilno.

Pred njim se je utrgal iz teme Sobotin pomočnik, ki ga je poslal gospodar pogledat, kako bosta orala Mihevc in Jerka zaradi kozlove kupčije in molže. Silnega krohota je odmevala gostilna, ko je pripovedoval pomočnik, kaj je videl. Vsi so natočili na novo pijačo.

»Kje si cigan nemarni?« je prirobančil Mihevc s kozlom pred gostilno in ga privezal za ograjo.

Vse se je zazrlo v vrata, ko je vstopil razsrjeni Mihevc.

»Kaj si mi napravil, ciganski mesar!« »Kaj si znorel Mihevc od veselja nad svojo meketavko, da kolovratiš okrog in pečuješ?« se začudi mesar Tonček in se hlinavsko zavzamejo vsi gostje.

»Ne norčuj se iz mene, cigan! Kaj sem kupil od tebe kozo ali kozla, to mi povej!« sili Mihevc v mesarja.

»Pa se mu je res menda zbledlo. Vsi ste videli, da je bila prava resnična kozja, ki sem mu jo prodal. On pa sedaj nekaj onegavi, da je kupil kozla.«

»Kozo sem res kupil, domov sem pa prignal smrdljivega kozla in je bila moja žena silno žalostna, ker je mislila, da sem se hotel jaz ponorčevati iz nje.«

»Kaj ste že slišali kaj takega, ljudje božji! Kozji čudež! Poštena kozja se je izpremenila v kozla. Kaj če nima sam pečenšek svojih parkljev vmes,« se čudi z vso verno Sobota.

»Pogledat pojdim!« vpije med osupljenimi gosti Kozarek.

»Saj ga imam pred vrati,« hiti pojašnjevati Mihevc.

»Potem pa kar noter priženi kozji čudež, da vidimo pri luči, kaj je: kozja ali kozel,« je odločil mesar Tonček, ki je vedel, da je medtem njegov pomočnik že zamenjal kozla s kozo.

Brž je odvezal Mihevc kozji čudež izpred hiše in ga privekal za sabo v gostilno: »No, pa pogledjte, ali je kozel ali ni!« je vprašal zmagoslavno.

»Kako bo kozel? Kaj res noriš Mihevc? Pogledj vendar vime in ringelce!« se je v resnici zavzel Sobota.

»Ne boš me ne! Enkrat si me, drugič pa ne grem na led. Tu imaš svojega smrdljivca!« se je repenčil Mihevc in se kar ni hotel ozreti.

Vsa gostilna je bila polna krohota, ko je stopil Sobota k Mihevcu in mu predlagal: »Za dva štefana staviš. Če je žival, ki jo držiš za konopec, kozja, plačš ti, če je pa kozel, plačam jaz.«

»Velja!« je udaril mesarju Mihevc v nadi, da ga bo spet zastoj pil in se je ozrl po svojem živinčetu.

Gostje so krohotali, da so se držali za trebue in so bili vsi solzni, ko so videli neznanško izgubljen izraz na Mihevcem obličju.

Mihevc se je sesedel na stol in pogledal belih oči po sobi: »Zdaj pa res ne vem, kdo je kozel. Moja kozja ni kozel, to vi-

dim. Ali sem jaz ali pa si ti Sobota? Skoraj si me tako zdelal, da bi ne vedel, ali sem dedec ali babica. Cigan si pa le in si me dobro potegnili!«

Mesar Tonček je bil potrepjal po rami: »No, bom pa jaz trpel stavo. Na, pij, Mihevc. Tvoja Jerka pa naj pride jutri s cekarjem, da bosta imela za nedeljo dobro juho v spomin na kozji čudež.«

Vesela družčina je pa hrumela še dolgo v noč.

Kaj je bilo pa s kozlom, bo radoveden ta ali oni. Mesar Tonček Sobota ga je zaklal, nič hudega sluteče stranke so ga pa pokupile in plačale to zabavno zgodbo.

Prvi Slovenci na Matterhornu

Kakor je »Jutro« že poročalo, so dne 1. avgusta letos priplezali na vrh Matterhorna, ki je 4.505 m visok, prvi Slovenci, znani naši turisti Jože Čop, Mihael Potočnik in dr. Stane Tominešek. Vsi trije so se peljali z avtomobilom v družbi g. Lovšina in Jarca preko Julijske krajine, Milana, Simplonskega prelaza v Zermatt, nazaj pa čez Belluno, Gorico in Predil. Kakor pripoveduje, so imeli ves čas lepo vreme in vožnjo brez vsakih nezdod. Iz zasedenega ozemlja so prinesli s seboj najgobje vtise.

Jože Čop, Mihael Potočnik in dr. Stane Tominešek so priplezali na vrh Matterhorna brez vsakega vodnika. Dopoldne so imeli krasno vreme, popoldne pa so zašli v snežni vihar, zaradi česar so prišli šele okrog 8. zvečer nazaj. Njihova pot se lahko smatra kot izredno posrečena tura, ker je Matterhorn v takih primerih nevaren in je pot nazaj ves čas plezalna.

Istega dne sta plezala na Matterhorn tudi dva turista iz Monakova, prva, ki sta prišla nanj po severni steni. Njuna pot je bila izredno težka zaradi stalno se rušecnega kamenja. Plezala sta dva dni in sta morala prenočiti enkrat tudi v steni sami. Ko sta se dopoldne bližala že vrhu, sta opazila naše tri turiste Potočnika, Čopa in dr. Tomineška, ki sta jima klicala in ju spraševala, koliko je še do vrha. Pozneje se je izvedelo, da sta priplezala na vrh, čeprav sta prišla v snežni vihar. Za njuno turo se je zanimal ves planinski svet, ker pomeni dogodek prve vrste. Oba dneva, ko sta plezala po severni steni, so neprestano izpraševali telefonično v Matterhornhütte, kaj je z njima. Prvo vest o monakovskih dveh turistih so prinesli v Matterhornhütte naši trije turisti in so jo nato telefonično sporočili v Zermatt.

Splošna navodila za gobarstvo

Po prvem izdatnem deževju smemo pričakovati množine raznovrstnih jesenskih gob. Za manj izveščane gobanje — temeljito verziranih gobarjev je med nami bore malo — podamo nekatera splošna navodila.

1. Za razločevanje užitnih gob od strupenih nimamo zanesljivih znakov. Povsem zastarele so bajke, da strupene gobe med kuhanjem ali praženjem postajajo srebno žilice ali čebulo, da samo strupene gobe postanejo ali pomodrijo, ako jih prerežemo ali pretrgamo. Istotako tudi duh in okus nista merodajna.

2. Uživaj le tiste gobe, ki jih zanesljivo poznaš kot neškodljive.

3. Začetniki naj pobirajo najprej le najbolj znane vrste gob, kakršne so lisičke in užitni gobani (jurček, globanja), ki jih pri količaki natančnem ogledu ni mogoče zamenjati. Pri nabiranju užitnih gobanov pa se je treba varovati pred zamenjavo z grenkim žolčastim gobanom (boletus felleus) Cevke pod klobukom so pri žolčastem gobanu na starost rožnate, pri užitnem gobanu pa zelenkaste. Imamo še nekatere druge neužitne gobane, ki pa pretirano pomodrijo dočim ostane užitni goban vedno belkast! Šele polagoma naj se podrobno seznanijo z drugimi neškodljivimi gobami. Cesar ne poznaš, pusti v gozdu v miru. Le surovežti pohodijo ali razbijajo gobe, ki jih ne poznajo.

4. V dvomljivih primerih se obrni na resnično dobrega poznavalca gob!

5. Naši gozdi so mnogo bogatejši raznovrstnih gob, kakor se splošno misli. Samo lahkomišelnih bahačih poznajo »vse gobe«. Seve so potem zastrupljenja neizogibna. Užitni goban (jur) ima kakih 50 podobnih mu sorodnikov! platničark (ki imajo pod klobukom lističe) pa je pri nas približno 1500 različnih vrst. Mnogo teh še sploh ni znanstveno preiskanih glede užitnosti.

6. Pobiraj vedno sveže in zdrave gobe. Vodne, prastare, nagnjene in močno objedene gobe pusti v gozdu.

7. Vzeml gobo previdno iz zemlje — kakor da bi jo odvil, — da ne raztrgaš in uničiš podzemne mrežice, ki je prava gobja rastlina, dočim je goba plod.

8. Osnaži utrano gobo takoj ali odstrani vsaj listje in prst, da boš imel doma manj dela s snazenjem. Toda gobe, o katerih nisi popolnoma prepričan, da so užitne, pokaži veččaku neobrezane, oziroma nerazrezane, ker obrezane, posebej pa še na lističe razrezane gobe še strokovnjak težko določi.

9. Za nabiranje gob vzemi košaro ali kar tonasto škatlo. Eno kakor drugo lahko nosiš v nahrbtniku. Nahrbtniki sami, kakor tudi vreče, mreže ali rute pa niso priporočljive za prenašanje svežih gob, ker se v takih posodah gobe zmečkajo in segrejejo.

10. Najbolje je, ako se nabrane gobe doma takoj temeljito osnažijo in pripravijo za jed. Ako to ni mogoče, naj se gobe razloži v hladnem prostoru vsakebi do prihodnjega dneva. Vedeti je treba, da vsebujejo gobe približno 90 odstotkov vode in se zato lahko kmalu pokvarijo.

11. Semesko plast pod klobukom (cevrke, lističe) je odstraniti pri črvih in prav starih gobah, sicer se naj porabijo, ker imajo izredno mnogo rednih snovi.

12. Vodo, v kateri so gobe zavrele, bi bilo škoda zavreči, ker vsebuje prav lahko razkrošilne redilne snovi.

13. Gobe so težko prebavljive, zato jih je treba prav dobro razrezati, oziroma zasekati najbolj s strojem, s kakršnim drobimo meso ali slanino. Razen tega je še treba gobe dobro vreževčiti. Za večerjo ni priporočljivo porabiti večjo množino gob.

14. Večino vseh smrtnih zastrupljenj povzroča strupeni kukmak (i krompirjevka (amanita phalloides) ki se dobi v treh barvah (belkasta, zelenkasta in rumenkasta). Te »rupenjače« zamrznejo površni nepoznavalci z okusnimi šampijoni ali tudi z nekaterimi golobčami (zelenkasta golobica ali sivka). Vsakdo bi moral temeljito ogledati naravne znake te silno strupene gobe. V Nemčiji je oblastno odredjeno, da mo-

rajo vseeti ro naravnih barvah reproducirane slike ne samo v vseh šolskih sobah, temveč tudi na kolodvorih.

Tiger ušel iz kletke na ladji

Potniki in moštvo nemške ladje »Lahn« so doživeli pred nekaj dnevi strašno uro na vožnji čez Sredozemsko morje. Na ladjo so vkrkali v Singapuru tigr, ki se mu je posrečilo med vožnjo pobegniti iz kletke. Sredi noči so začeli mornarji vpiti in skokati, da so se zbudili vsi potniki. Neka moža je tigar napadel in ga strašno razmesaril. Oboroženi častniki in mornarji so se nato vrgli na zver, ki je s strašnim glasom napadla pomorskega oficirja in mu raztrgala roko. S težkimi mukami so jo naposled ukrotili, vjeli in zaprli, nakar se je ladja ustavila v francoskem pristanišču, kjer so najprej izvedli za strašno vožnjo.

Pesnik izdeluje avtomobile

Francoski pesnik basni Marcel Pagnol, znan tudi kot uspešen dramatik, se je izneveril peresu in je postal avtomobilski podjetnik. Njegov smoter je zgraditi avtomobil za pešce, vozilo z motorjem na dva takta, ki bo vozilo z brzino 45 km na uro in ne bo dražji od 10.000 Din.

Harley-Davidson

malo rabljen, dvocilinderski, 750 ccm s priklolico naprtdaj. Naslov pove oglašni oddelek »Jutra«. 10331

Govorni avtomobil

v brezhibnem stanju kupi gradbeno podjetje Ing. Fran Tavcar, Ljubljana, Dolensjaka cesta 26. 10344

Severjeva otomana

z 32 peresi in sedežu in 4 v zgavlju. Velikost 185x78. Najboljši material. Cena 550 do 850, po izbiri preobleke. 68

Zahtevajte vzorce! SEVER RUDOLF, Marijin trg št. 2.

Prva specialna mehanična delavnica

za popravila šivalnih strojev, specialnih strojev vseh sistemov, pletilnih in pisalnih strojev. Postrežba točna, delo garantirano in 20% ceneje kakor pri nestrokovnjakih.

EMIL KLOBČAVER, specialni mehanik LJUBLJANA, Sv. Petra 47 264

Prvovrsten parni mlin v Slavoniji išče

zastopnika

ki je v stanu nuditi jamstvo. Ponudbe pod »br. P-2278« na Interreklam d. d. Zagreb, Masarykova 28. 10247

OGLAS

Iz konkurne mase Pavla Bohinca, čevljarskega mojstra, Tržič, se proda pod roko:

1. hiša s kompletno čevljarsko delavnico, št. 253 v Tržiču, eno-, deloma dvonadstropna stavba, delavnica do polovice pritična, nova;

2. 23 montiranih čevljarskih strojev kot pritklina, med temi motor z 8 HP in 2 števca;

3. 7 do 8 strojev kot premičnina;

4. razno blago in inventar.

Skupna kupnina 450.000 Din. Obrat se začne lahko brez predpriprav.

Informacije so na razpolago pri podpisanim konkurnem upravniku.

Tržič, dne 4. avgusta 1931. 10318

JANKO SVETLIČ

notar — kot konkurni upravnik.

Pravi gojzerji

Zajamčeno ročno delo, vedno v zalogi in izdeluje po meri

Zalokar, Mestni trg 19

Popravila se sprejemajo! 10332

POZOR!

Iznašel sem nov način kemičnega pranja in barvanja vseh vrst obelk in primerno preuredil pralnico in barvalnico v svoji lastni hiši, zato sem v stanu izvrševati pranje in barvanje po najnižjih cenah.

Šelenburgova ulica 4. 166

ANTON BOC, Ljubljana

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridli izgubi našega ljubljeneja ter dobrega sina in brata, gospoda

POPRAVILNIČKA ZA:

MEHANIK

PISALNE, RAČUNSKÉ IN RAZ-
MNOŽEVALNE STROJE, BLA-
GAJNE, GRAMOFONE IN FOTOAPARATE

SE PRIPOROČA:

LUDV. BARAGA
Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6

TELEFON 29-80

Kompanjona

strokovnjaka
ali zakupnika žage in pa-
vodstva parne žage in pa-
vodstva. Podjetje je na
dobrem mestu v bližini
Zagreba. Strojarniški je
vseobsegajoč. Potreben
kapital Din 200.000. Po-
nadbe na Guckenthaler,
Zagreb, Pejačevićev trg
17/L. 34891-16

Tihega družabnika

kapitalom 250-300.000
Din. v srečno povečanja
dobro idejno podjetje
sprejemam v lepem mestu
Slovenije. Cenene ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 34872-16

Družabnika

mesarstva strokovnjaka v 2e
poveljano večletno me-
sarsko sprejemam. Potrebo-
nega kapitala 30.000 din-
narjev. Naslov pove ozi-
daje »Jutra« 35298-16

Družabnika (co)

k dobrih obličin gospo-
darstva. Ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod »Ugo-
dna prilika«. 35354-16

Družabnico

samo žensko za dobrih gos-
podarstvenih sezonsko poslo-
vanje s sezonskim in po-
vrtnim s vodo 12-15
tisoč Din, 12.000 g. gos-
podarstva. Sezonski zaslu-
žek 50-60.000 Din za
zagradnjo. Mici Omerza,
Zagreb, Badaličeva 14.
35192-16

Tovarna šumeče

limonade
sladice, keksov, bonbo-
nov in obiskov za bo-
žičarstvo, ki ima vse
stroje, sprejme poslo-
vodno ali družabnika s
100.000 Din ali več kapita-
la. Ponudbe pod »Ugo-
dna prilika«. 35192-16

V najem

Mesnico
v kakem prometnem kraju
na delu, vsemu s 1. se-
ptembrom v najem. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 35092-17

Gostilno in trgovino

v mariborski okolici od-
dam v najem ali prodam.
Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 35092-17

Mesario

na prometnem kraju vza-
mem v najem s 1. se-
ptembrom. Naslov v ogled
oddelku »Jutra«. 35072-17

Trgovino

z mešanim blagom, dobro
idejno, najraje na Gorenj-
skem vsemu v najem
vse, tudi kupim. Ponud-
be na ogled oddelku »Ju-
tra« pod »Ugodna prilika«. 35192-17

Podružnico

dobro idejno oddam z vsem
inventarjem v najem. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 35092-17

Več skladišč

v Kolovratu oddam v naj-
mem. Pojavila daje pisar-
na Helmerich, Gosposvet,
eksa cesta 13. 34782-17

Pekarno

dam v najem takoj ali s
1. 10. t. l. Pekarna je v
sredini mesta, v blizini
industrijskega kraja z
zelo lepimi okolišmi. Po-
treben kapital 10-15.000 Din.
Cenljive ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod »Ugo-
dna prilika«. 35192-17

Celo prtično hišo

dam v najem z daljši
čas dobri stranki. Ista
ohoteli je 3 sobe, kuhinje,
dnevne in v sobi, vso
srednjo. Sadi in zelenjavi vrt.
Ponudbe prosim pod »Ugo-
dna prilika«. 35319-17

Milin s stanovanjem

srednje velik, in nekaj
posvetila vsemu v naj-
mem. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35192-17

Pekarno

vsemu v najem. Ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 35192-17

Veliko restavracijo

kavarno in bufet, v ve-
čem prometnem mestu
na Dolenskem, popo-
lno opremljeno in v
dobrem stanju. Ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod »Ugo-
dna prilika«. 35455-17

Lokal

na prometnem kraju takoj
oddam. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35115-19

Brivski in damski

salon
prodaja radi opustitve
obrti. Pismene ponudbe na
ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 34897-19

Lokal

primeren za pisarniške pro-
store, v Tavcarjevi ulici
št. 3 oddam s 1. septem-
brom. Vprašati listom. 34893-19

Pisarniške prostore

v neposredni bližini pošte
oddam. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 34898-19

Lokal

v prometni ulici oddam.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 34928-19

Specijalni trgovino

v prometni ulici oddam.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 34928-19

Pisarno

obstoječe iz ene večje in
ene manjše sobe, v centru
mesta takoj oddam. Po-
nadbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 34973-19

Lokal

za ključavničarsko obrt,
stanovanjem iscem v bli-
žini Ljubljane. Naslov v
ogled oddelku »Jutra«. 34973-19

Trgovina

specijalno za radi odda-
mo iz Zagreba napredaj
na prometnem mestu v
sredini mesta. Dobro uve-
deno brez konkurence. —
Kupim ali t. l. prevezi
blaga, ali se inventarizira.
Dopise na Intermarka 44,
Zagreb, Marovska 28 pod
»Trgovina K-1733«. 34936-19

Pekarno

na prometnem kraju pro-
dam ali jo dam v najem
pod ugodnimi pogoji za-
radi blaginje. Pismene
ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 35092-19

Manjši lokal

v Kopljah, ulici oddam
s 1. septembrom. Informa-
cije pri Slovenski banki.
35263-19

Mesnico

prevežem na račun, proti
poloviti kavelji. Pismene
ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 35192-19

Obrtni lokal

ali soba s številnim ali
takoj oddam. Naslov v ogled
oddelku »Jutra«. 35078-19

Lokal za mlekarstvo

ali kaj silnega oddam. —
Sumo oseba poljska in
pekarni Aleševce v
34908-19

Brivski salon

v vsem inventarjem pro-
dam v Ljubljani. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«
34928-19

Primeren lokal

za kmetstvo, v sredini
mesta, blizu železnice. Po-
nadbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 35192-19

Lokal za restavracijo

in kavarna v strogem
centru najbolj promet-
nega mesta, v blizini
restavracije. Po-
nadbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 35192-19

Meščanska gostilna

na križišču 5 ulic v Za-
grebu popolnoma
opremljena, ki izstopa
210 bl alkoholičnih pi-
jač, s 3 gostilniškimi so-
bami, kuhinjo, pivnico,
stanovanjem za gosti-
larja, polno opremljeno
in najeminsko pogodbo 5
let, proti mesečni naj-
emini 2500 Din zaradi
bolezni lastnika na-
prodaja za 47.000 Din. M.
S. Pavleković, Zagreb, Hila
146. I. 35229-19

Brivnico

dobro idejno v Ljubljani,
radi družinskih razmer
8000 Din prodam. Ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 35092-19

Delavnico

150 m. suho, svetlo, elek-
trično razsvetljava, vo-
dovod, v sredini mesta.
takoj oddam v naj-
mem. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35361-19

Brivski in damski

salon
prodaja radi opustitve
obrti. Pismene ponudbe na
ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 34897-19

Pered

Stavbne nasvete
daje tehnično biro »Tehna«,
Ljubljana, Mostni trg 214-20

Hišo v Poljanah

visokopritlično — z nekaj
zemljišča, od postaje od-
daljeno 15, a od cerkve 2
minut. Prodaja. Dopise na
ogled oddelku »Jutra« pod
»Ugodna prilika«. 35192-20

Novozidano hišo

enonadstropno, štiri, dvo-
enobno stanovanje, par-
keti, elektrika, vodovod,
kanalizacija, 1400 m² vrta,
pri posestvu G. Kolmana
pod Rožnikom po ugodni
ceni prodam. Naslov pove
ogled oddelku »Jutra«. 35110-20

Dvovrziško hišo

prodaja v Zeleni jami
Zvezna ulica 3. 34849-20

Tridružniško hišo

v Ljubljani prodam. Po-
trebno 65.000 Din. Naslov
v ogled oddelku »Jutra«. 35137-20

Stavbna parcela

v velikosti 1800 m², pot
na Rožnik napredaj po
Din 70 m². Naslov v ogled
oddelku »Jutra«. 34981-20

Hišo v mestu

kupim. Ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod »Ugo-
dna prilika«. 35097-20

Nova hiša

tristavbna, z lokalom
in vrtom po ugodni ceni
napredaj radi preselitve.
Polje se v gostilni Troha
Kodeljevo. 35025-20

Dvostanovni hiša

nova, z vodovodom, elek-
triko in parketom ugodno
napredaj. Vseživeti takoj
morda. Naslov v ogled
oddelku »Jutra«. 35077-20

Hišo z vrtom

visokopritlično, dvostano-
vanjska, na periferiji Lju-
blane prodam. Naslov pove
ogled oddelku »Jutra«. 35083-20

Posestvo

s ea 150-400 ha dobrega
gozda v Sloveniji kupi
gospodarski podanik.
Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 34970-20

Tristanovani vilo

s 600 m² vrta, 3 minute od
avtoavtobusne in železniške
postaje, na zelo lepem in
mirnem kraju v D. M. v
Polju prodam za 150.000
Din. Takoj plačljivo Din
100.000. Naslov pove ogled
oddelku »Jutra«. 34829-20

Lepa vila

večstanovniška — blizu
centra napredaj. Ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 34829-20

Lepo posestvo

z gostilno — na križišču
cest, na delu oddam v
najem ali prodam z vsem
inventarjem. Ponudbe na
ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 34829-20

Hišo s trgovino

gospodarskim poslopijem, ve-
likim vrtom in gozdom,
na zelo prometnem kraju
v letovskem mestu pro-
dam. Malenkostna zaloga
za prevoz, Cenj. dopise
na podružnico »Jutra«
v Celju pod znakom »Zelo
ugodno«. 34810-20

Veleposstvo

v Sloveniji ca 150-400
ha (z lepim gozdom ima
prednost) kupi. Jozefo-
van. Ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod »Ugo-
dna prilika«. 34670-20

Grajsko posest

veliki sadni vrt, gozd, Din
800.000, posestvo pri Ma-
riboru 250.000 Din, krasna
trgovina in najeminska
hiša v najljubljenejšem
na razpoloženo stanovanje
7 sob, 1.200.000 Din; vila
v Mariboru in na Bledu
200.000 Din. Posredovalni-
ca »Rapido«, Maribor. Go-
spodstva ul. 28. 34700-20

Paromlin in žaga

srednje obličin Zagreba na-
prodaja. Žaga in mlin so
na dobrem mestu in ja-
maju za dober zaslužek.
Ponudbe na Guckenthaler
Zagreb, Pejačevićev trg
17/L. 34830-20

Pozor! Prodaj

leno posestvo
blizu Zagreba ob državni
cesti, enonadstropno hišo, vr-
tom, gospodarskim po-
slopijem, poljem, rodovitnim
sadežnikom, zelo pri-
pravno za vsako gos-
podarstvo, obličin, go-
stinstvo, ki je ta že nekaj obse-
jala, elektrika pred hišo,
kompleks 3 orlov. Cena
200.000 Din, hipoteka Din
50.000. Pojavila daje Mi-
roslav Lovreč, Podgorica št.
11 kraj Zagreba. 35067-20

Mala hiša

z velikim sadnim vrtom
v gorici med Rimskimi
Toplicami in Sr. Jadrto
napredaj. Poestnik Šaner
35156-20

Hiša z lokalom

dava prosta, na promet-
ni industrijski točki v
predmestju, z električno
napeljavno, napredaj. Na-
jemina hiša znaša pre-
cejšnje mesečni dohodek.
Naslov se izve v podruž-
nici »Jutra« v Celju. 35168-201500 m² vrtain stanovanje dam v naj-
mem. Izplačno. Prekar-
ska cesta 32. 35080-20

Prodaj hišo

z 2 obrtnima lokalima,
sedaj dobro upeljana fina
čevlarska delavnica, elek-
trična razsvetljava, 3 ve-
like in 1 mala klet, novi
stajniški hlevi, dvonad-
stropne, vrt in ena nji-
va, v bližini kolodvoza, v
trgu na prometnem pro-
storu v Sloveniji. Naslov
v ogled oddelku »Ju-
tra«. 35063-20

Hišo

z 7 sobami, 3 let staro,
lep vrt pri kolodvoru, lo-
kal za pekarijo ali špe-
rijerjo ali karkoli, prodam.
V hiši je tudi vpečeno
kinoposvetilo. Vse takoj na
razpoloženo, potreben ka-
pital za takoj 250.000 Din.
Ponudbe na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 34999-20

Krasno posestvo

nad 70 orlov, popolnoma
arondirano, 2 stanovanj-
ski hlevi, mlin, gospodar-
ska poslopja, vse v do-
brem stanju. Gozda je
nad 50 orlov za izseka-
vanje, ribniki za lastno ri-
bo, ostalo za travnik.
10 minut od kolodvoza in
1/2 ure od cerkve in šole
oddaljeno, radi družin-
skih razmer ugodno na-
prodaja. Naslov v ogled
oddelku »Jutra« v Celju.
34912-20

Lepo posestvo

s travnikom in njivami, za
gospodarsko, v Arja-
nu na Dravskem polju ta-
koj ugodno prodaja J. Slana,
Ptuj, Sv. svetnikova ul.
št. 16. 35057-20

Posestvo

obstoječe iz 10 orlov
zemlje, z vsem inventar-
jem, majhnim vinog-
radom, na lepem kraju
oddaljeno za 55.000 Din. Na-
slov pove podružnica Jutra
v Celju. 34808-20

Novo hišo

enonadstropno, s 600 m²
vrta, na lepem kraju v
Ljubljani prodam. Reflek-
tanti naj priliježe svoje
naslove na ogled oddelku
»Jutra« pod »Ugodna pri-
lika«. 34714-20

Novozidano hišo

s 4 stanovanji in vrtom
radi iseljivce ugodno pro-
dam. Marija Štebričnik, Kra-
jinske ulice 115. 35331-20

Hišo s trgovino

mešana blaga z nekoli-
ko orlov zemljišča, na pro-
metni cesti na delu oddam
Stajarskega kupim. Ponudbe
na ogled oddelku »Jutra«
pod »Ugodna prilika«. 35028-20

Parcelo

v Trnovem ugodno prodam.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35402-20

Stavbišča

poleg mestnega parka,
krasno ležajoča napredaj.
Baronica Twickel, Maribor-
Krievina, Tomšičeva c. 1.
35149-20

Hiša na delu

trgovina z mešanim bla-
gom, tobakarna, trafikar-
na, gostilna, brez konkuren-
ce, zaradi bolezni takoj
napredaj. Ponudbe na
podružnico »Jutra«, Maribor,
pod »Ugodna prilika«. 35451-20

Parcelo

v Trnovem ugodno prodam.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35402-20

Stavbišča

poleg mestnega parka,
krasno ležajoča napredaj.
Baronica Twickel, Maribor-
Krievina, Tomšičeva c. 1.
35149-20

Hiša na delu

trgovina z mešanim bla-
gom, tobakarna, trafikar-
na, gostilna, brez konkuren-
ce, zaradi bolezni takoj
napredaj. Ponudbe na
podružnico »Jutra«, Maribor,
pod »Ugodna prilika«. 35451-20

Parcelo

v Trnovem ugodno prodam.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35402-20

Stavbišča

poleg mestnega parka,
krasno ležajoča napredaj.
Baronica Twickel, Maribor-
Krievina, Tomšičeva c. 1.
35149-20

Hiša na delu

trgovina z mešanim bla-
gom, tobakarna, trafikar-
na, gostilna, brez konkuren-
ce, zaradi bolezni takoj
napredaj. Ponudbe na
podružnico »Jutra«, Maribor,
pod »Ugodna prilika«. 35451-20

Parcelo

v Trnovem ugodno prodam.
Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35402-20

Stavbišča

poleg mestnega parka,
krasno ležajoča napredaj.
Baronica Twickel, Maribor-
Krievina, Tomšičeva c. 1.
35149-20

Hiša na delu

trgovina z mešanim bla-
gom, tobakarna, trafikar-
na, gostilna, brez konkuren-
ce, zaradi bolezni takoj
napredaj. Ponudbe na
podružnico »Jutra«, Maribor,
pod »Ugodna prilika«. 35451-20

Lepo hišo

z majhnim posestvom v
blizini postaje Pragersko
za ugodno prodaj ali dam
v najem. Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35153-23

Večji gozd

in travnik prodam. Na-
slov pove ogled oddelku
»Jutra«. 35260-20

Hišo ali gostilno

v blizini Ljubljane kupim.
Pismene ponudbe na ogled
oddelku »Jutra« pod »Ugo-
dna prilika«. 35261-20

Parcela

blizu sokolskega telovad-
išča ob Dunajski cesti napre-
daj. — Naslov v ogled oddelku
»Jutra«. 35222-20

Hišo

s 4 stanovanji, v okolici
Celja, 15 minut od kolo-
dvoza, na lepem točki takoj
prodam. Naslov pri podruž-
nici »Jutra« v Celju. 35167-20

Lepo posestvo

s travnikom in njivami, za
gospodarsko, v Arja-
nu na Dravskem polju ta-
koj ugodno prodaja J. Slana,
Ptuj, Sv. svetnikova ul.
št. 16. 35057-20

Posestvo

obstoječe iz 10 orlov
zemlje, z vsem inventar-
jem, majhn

Napoli Mesina
Mlado izobraženo dekle, ki razpolaga z veliko vso- to denarja, želi znanja z gospodjem lepemu znanju, ki znanjem tuji jeziki. Dopolni po možnosti s sliko pod št. 3000-24. Na- glasi oddelku »Jutra« Diskretno. 35049-24

Gospodična
vselega znanja, stara 25 let, želi resnega znanja z finim značajem, gospo- dom, najraje z boljšo državnostjo. Ponudbe po- šljite na oglasni oddelku »Jutra« pod »Stroji« vse. 35145-24

Kateri inteligent
bi zamegljati boljši, značajni vidi 42 let, po- leg prijateljstva mesto gospodstva oziroma trgov- ske pomoči. Dopolni po- šljite na oglasni oddelku »Jutra« pod »Stroji« vse. 35162-24

Ciril Metod
Prepoznaj prejšnja, spora- zuma — odgovorite! 35189-24

Vdova
erednih let, z lastnim sta- novanjem, želi znanja z boljšim gospodstvom. Na- glasi oddelku »Jutra« v oglasnem oddelku »Jutra« 34889-24

Primorka
Želi znanja z Primorcem, ki bi bil pripravljen delati ji družbo. Ponudbe na o- glasi oddelku »Jutra« pod »Primorka« 35321-24

Ločen obrtnik
Želi znanja z gospod- stvom, vdovo ali ločenko, staro do 40 let, v svrhu skupnega gospodinjstva. Pismene ponudbe pod šif- ro »Jesena« pod »Stroji« »Jutra«, Ljubljana VII. 35345-24

12. VIII. 1928
Spominjaj se tega dne. — Želim odgovor na gornji naslov. 35379-24

Mlada gospodična
neomadeževane preteklosti, želi resnega znanja z in- teligenčnim gospodstvom. Po- šljite na oglasni oddelku »Jutra« pod »Stroji« »Jutra« Ljubljana VII. 35492-24

Gospodična
stara 23 let, zdrava, po- štena in čiste preteklo- sti, želi znanja z držav- nim uradnikom (pred- nostjo imajo strojevoje). Dopolni event. s sliko na podružnico »Jutra« v Celju pod »Stroji« »Jutra«. 35445-24

Ženitve
Pekovski mojster na delu, z dobro idejo, obliko, se želi poročiti tak- o, da gospodinjstvo ali v- dovo srednjih let, katere po- šljite nekaj gotovine. — Ponudbe, ako mogoče, s sliko, na oglasni oddelku »Jutra« pod »Stroji« »Jutra« 35073-25

Kimetski fant
star 26 let, s krasnim po- sestvom, inteligent, strokovno usposoben, želi poročiti mlado gospo- dično. Ženitve, ki primerno, nabračeno kimetskim de- kletem, katere bi imela 150-200.000 Din kapitala. Vdove brez otrok niso iz- ključene. Slika zavezanca. — Dopolni, dopolni na pod- ružnico »Jutra« v Celju pod »Stroji« »Jutra« 35166-25

Gospodična
s lepim posestvom, stara 28 let, čedne zunanosti, želi v svrhu pomanjkanja znanja poročiti boljšega gospoda z nekaj gotovino ali pa državnega uradni- ka. Naslov se izve v po- družnici »Jutra« v Celju. 35163-25

Katera mladenka
najraje z deželo, s pri- mernim premoženjem, želi poročiti mladega gospo- dično čedne zunanosti. — Ponudbe po možnosti s sliko in natančnim naslo- vom pošljite na oglasni oddelku »Jutra« pod »Stroji« »Jutra« 35163-25

Kateri gospod
v državni službi ali obrt- nik bi poročil gospodično, staro 29 let, z gotovino Din 38.000.—. Čestne ponudbe na podružnici »Jutra« v Mariboru pod »Debra gospodinja«. 35160-25

Radi čimprejše
ženitve
Želim spoznati gospo- dično ali vdovo brez otrok, v starosti od 30 do 40 let. Sem obrtnik v Ljubljani, samostojen posestnik in posedujem ca 400.000 Din vrednosti ter imam 3let- nego fanta. Obširne do- ploje, tudi od sorodnikov ali znanec, pod »Stroji« »Jutra« 35342-25

Mlad obrtnik
z dobro idejo obliko, že- li resnega znanja z gos- podinjstvom, staro od 18 do 25 let. Ženitve takoj- šnja. Ponudbe pod »Re- sponse« na oglasni oddel- ku »Jutra«. 35386-25

Mlad vdovec
brez otrok, z gotovino 30.000 Din, išče zaradi ženitve samostojno de- kle ali vdovo, katere po- šljite resnega znanja ali go- stinjsko koncesijo. Po- nudbe pod »Ženitve« na oglasni oddelku »Jutra«. 35388-25

V svrhu ženitve
se želim seznaniti z gos- podinjstvom, staro 23 let, Primorka, dopolni s sliko na podružnici »Jutra« v Mariboru pod »Stroji« »Jutra« 35454-25

Vdovec
z dvojnimi posestvom išče prijetno gospodično s premoženjem v ra- kon. — Ponudbe pod »Vdovec« na podružnici »Jutra« v Mariboru. 35452-25

Vdovec
srednjih let, lepe za- nianosti, zdrav, dober, s kapitalom in dvema otrokoma, pod 10 let starima, bi se oženil z gospodično ali vdovo, ki bi imela nekaj premo- ženja. Ponudbe na po- družnici »Jutra« v Cel- ju pod »Trgovci« 35448-25

Živali
Kunce
čisto krone, bele reke, sta- ro z mladici in 1 par er- nih prodaj, Novak, Vodo- vodna cesta 30. 35088-27

Volčjaka
črne barve kupim. — Po- nudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Črna mladica« 34937-27

Psički
prave volje pasme z ro- dovnikom napredaj. Sta- njevala ul. 2. 35390-27

Jazbečarje
(Zverglarje) ruje bar- ve, mlade, čistokrvne, proda Korint, Dunajska cesta 71. 35144-27

Kuničarstvo
Golija, Studenec pri Mari- boru, Poljska cesta št. 30 prodaja garantirane beler- zaje po 25 Din komad. 35174-27

Psa Bernhardina
zelo lep in velik eksplan- prodaj J. Lavrič, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 41-a 35174-27

Izgubljeno
Fotografski aparat
je bil v bližini »Kamenite mize« izgubljen. — Pošten najditelj naj ga proti na- gradni izroči v oglasni oddelku »Jutra«. 35221-28

Damska zlata ura
je bila izgubljena od Tr- žiča do Sv. Neže. Pošten najditelj naj jo proti na- gradni vrne na naslov: Anica Smolej, Tržič št. 3. 35392-28

Otroški čevljiček
je bil izgubljen 6. t. m. na Dunajski cesti ali v Selen- burgovi ulici. Pošten naj- ditelj naj ga odda v o- glasi »Jutra«. 35145-28

Ulasbila
Prim - citre
prav dobro ohranjene po- ceni prodaj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35230-26

Pianino
eleganten in moderen, ter radio prodaj Dobroje, Maribor, Tattenbachova ulica št. 21 35049-26

Citre
zelo lepe, stare, prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35210-26

Kratek klavir
prodaj za 5000 Din. Po- zve se v restavraciji M. Kovačič, Dunajska cesta — nasproti Stadiona. 34900-26

Stradivarius» gosli
prodaj. Ponudbe na oglas- ni oddelku »Jutra« pod »Stroji« »Jutra« 35338-26

Gramofonske plošče
Din 15. komad in nov gramofon 1400 Din pro- dam. Goetlina »Zabljake«. Poljanska 55. 35320-26

Lep, črn klavir
zelo dobro ohranjen, radi preseljeval po primerni cen- i prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35423-26

Sadje
Jabolka, hruške
in razno drugo sadje raz- pošilja stalno po najnižji ceni Josip Doran, Slov. Bistrica. 34704-34

Stalna razstava
sadija, Maribor
vra specialitet sadija, sadjev (vrtnih, polji- skih) zelišč iz vseh kra-jev Jugoslavije. Poja- snila daje: Informacijski biro »Maršante«, Maribor. (Priročiti dve znamki.) 35198-34

Stroji
Pletilne stroje
10/80 in 10/100 prodaj Per- sonsa, Ljubljana, poštni pre- dal 397. 350-30

Dva stroja
za izdelavo cementnega, dvojno zaresnega strešni- ka, dobro ohranjena kupi Anton Rojce, Stična. 34954-29

Pletilni stroj
št. 10/90, 50 popločma nov, po ugodni cen- i prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34909-29

Stružnice
za železo in kovino, ra- bljene, v raznih velikostih, kakor tudi razni drugi stroji za strojne tovarne itd. so radi likvidacije ve- likega podjetja, v zelo do- brem stanju poceni napro- daj. Pojasnila daje Feliks Toman ml., Ljubljana, Res- ljeva cesta 30. 34219-29

Motor na sesalni plin
Langen in Wolf, 4 HP, brez stani 12-16 t. m. pro- dam. Ponudbe na Gu- ckenhals, Zagreb, Peja- čevićev trg 17/L. 34832-29

Pisalni stroj
»Remington« model 7 prodaj za 1900 Din. Na- slov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35392-29

Pletilni stroj
št. 60/8, malo rabljen, ra- di boljši prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35290-29

Bencin - motor
66 HP, malo rabljen, tudi na petrolejski pogon in- dinamo 65 volt 40 amp. prodaj. Ponudbe na o- glasi oddelku »Jutra« pod »V dobrem stanju«. 35000-29

Tri pletilne stroje
manjše, po nizki cen- i prodaj vzel odpušta ob- rata. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35295-29

Pisalni stroj
dobro ohranjen k p. m. Cenj. ponudbe z navedbo cene in znamke na oglas- ni oddelku »Jutra« pod »Stroji« »Jutra«. 35370-29

Pisalni stroj
novejšega tipa, srednjeve- lik, za polovico cene o- glasi oddelku »Jutra« pod »Stroji« »Jutra«. 35370-29

Šivalni stroj
»Singer« dobro ohranjen po nizki cen- i prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 35351-29

7 pletilnih strojev
z delavnico in delom na- prodaj na Opekarski cesti št. 22 35308-29

Informacije
Preklic
Spodaj podpisana prekli- jem neresnično besedo, ki sem jo izrekala proti g. Franki Javorc v Podstranu, in se ji zahvalim, da je odstopila od tožbe. Čadež Marija. 35291-31

Preklic
Izjavljam, da g. An- ton Kovč, delavec, Ma- la vas 46, ni moj dru- žabnik in nima pravice prezezmati na moje ime naročila ne inkaso. Ne odgovarjam za naročila, katere je on sam pod- pisal. Opozorjam, da ne prezezmam nikakih obrt- nih listin in tudi ni nik- kak pečarski strokov- nik — Franc Kramar, kleparski mojster, Ljub- ljana Dunajska cesta 47. 35314-31

Preklic!
Podpisani Stare Ste- fan, obrtnik Bizjakovega posestva, Sv. Križ, p. Jesenice, preključem s tem in obžalujem be- sedu, ki sem jih izgovoril napram g. Presterlu Francu, gostilničarju in pekovski mojstru na Jesenicah v njegovih go- stilni del 10. julija t. l. ter izjavljam, da ne pre- sprejam g. Presterlu Fran- cu očitati ničesar ne- častnega. Istočasno se g. Presterlu Francu naj- lepeje zahvaljujem, ker je odstopil od kazenske tožbe zoper mene. — Je- senice, dne 7. avgusta 1931. — Stare Stefan s. 35404-31

Gospod Majcen
svojičas lovske paznik na Strnišču pri Ptujju, se- danj baje hišnik ali šli- no v Mariboru se napro- ša, da takoj javi naslov na: inž. Hvastija, Str- nišče. 35450-31

Obrit
Modroce
vrhne, la afrik, močno bla- go, po 240 Din, slovišnje postelje, posteljne odelje, žimo in blago za preob- liko pohištva najceneje na- di Rudolf Sever, Martini trg 2. 120-30

Prst
(humus) za vrtove v vsaki množini dobavi gradbeno podjetje An- ton Mavrič, Dunajska cesta št. 38 v Ljubljani. 260-30

»Couch« zofa
je najmodernejša sedanje dobe. — Poleg elegancije in konformnosti oblikah je tu- di zelo praktična in sve- stranske uporabljiva. Iz- deluje jih po lastnih in da- nih načrtih polsolidneje Kobilica Avgust, tapanik in dekorater, Ljubljana — Dunajska cesta 25 (vhod Dvorakova ul. 3, dvorišče) 35387-30

Uniforme
izdeluje Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova 6. 35242-30

Terazo
brusi se najbolje s silicijem- carbid brusil, ki se jih do- bi v vseh različnih veli- kostih najceneje pri Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva cesta 30. 34216-30

Steklen papir
v polah in pasovih, za najrazličnejše industrije ima vodno zalogo in oddaja najceneje Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva c. 30. 34216-30

Posteljne mreže
izdeluje najceneje sa- mo Alojz Andlovic, Ko- menskega ul. 34 (na- sproti šole na Ledini). Sprejemajo se vsa po- pravila. Takojšnja po- strežba. 34545-30

Vzidne štedilnike
lepega domačega izdelka, vseh vrst kupite najceneje v Kleparski in kleparski- čarški delavnici Tomaža Susteršiča, Sodražica 110 pri Ribnici. 34789-30

Satnice
A. Z., za kolo in delo 30 d. k. v. k. izdelujem. — Prodaj tudi 300 kg pro- v. k. satnice, svetilnega me- du po 14 Din. Lah. Mar- ibor. 35070-30

Krojač
(samen) se nudi ugodna orilika samostojnosti na de- želi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35292-30

Altarje, kipe
in rezbarstva dela izvršuje novostanovljeni kiparski in nozlatarski atelij Vidmar Stane, Ljubljana, Gallovova nabrežje 33. 35284-30

Znižane cene
za dvokolesa in motorje, otroške vozičke najnovejših modelov ter šivalne stroje. Tribuna, F. Batelj, tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Kar- lovska cesta št. 4. 35301-30

Največja čevljarna
v Savinjski dolini takoj napredaj. Naslov pri po- družnici »Jutra« v Celju. 35164-30

Razprodaja baret
po znižanih cenah se vrši v trgovini Albin Turk, Ljubljana, Prešer- nova ulica 48. 35276-30

Letovišče
Bled, vila Radoslava
pension 65 Din. Zračne so- be. 35185-38

Pridelki
Maline
sveže in suhe, garantirano čiste po Din 3 kg postaja Kočevje, v vsaki množini razpošilja F. Tschinkel, Kočevje. 34901-33

Namiznih jabolok
prevoznih, razpošilja po najnižji cen- i trdka Pe- ter Setina, Rače. 351-33

Vrednote
Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah

Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 77

Srebrne krone
stare zlato in srebro kupuje Rafinerija dra- gih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Zlato
v listih, 22 in 23 karatno, za podobače, črkoslikarje, zlatarje, knjigovode, kam- noske itd. ima vedno v različnih velikostih na za- logi ter ga najceneje od- daja Feliks Toman ml., Ljubljana, Resljeva c. 30. 34217-35

Razno
Vožnje
za prevoz nudim s par močnimi konji. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Vožnje«. 35101-37

Mlekarna
novootvorenja na Gallu- sovem nabrežju št. 17, ima dnevno dvakrat svež kruh, mleko, sir in maslo, ter se priporoča cenj. obli- stu. 35428-37

UREČE
nove in rabljene vseh vrst ter luto za embalažo ima vedno v zalogi

Mirko Mlakar
Ljubljana
Slomkova ulica št. 11. Telef. 29-67

CENIK
brez- plačno in franko

Din 49
Poletno jamstvo

Din 69
A. KIFFMANN
Maribor 136
specialist samo boljših ur. 235

Novosti
Najnovejša stilska pa- telna železna zelo prak- tična slozišča postela z tapiceranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putujoče oso- be in nočne službe. Sta- ne Din 398.— Razpošil- jam poštom in železni- com po povzpetju.

Poljska patentna postela
slozišča praktična za turiste, vojske in za ferijalne kolonije. Stane Din 350.—

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Sta- ne Din 150.—

Po tem imate čisto žo- hano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIČ, ZAGREB
Illica št. 111.

Prisilni naravn
malinovec
dobite pri
LOVRO SEBENIK
kuhanje sadnih sokov
LJUBLJANA, Knez- va ulica 28. 249

Radio
Vam popravili ali preuredi najbolje v tej stroki dipl. teh. Tone Poljšak Ljubljana Aleksandrova 5

Okvirji za slike in slike
M. Rauch, Celje
Prešernova ulica 4. 206

FILMU?
Pišite na F. R. A. Hen- nig, Berlin-Grünwald 47. 10340

Modroce
prelojuje in šteti žimo prahu na specialnem stroju samo Rudolf Sever, Marjin trg št. 2. 139-30

SLUGA H GOSPODI
z letnimi izpričevali, ki zna perfektno pospravljati in servirati, se SPREJME s 15. t. m. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sluga h gospodi 10320-2

Stavbne parcele
ob glavni cesti proti St. Vidu, kakor tudi v St. Vidu poceni napredaj. Poizve se pri Franji Cirman, St. Vid št. 17. 10333

BOSCH - SERVICE
Specijalna delavnica za instalacijo in popravila, ter zaloga magnetov, dinamo, električnih svetilk za bicikle in avtomobile, maznike, smernike, brisače za steklo, trobil, vseh vrst svečle ter akumulatorjev. Delavnica je opremljena z naj- modernjšimi Bosch-stroji in aparati, ter je pod vodstvom v tvornici izvežbanih strokovnjakov. Največja solidnost dela in zmerne cene. Bosch-Service Elektroindustrija d. d., Gospo- svetska cesta 13, dvorišče. 10336

Zahvala
Za mnogobrojne tople izraze sočustvovanja ob bridki in tragični izgubi našega nepozabnega

MILANA
ter za bogato poklonjeno cvetje in veličastno spre- mstvo na zadnji poti našega miljenca izreka mo tem po- tom svojo najiskrenejšo zahvalo. Vse to nam pomaga nositi in lajšati našo težko in brezprimerno bol. Prav posebno pa se zahvaljujemo šolskemu upravitelju g. Rozini za ganljive poslovljne besede v imenu učiteljske- ga zbora in šolske mladine, g. župniku Lekšanu za pre- streljiv nagrobni govor, ter učitelju in načelniku So- kola g. Vladu Porekarju za globoko občutenje posled- nje slovo v imenu pokojnikov šolskih tovarišev in so- kolske dece, g. učitelju Papstu in šolski deci za tužno nagrobno pesem ter članom Sokola, ki so na svojih ra- menih ponesli Milanove zemске ostanke k večnemu po- čitku.

Vsem in vsakemu naš prisrčno Bog plati!
Ormož, dne 7. avgusta 1931. 10323

Rodbina Rado Polak-ova.

Zahvala
Tem potom se prav prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so spremljali našega sina ozir. brata, gospoda

Ivana Jošta
na njegovi zadnji poti. Istotako prav prisrčna zahvala vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje ter nam pomagali in stali ob strani, v času nesreče.

Gotovlje, dne 8. avgusta 1931. 10346

Zalujoča rodbina Joštova.

Ljubljana, Tržič, Zabreznica, dne 9. avgusta 1931.

Rodbina Pretnar

10325

SPALNICE
smrekove poljubno pleskane à Din 2900.— in hrastove spalnice polirane à Din 5700.— nudi v najsolidnejši iz- delavi pohištveno mi- zarstvo Anton Bizo- vičar, Glince cesta II/1, postaja cestne že- leznice. 10175

Otroška vrtnarica
NEMKA, išče mesta. Ponudbe pod »Verlässlich 6481« na Kienreich, Graz, Sack- strasse 4, Avstrija. 10263

3 velike stanovanjske hiše
v sredini mesta Grada- (Graz) napredaj. — Cena 60.000 do 200.000 šilingov. Vprašanja pod »Direktna roka« na anonimni biro Hinko Sax, Maribor. 10316

Kdo hoče k
FILMU?

Modroce
prelojuje in šteti žimo prahu na specialnem stroju samo Rudolf Sever, Marjin trg št. 2. 139-30

SLUGA H GOSPODI
z letnimi izpričevali, ki zna perfektno pospravljati in servirati, se SPREJME s 15. t. m. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sluga h gospodi 10320-2

Stavbne parcele
ob glavni cesti proti St. Vidu, kakor tudi v St. Vidu poceni napredaj. Poizve se pri Franji Cirman, St. Vid št. 17. 10333

BOSCH - SERVICE
Specijalna delavnica za instalacijo in popravila, ter zaloga magnetov, dinamo, električnih svetilk za bicikle in avtomobile, maznike, smernike, brisače za steklo, trobil, vseh vrst svečle ter akumulatorjev. Delavnica je opremljena z naj- modernjšimi Bosch-stroji in aparati, ter je pod vodstvom v tvornici izvežbanih strokovnjakov. Največja solidnost dela in zmerne cene. Bosch-Service Elektroindustrija d. d., Gospo- svetska cesta 13, dvorišče. 10336

Zahvala
Za mnogobrojne tople izraze sočustvovanja ob bridki in tragični izgubi našega nepozabnega

MILANA
ter za bogato poklon

Harry Sinclair Drago:

Seviljski pevec

»Ni mogoče!« je vztrepetala.
»Menda nisi mislila, da te bo mati prednica kar tako pustila? Ti si najbrže pričakovala, da bo prekrizala roke in te blagoslovila, češ: »Nu, lepo! Če je ušla, je ušla, kaj ji hočem?« Daj, povej mi, zakaj si pobegnila?«

A Marija je globoko sklonila glavo in ni odgovorila. Šele ko je Juan nekajkrat ponovil svoje vprašanje, se je Marija odločila in mu sklenila priznati pravi vzrok svojega bega.

»Pobegnili sem, ker sem hotela najti tebe. Vsak večer sem poslušala tvoj glas, vsak večer sem hrepenela po njem. Prosila sem Boga in Mater božjo, naj odvrmeta od mene to izkušnjo, pa mi nista pomagala. In snoči sem splezala na staro platano in sem te z nje privrtila zagledala. Tedaj sem pozabila na vse in sem zamudila uro, ko zaklepajo samostanska vrata. Prišlo mi je na um, da mi boš ti pomagal, ako te najdem. Pobegnili sem iz samostana, pa te nisem več došla. In potem sva se srečala na dvorišču tiste hiše...«

Marijin glas je postajal od besede do besede bolj tih. Naposled je zajokala.

»Moj Bog!« je vzdihnil Juan, ki se mu je nedolžno dekletko zasmililo.

»Enrico, moj brat,« je nadaljevala Marija po daljšem premolku. »mi je pripovedoval, da so vsi ljudje hudobni in pokvarjeni. A motil se je. Če bi poznal tebe...«

Ostro trkanje na vrata je prekinilo njeno izpoved. Oba sta se zdrznila.

»Policija!« je šepnila deklica, gledaje okoli sebe, kakor da bi iskala, kam naj se skrije.

»Molči in ne gani se odtod!« ji je velel mladenič in z lahimi koraki odšel po malem hodniku, ki je ločil sobo od hišnega vhoda. Ko se je prepiral, da od vrat ni bilo moči videti v sobo, je odprl okence in v svojo grozo zagledal pred seboj Lolo. Med tem, ko je po malem odklepal vrata, je Lola nestrno taptala z nogo. Bila je besna. Po končani predstavi ni niti počakala, da bi odločila obleko, v kateri je plesala, ampak se je samo ogrnila z mantiljo in zdržala naravnost na Juanovo stanovanje, da vidi, kaj je bilo vzrok njegove odsotnosti.

Sredi svoje velike razburjenosti je Juan začutil, da ne sme za nobeno ceno dopustiti srečanja med Lolo in dekletom. Zato je previdno odprl vrata in stopil na prag.

»Tak tako!« je kriknila Lola. »Tu si, ti cestni potepuh! Vendar sem te našla!«

Juan se je delal, kakor da mu ne gre njena razjarjenost niti malo do živega.

»Vidi se mi, draga, da v kavarni ni bilo vse v najlepšem redu.

Jeli?«

»Za vsako tvojo pesem sem morala vrniti po en ples! Tako sem trudna, lopov, da komaj stojim na nogah. Kje si bil, kod si hodil ves dan in ves večer?«

»Pst!« je skrivnostno šepnil Juan. »Imel sem važne opravke.«

»Opravke? Bala sem se, da ne bi bil bolan ali da se ti ne bi bilo kaj zgodilo. Po vsem mestu te išče policija. Tudi v kavarni so vprašali po tebi.«

»Vrli ljudje!« se je zasmel Juan. »Res vestno opravljajo svojo dolžnost.«

»Tudi gospodar je ves divji. Rekel je, da mu ne pridi več pred oči.«

»Kakopak! Takšno službo bom zmerom lahko našel!« je malomarno odvrnil Juan. Lola je kar okamenela od jeze nad tolikšno malomarnostjo.

»Spusti me noter,« je poprosila, a Juan je razkrcil noge, da bi ji zabranil vstop.

»Kaj ti je na umu? Ob tej noči uri! Lepo pridigo bi mi napravil stric Esteban!«

»Ali ti Esteban daje zakone?« je vprašala Lola, ki je hotela za vsako ceno v sobo.

Juan se je skrivaj ozrl, češ, da ne bi morda Marija slišala njunega prepira. V sobi je bilo tiho in mračno. Juan je komaj utegnil pomisliti, da se mora za vsako ceno rešiti Lole.

»Čuj, Lola,« je rekel. »Rad bi te nekaj vprašal.«

»Čuj, Lola,« je rekel. »Rad bi te nekaj vprašal.«

»Kaj?« je dejala Lola, čuteč, kako jo v Juanovi bližini po malem minova gnev.

»Vem, da zmerom prideš, kadarkoli te pokličem. Ali, za vraga, kako je to, da prideš tudi takrat, kadar te najmanj potrebujem?«

Lola se je zdržila, kakor da bi jo bil udaril z bičem. »Ordoba! Nikoli več me ne boš videl!«

»Kakopak! Da te le pokličem, pa se boš spet vrnila!«

Lola se je okrenila, kakor da mu zdaj-zdaj pripelje zausnico: »Škoda, da nisem povedala redarjem tvojega naslova!« To rekši je zdržala po ulici.

»Lola!« je zaklical Juan. A deklet se ni več ozrlo. Šele, ko jo je tretjič poklical, se je v njegovo veliko začudenje obrnila.

»Lo-la!« je s posmehljivim glasom viknil Juan, spominjaje se snočnje šale. »Lolalolalola!«

In deklet je uganilo, na kaj misli. Zažugala mu je s pestjo, se zavrtela na petah, in že je ni bilo več videti.

»Madre de Dios!« je vzdihnil Juan, ko je odprl vrata in se naslonil. »Ta ženska me bo še ugonobila!«

Ko se je nekoliko pomiril, je zaklenil vrata in se vrnil v sobo. V prvem trenutku ni videl Marije nikjer. A ko je prestrašen stopil k postelji, jo je zagledal spečo.

Njene oči so bile zaprte; vsa njena podoba je odsevala nedolžnost in brezmejno zaupanje vani. Mladenič se je pobožno sklonil

k njej.

»Prečudna si, ti moja mala, nedolžna stvarca! Samo — pazi! Nikar me več ne prosi, naj te poljubim!«

Nato se je obrnil k skrinji, vzel iz nje volneno plahto in odel dekle. Med tem, ko je utrinjal svetilko, ga je dvojica lepih oči radovedno opazovala, a ko se je obrnil in zaklel, ker si je bil opčel prste, je bilo spet vse tiho. Deklica je spala...

Juan je stopil v sobo strica Estebana po nekaj posteljinine, si napravil pri oknu ležišče in kmalu zaspal. V sobi je zavladovala globoka tišina.

XI. poglavje.

Mi trije.

Glas nočnega stražarja je prebudil Juana.

»Pozdravljam Te, Gospa, milosti polna! Zarija se svita in vse je v redu.«

Nekaj časa je Juan nepremično ležal in premišljeval o dogodkih večerajšnjega dne.

»Kaj naj storim?« se je vpraševal. »Stric Esteban bo besen, ko zve, da je prebila vso noč v moji sobi.«

Počasi je vstal in stopil k postelji, na kateri je spala Marija trdno spanje.

»Kako lepa je, kako mila,« je šepnil. »Tako čudovito nedolžna je, da bi res morala postati muna.« Pobožal jo je po lasih in jo že hotel poljubiti na čelo, ko se je Marija zbudila in mu s srečnim smehljajem pogledala v obraz.

»Marija!« je vzkliknil in pokleknil k njeni postelji. »Jutro je, vstani; moram te peljati nazaj v samostan, preden te najdejo redarji.«

Marija se je vzravnila v postelji, in njene oči so se napolnile z grozo. Z obema rokama je zgrabila za njegovo roko, kakor da bi samo od nje pričakovala rešitve.

»Ne govori tako, Juan! Pusti me tukaj!«

Juan je zbral vso svojo moč in se pripravil na težki boji.

»Marija, tu ne moreš ostati.«

»Zakaj ne?« je moledevala s plašnim glasom. »Glej, pospravljala bi ti stanovanje.«

»Sama ne veš, dete, kaj govoriš. Ti niti ne slutiš, čemu se izpostavljáš v svoji veliki prostodušnosti.«

»Ali moram takoj oditi?«

Juanu se je deklet zasmililo in odnehal je.

»Po zajtrku pojdeš. Pripravi se, med tem pa stopim po mleko.«

Še te uboge besede, s katerimi je Juan skušal prevariti čas, so deklico razveselile.

»Hitro pridi, Juan,« mu je zabičala; videti je bilo, da se ji zdi sleherni minuta, ki jo prebije brez njega, neskončno dolga.

Mlekar, od katerega je Juan navadno kupoval mleko, se je začudil, da prihaja mladenič tako zgodaj. A bil je preveč kletav, da bi ga bil utegnil vprašati, zakaj. Že od daleč mu je zaklical:

»Ali ste že čuli veliko novico?«

Odjemalcem
izven Zagreba

Samo kdor v miru izbira, kupi dobro. Ako hitite od prodajalne in si ogledujete blago, se vam lahko primeri, da se v stiski in naglici za nekaj odločite, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBERITE BLAGO DOKA!

Tu imate dovolj časa, da si ogledate komad za komadom in vas pri tem nikdo ne more nagovarjati za nekaj, kar vam ni po okusu.

Zahtevajte zatorej našo kolekcijo tkanin za ženske kostume, plašče in obleke

in vi dobite to kolekcijo v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Potem pa sedite, izberite ono, kar najbolj prija vaši postavi in okusu! Ker nabavljamo blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo razne provizije, vi kupite torej boljše blago za manj denarja. Že nad pol stoletja postrežemo svoje odjemalce v največje zadovoljstvo.

Največja trgovska in izvozna tvrdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate brezplačno v rokah! 6750

Bolezen želodca, slabo prebavo

in nepravilno prebavljanje urejuje FIGOL FIGOL otvara apetit, čisti in osvežuje kri, krepi telo. Priporoča se odraslim in otrokom. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, a po pošti ga razpošilja proizvajalec: Lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/43. Tri steklenice s poštino 105 Din, osem steklenic 245 Din, 1 steklenica 40 Din.

Grozdje

prvovrstno, iz lastnih ljutomerskih gor, bo razpošiljal čim dozor, po Din 3.50 za kg franko postaja Središče, bruto za neto, vinogradnik R. KOŠAR, Sv. Boljenk pri Središču. Naročite takoj! 267

Najboljši varčevalec bencina sedanosti.

Novi čudoviti izum, 25 do 50% prihranka na bencinu in olju. Zahtevajte aparat 10 dni na preizkušnjo, ter ga preizkusite na svojem avtomobilu. Pišite še danes na »Aloma Company«, Ljubljana pod št. 999. 10232

Iščete se povsod agenti in preprodajalci.

Zobje beli nasmejani

Da boste imeli zobe zdrave, bele, bleščeče, ki se smejejo, kadar odprete usta, uporabljajte KOLYNOS. V treh dneh boste opazili razliko.

KOLYNOS čisti zobe in dlesna tako kot zahteva higijena, da so očisti. Njena anti-septična pena, prijetnega okusa prodre v vsako zobno razpoklino in odstrani ž nje ono zoprno prevlaklo kakor tudi koščke hrane, ki zastanejo v zobeh. Ona uničuje nevarne klice in nevtralizira kislino na ustnih.

Ako hočete imeti zobe bele in nasmejane, nepokvarjene od madežev in gnulobe, začnite uporabljati KOLYNOS. En centimeter zadostuje, da jo razmazete po suhi ščetki.

Lepota nog

Nogavice iz gume dajejo nogi vitko in drago obliko. Današnja moda zahteva lepo in grazično obliko noge, a to se doseže samo s nošenjem gumnatih nogavic. Noga se ne strinja, s obremenitvijo pokrije vse nake, kakor tudi krčne žile (Krampladen). Nogavice iz čiste ameriške gume brez šiva, tenke, popolnoma prozorne daj lepo vitko nogo do kolena. Brus šiva, v barvi kože (Fleischfarbe) par 180 Din. Pletene gum. nogavice iz najfinjšega trikotja za krčne žile do kolena par 180 Din. nogavice šes koleno in stegno samo po mal od 510 Din naprej.

Pleša
in izpadanje las je največja nesreča za staro in mlado. V 24 urah za starostno izpadanje las za vedno, odpravimo vse prihlaji srbeč brste in nesoglasja »ESPARCETTE« od dr. Dorraine & Cie., Paris — Lasje bodo ozdravili in sopol bujno rasti. — Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din.

CENTIFOLIA, kozmetični zavod, Zagreb, Jurčičeva 8. Zahtevajte takoj brezplačne ilustrirane cenike!

GOSTILNA KERŠIČ

v Spodnji šiški se odda v najem s 1. septembrom. Natančno se poizve istotam. 10323

American Kola

NAJBOLJ ZDRAVA PIJAČA

Ležalne stole

140, po povzeta 180 Din

Spalne fotelje

patent. divane, otomane, garniture, modroce, postelje, mreže, zložene mizice, postelje in tapetneke izdelke tudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Mestni trg št. 13

10323

OGLAS

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 7. septembra 1931 ob 11. uri nabavo:

motorne brizgalne

Pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje. 10326

Poceni in dobro

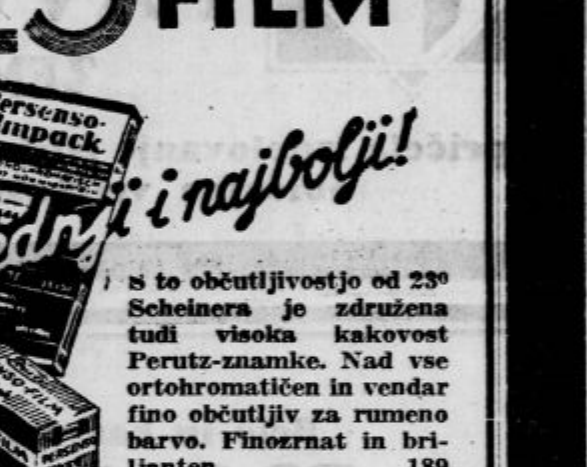
kupite ure, slatino in srebrnino pri svetovno znani tvrdki

H. Suttner
Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje, Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije. Velika zaloga ur, znamk, Glasbute, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo, itd. Lastna protokolična tovarna ur v švic. Zahtevajte veliki ilustrirani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastoj in poštne preste.

PERSENZO-FILM

Iskredni i najbolji!

s to občutljivostjo od 23° Scheinera je združena tudi visoka kakovost Perutz-znamke. Nad vse ortohromatičen in vendar fino občutljiv za rumeno barvo. Finoznat in briljanten. 189

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo delavnico s Gosposvetske c. na

Bleiweisovo cesto št. 52

poleg mehanične delavnice G. Kopača. Priporočam se za vsa kleparska in vodovodna instalacijska dela, izdelovanje kovinastih krst in vložkov. Cene konkurenčne. 10307

Bögel Franc

Telefon 27—75

Iščem večje posojilo

proti prvovrstnemu hipoteknemu varstvu na trgovsko hišo na najboljšem kraju. Nudi stanovanje, pisarno in lokal. Ponudbe pod navedbo razpoložljivega zneska pod »Maribor« na anončni biro Hinko Sax, Maribor. 10.264

10286

Mlin naprodaj

v najbolj prometnem kraju, za kmečko in trgovsko mleto, in v prijaznem kraju. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Mlin 10236«.

LUZ-ove PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi samo

Ing. Guzelj
Ljubljana-Siška
Beljaška ulica št. 4.
LASTNA LIVARNA IN TOVARNA ZA »EMAJLA«
LUZOVE PEČI za galvanično poniklanje in izdelavo emajliranih predmetov kakor: hišne številke, občinske in uradne napise itd.
Sprejmejo se zastopniki!
Tel. 3252 Lutzove peči 243

Rožarska Slatina

je svetovno znano zdravilišče za bolezni želodca, čreves, ledvic in jeter, srca in živcev. Naravna, mineralna zdravilna voda iz znamenitih vrelcev TEMPEL, STYRIA, DONAT se razpošilja kot zdravilna in namizna voda po vsem svetu. Sezona od 1. maja do oktobra. Izven glavne sezone t. j. od 1. V. do 15. VI. in od 1. do 30. septembra je zdravljenje najuspešnejše, bivanje v zdravilišču najudobnejše in znatno ceneje. Za glavno sezono naročite stanovanje takoj! — Prospekte dobite v vseh pisarnah »PUTNIK-a«.

Podrobna pojasnila zahtevajte od ravnateljstva zdravilišča.

Ženske + ne togujte

ako vam izostane perioda! Ne kujte sramul! Pišite nam samo in mi vam pošljemo od tisoč dam stalno s veseljem in sigurnostjo uporabljani 178

Periodolin
In tokom ene ure boste rešili vseh skrbi in strah! Nikar ne očitajte — kot mnogi tisoč drugi dam, boste tudi vi zadovoljne! Osvobodilno in najam čeno neškodljivo zdravilo odpravlja vse nesoglasja za 90 Din, za močnejšo naturo in v sestavi sluzajih močnejši periodolin za 150 in 180 Din. Izklopien razpošilja po laboratoriju W. H. OLXVIDT, Praga-Vodice XIII. Runka 12. V. Pošt. pred. 12.

Mlečna specialiteta
s celimi lešniki

SANA čokolada

Mlečna specialiteta
s celimi mandelji

od 30. avgusta do 3. septembra 1931

Vzorčni sejem v 40 sejmskih palačah v notranjosti mesta. Sejem stavbnih, hišnih in pogonskih potrebščin v dvoranah 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 razstavnega prostora. Pregledno in bogato urejena ponudba!

Zahtevajte pojasnila in podrobnosti, kakor tudi ugodnosti in potne olajšave od

VELESEJMSKEGA URADA NA LIPSKEM

Tvornica cikorije
FAVORIT
ZEMUN

je pričela izdelovanje istih v zavojčkih običajne velikosti. 10216

Bele in barvaste
PLOŠČICE

za
ŠTEDILNIKE

in oblogo kopalnic, kuhinj, mesnic itd. dobavlja in izvršuje najceneje

„MATERIAL“

trg. dr. z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska c. 36/2
TELEFON: 27-16. — BRZOJAV: MATERIAL

Trajno kritje strehe

brez uporabe katrana,

To je: **ARESIT** dvojno impregnirana usnjata lepenska.

LEPENKA ZA IZOLACIJO
IZOLAČNE PLOŠČE dvojno lepljene

BITUMENOZNA strešna lepenska vseh vrst
BITUMEN JUTA za izolacijo

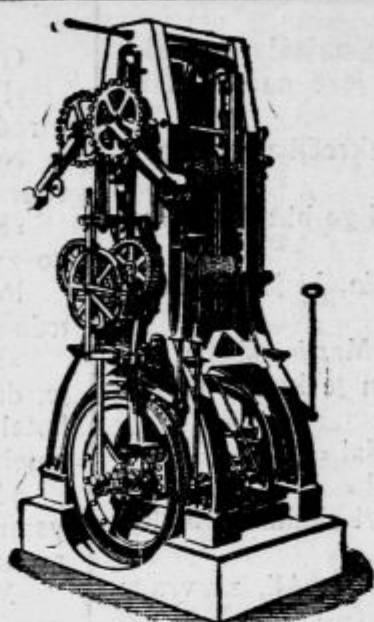
Vsi ti produkti so izdelani iz čistega, naravnega meksi-

BITUMEN v originalnih sodih

LESNI CEMENT

Dobavlja v vsaki množini

JOS. R. PUH, LJUBLJANA
GRADAŠKA ULICA 22. TELEFON 2513.

G. Topham & Co.

dr. z o. z.

tvornica strojev in železolivarna
Wien, XI., Hauptstrasse 36

Brzotekoči polnojarmenik
tipa Bruna

Naš v žagah največ uporabljeni jarmenik zreže v enem letu pri enosiltnem delu 8000 do 10.000 m³ okroglega lesa. Pri uporabi naših preizkušenih brzotekovskih vozilov z gonilno pripravo se more kapaciteta jarmenika zvišati za 30%. Za upravljanje jarmenika potrebna samo dva moža. Vsakovrstni stroji za žage in obdelavo lesa, kakor tudi mehanske transportne naprave.

Tehnična posvetovanja ter obisk inženjerja brezplačno.

Zastopstvo: Inženerski biro **JULIO BREITWIESER**,
ZAGREB, Vodnikova 11, Tel. br. 26-89.

Trstje
za strope

katera **EDINA** izdeluje to blago
iz **najboljšega materiala** in
prodaja **najceneje**

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ul. št. 22, tel. 2513

naročajte le pri domači tvornici,

Dve trgovski hiši

z vsem trgov. inventarjem brez blaga, z gospodarskim poslojem in ca. 7 oralov arondiranega zemljišča, radi bolezn napredaj. Del stavb je 15 let davka prost, najemnina donša Din 45.000 letno. V hiši je dobro idoča trgovina z mešanim blagom. Posedstvo se nahaja v brezkonkurenčnem kraju, nedaleč od Celja. Kupna cena 450.000 Din, plačilo po dogovoru. Pojasnila daje dr. Rihard Pintar, odvetnik v Celju. 10220

Skladišče

za drva, premog, cement, šamotni mort itd. iščem v Ljubljani, Celju in Mariboru

za 1. januar 1932

ravnatoko primerno stanovanje s 3 sobami in z vsemi pritliklinami.

Zastopstvo apna se prevzame.

Ponudbe z navedbo najnižje cene pod »Skladišče« na ogl. oddelek »Jutra« Ljubljana. 10301

Industrija lesa išče energičnega
prostornega mojstra

samskega, starega do 30 let za takojšnji nastop. Pogoji: jugoslovansko državljanstvo, znanje državnega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strokovnjak v lesni stroki in najmanj petletna praksa v sličnem nameščenju.

Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe, do sedanjih službenih mest, trajanja zaposlenja pri poedinih tvrdkah in zahtevami plače s priloženo sliko in prepisi spričeval poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prostorni mojster«. 10236

Castrol-ulje

DRŽI SVE

SVJETSKE REKORDE U ZRAKU, NA VODI I NA ZEMLJI.

INDIANI, MATCHLESS, MOTOCIKLI, MICHELIN GUME, VARTA AKUMULATORI.

„TEBIN“ V. NJEMIROVSKI, ZAGREB, PRERADOVIČEVA 13.

SAV AUTO PRIBOR

Mariborskemu in okoliškemu občinstvu!

Znano gostilno pri vodovodu na Tržaški cesti, Radvanje štev. 71, sem prevzel in se bo ista odslej imenovala

»Gostilna Achtig«

V novo preurejenih gostilniških prostorih bom poleg izborne kuhinje, ki po- streže na željo tudi najbolj razvajanemu gostu takoj z vsakovrstnimi jedili, imel brigo za točenje pristnih vin, ki bodo privlačna točka za sebe. — Cene sem usmeril tako, da se bo vsak čutil. Okoli gostilne je prahu prost senčnat vrt, a lega gostilne je ena najlepših točk za prijetne nedeljske izprehode. Kdorkoli me pozna, naj še pove svojemu prijatelju in prijateljici, kje je 10311

„GOSTILNA ACHTIG“

NASPROTI MESTNEGA VODOVODA, TRŽAŠKA CESTA.

Mali oglasi v „JUTRU“

imajo siguren uspeh!

PRVOVRSTNO KOLO ZASTONJ

reklamno ceno

se ne dobi nikjer. Mi smo se pa odločili, da vpeljemo našo znamko, prodajati samo 8 dni.

PRVOVRSTNO NEMSKO KOLO

z zunanjimi sklepi (mufni) prvovrstna pneumatika, torpedo, prosti tek, sedež z dvojnimi peresi, torbica z orodjem itd. za naše odjemalce mesto za Din 1900.— za 10303

Din 1250.—

samo za takojšnje plačilo ali po povzetju. 3-letna garancija za okvir. Vsaka stranka dobi samo en komad. Hitite dokler traja zaloga.

ZALOGE:

Ljubljana: »Centra« trgovina z kolesi, Masarykova cesta 12 pri kolodvoru.

Maribor: S. Amon, trgovina z kolesi, Glavni trg št. 5.

Ivan Heričgo,
jun.

pečar in lončar

Maribor, Koroška c. 15

izdelujem glinaste peči, štedilnike. Sprejemam tudi vsa v to stroko spadajoča dela in popravila po najnižji ceni. Postrežba solidna in sigurna! 10312

Zahvala

Za mnoge dokaze prisrčnega sočutja ob težki izgubi, ki me je zadela s smrtjo moje dobre, iskreno ljubljene soproge

Irme Zavrnik roj. Glatz

se iskreno zahvaljujem. Zahvaljujem se tudi za mnoge poklonjene vence in šopke, č. duhovščini za slovesno asistenco ter vsem prijateljem in znancem za tako številno častno spremstvo na poslednje počivališče.

Ptuj, 9. avgusta 1931.

10324

JAKOB ZAVRNIK.

PRODAJA KONJ DIRKAČEV

Uprava kobilarne Turniš pri Ptujju proda 4 kom. 3—4 leta starih konj dirkačev za vsako delo in dirke uporabljivih. Natančna pojasnila daje 10295

Oskrbništvo kobilarne Turniš pri Ptujju

ZAHVALA

Globoko ginjeni nad tolikimi izrazi iskrenega sočutja, katerega smo bili deležni ob priliki prerane smrti našega nepozabnega sina, brata, strica, go- spoda

Alojzija Kalšek-a

podporučnika — lovca

se tem potom zahvaljujemo vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali naše gorje v teh bridkih urah. Posebno se še zahvaljujemo častiti duhovščini, gg. tovarišem oficirjem in Udruženju rezervnih oficirjev, Sokolom, govornikom na grobu, darovalcem obilnega cvetja in vencev, sploh pa vsem, ki so s svojo navzočnostjo pripomogli, da smo spremili blagopokojnega na njegovi zadnji poti k večnemu počitku, v tako častnem številu.

Vsem Vam — večna hvala!

Čadram, dne 7. avgusta 1931.

10313

Neutolažljiva mati Antonija in ostalo sorodstvo.

Prvovrstna prava

Najboljša kvaliteta! Nizke cene!

Prvovrstna kolesa

„Adler“ kolesa

izdelek sloveče tovarne avtomobilov in koles „Adlerwerke“ iz Frankfurta in

„Gritzner“

dobite samo pri trdkci **Jos. Petelinc, Ljubljana, ker je ona edini zastopnik navedenih tovarov za Slovenijo**

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.